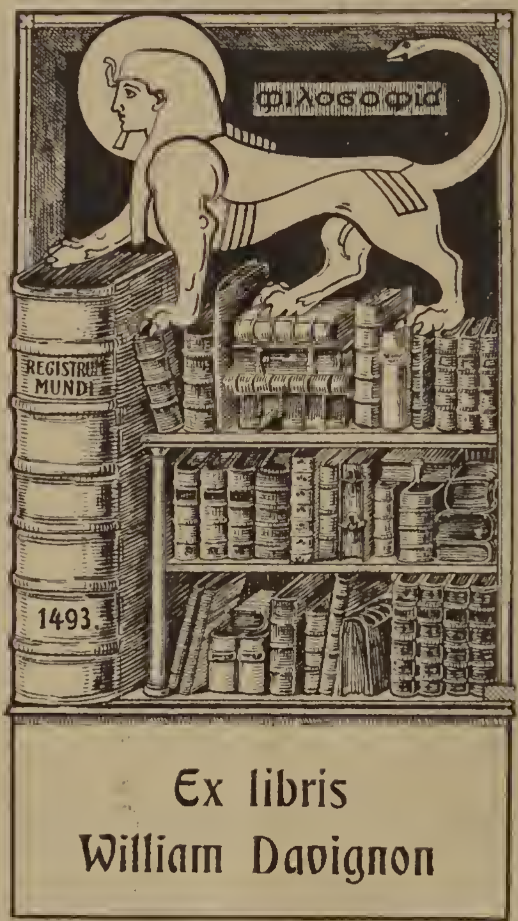
2601

Methodius, Basel 1500.

Proctor 7740
Schreiber 4689 (mit 4 Ex.)

mit 64 Holzschnitten
(Schreiber nur 59)

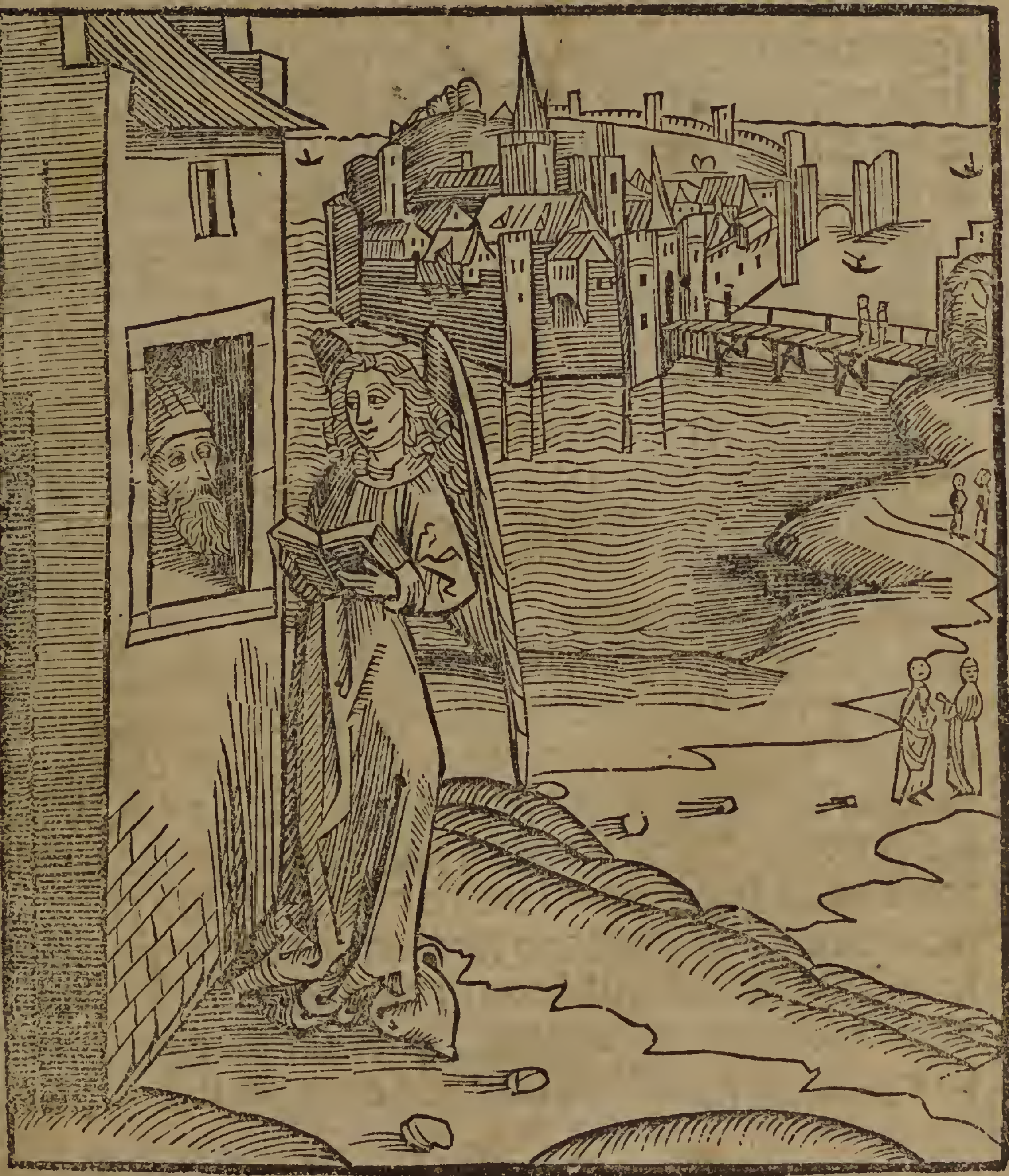
Rare Book Dept.
No. Q.405.114
The Public Library of the City of Boston.

A

Methodius primũ olimpiade

et poſtea Tyri ciuitatum epiſcop⁹. ſub diocleciano Imperatore In Calcide ciuitate (que nigropontum appellatur vt diuus ſcribit hieronimus martyrio) coronatur: qui cũ eruditiſſimus eſſet vir multa edidit documenta et preſertim de mundi creatione eidem in carcere reuelata. paſſus fuit quartadecima Kalendas octobris.

De reuelatione facta Ab angelo beato Methodio in carcere detēto

Ad Venerandū religioſūq̧ frēm Johem meder ordinis ſancti franciſci minoꝝ de obſeruantia in Baſilea publicū cōcinatorē. Sebaſtiani Brant In beati Methodij reuelationem prefatio.

Hortaris me crebro: interpellationibus quoq̧ aſſiduis efflagitas amātiſſime pater: quatenus Methodij Euboici p̄ſulis ſanctiſſimi. btēq̧ hildegardis virgiuiſ: reuelationes quas vocant: in picturatas redigere nō dedigner tabellas. Motus fortaſſis gregoriane conſtitutionis lectione: qua ſcriptū reliquit. picturaꝫ rerum geſtaꝝ eſſe neceſſariaꝫ. Nā quod legētibus ſcriptura. hoc et idiotis p̄ſtat pictura cernētibus. quia in ipa ignorantes vident quid ſequi debeant. in ipſa legunt q̄ lrās neſciunt. Unde ꝛ p̄cipue imperitis pro lectione pictura ē. Tuo igitur iuſſu deo amabilis pater: tuoq̧ ſuaſu hanc q̧ corā cernis popularē ſubij ꝓuinciā. Tabulas vtcūq̧ ſculpēdas ordinaui: quo facilius ſpiritꝰ ꝓphetici multis innoteſcat vaticiniū. Feciq̧ id eo libentiꝰ quo glorioſum reipublice xp̄iane ꝯtra infideles Thurcaſq̧ inibi reꝓmiſſum ꝓpius exiſtimo fore triūphū. Id quod ex varia iam rerum mutatione colligi licet Tam et ſi cōperiantur qui prius italiam hoſtili gladio feriendā autumēt ſcriptores. Neq̧ rurſus ignoro quoſdam vaniloquij ſectatores non vereri hanc nrām reuelationē ꝓpheticam. anile deliramentō aut fabulam appellare inanem. Illud beati Auguſtini in ep̄lis afferentes elogiuꝫ Tpa nouiſſima dinumerare non audemus. Neq̧ aliquem ꝓphetam de hac re numerum exiſtimamus prefiniſſe annorum. ſed illud pocius p̄ualere quod ipſe ait dn̄s: Nemo poteſt colligere tēpora q̄ pater poſuit in ſua poteſtate. Quaſi p̄dicere chriſtiane reipublice ſtatus reformationē triūphūq̧: continuo foret terminū extremi p̄finiſſe iudicij: Quod mihi non ſit veriſimile. Cum et ſaluator noſter omnis veritatis auctor in euangelio dixiſſe legatur Et predicabitur hoc euangelium regni in

Joseph H. [illegible]
Sept. 21 - 1937

vniuerſo orbe. in teſtimonium omnibus gentibus: tunc veniet finis. Quid eſt tūc veniet finis: niſi ante non veniet. fateamur ergo neceſſe eſt: incertū eſſe nobis quando veniet finis et id ſibi ſoli deū reſeruaſſe Dubitare tamen vtiꝗ non debemus: antea nō eſſe venturū finem niſi pri⁹ fructificāte eccleſia: vniuerſus a mari vſꝗ ad mare impleatur orbis. et gentiū prius (vt apoſtol⁹ ait) intret plenitudo Nemo igitur doctus negare auſit glorioſum hunc eccleſie catholice triūphum: gētiūꝗ ſubuerſionē immo ad fidei archana cōuerſionē nō modo diuinis p̄dici reuelationibus: ſed et aſtrologicis p̄finiri poſſe calculationibus. Ego itaꝗ neꝗ detrahere ſanctorū aſſertionibus tutum eſſe arbitror: neꝗ cuncta taliter tradita ꝓ neceſſarijs accipere. euangelij ve haberi loco dignum eſſe iudico. Cum autem multa per eos prenūciata: effectu iam dudū completa eſſe peruideam: dubium non ſtatui quin ſequantur et pauca que reſtant. Quia ſequentium rerum vt Gregorius inquit certitudo: eſt preteritarum exhibitio. proderit itaꝗ hec noſtri effigiati operis promulgatio: vt ſaltem ad cautele ſtudium mentes euigilēt humane: ne ſecuritate torpeant: aut ignorantia langueſcant. Sed ſemper eas et timor in bono opere ſolliciter et ſollicitudo confirmet. Maturet deus optimus maxim⁹ hāc ſanctiſſimi ſui nominiſ credentium plenitudinem p̄ſertim inuictiſſimi chriſtianiſſimiꝗ regis noſtri. Maximiliani ductu et auſpicio feliciſſimo: cuius regnum ⁊ imperium vitamꝗ et fortunam: diuina ad augeat tueatur ꝗ clementia Vale deuotiſſime pater. vtꝗ id celerius fiat cuncta quoꝗ proſperentur: ſedulo deuꝫ exorabis. Ex edibus noſtris kalendis nouembris Anno. XCVII.

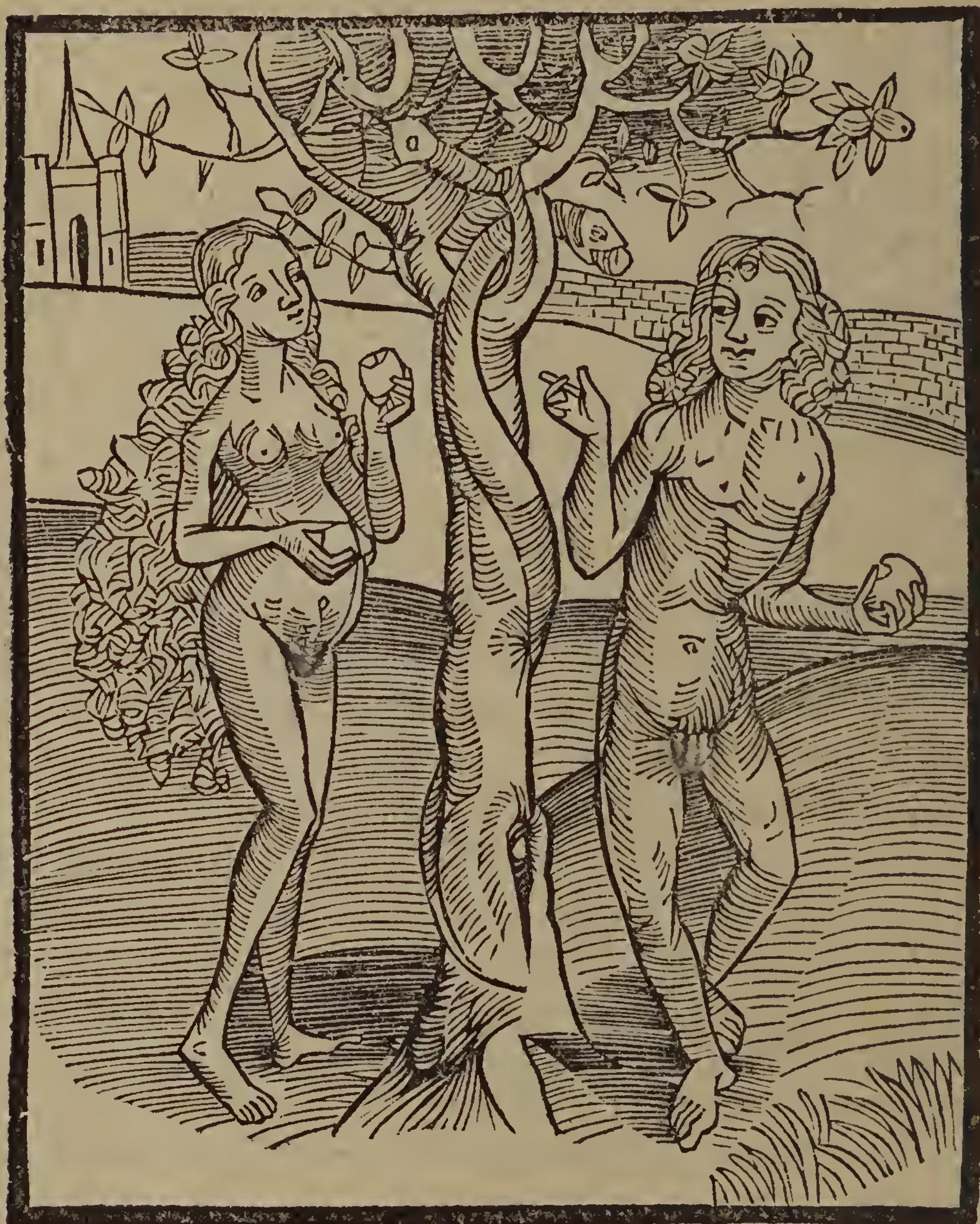
De preuaricatione angelice na
ture: et illius e celo deiectione:

Incipit prefatio in opuſculū diuinarum reuelationū ſancti Methodij martyris ⁊ epiſcopi Partinenſis eccleſie ꝓuincie Grecorū:quas a ſanctis angelis cum erat carceri mancipatus ꝓpter fidē xp̄i recepiſſe fertur ſcribēs de principio ⁊ cōſumatione ſeculi.

HOmo cum in honore eſſet nō
intellexit cōparatus eſt iumētis ⁊ ſimi-
lis factus eſt illis ps.xlviij. Cū autē lu-
cifer inter omnes angelos eſſet excelſi-
or a deo creat⁹ ac ſpecioſiſſim⁹ vt de eo
ſcribatur Ezechiel.xxxj. Omne lignuz
paradiſi non eſt aſſimilatū pulchritudi-
ni eius:quoniā ſpecioſum eū feci. Etiā
inter ſtantes angelos nec fuit eo dignior Eminētiam ſue
nature et profunditatē ſue ſcientie perpendens:in ſuuz
creatorē ſuperbiuit in tantuz:ꝙ deo voluit ſe equare: vt
patet ſecundo ſentēciarum diſtinctione.vj. Dixit enim
in corde ſuo illud Eſaie.xiiij. Aſcendam incelū vbi ma-
giſter ſentenciaꝝ libro prefato:celū vocat equalitatē di-
uinam. Deo enim ſe parificare volebat in illa parua mo
rula in qua creatus fuit vna cum alijs angelicis creaturiſ
Mox ergo vt creati fuerunt angeli:quidam deo adheſe-
runt per charitatem:quidaz vero cum lucifero deo reſti-
terunt per ſuperbie prauitatem:et ſic inter vtroſqꝫ hoc ē
inter rationales dei creaturas et ſubſtantias primuz bel
lum factum eſt in celo. Unde ſcribitur in apoca.xij: cap.
Factum eſt prelium magnum in celo. Michael et ange
li eius preliabantur cum dracone et draco pugnabat et
angeli eius non preualuerūt neqꝫ locus inuentus eſt eo-
rum amplius in celo. Et ſequitur. Et proiectus eſt draco
ille magnus ſerpens antiquus:qui vocatur diabolus et
ſathanas qui ſeducit vniuerſum orbem. et proiectus eſt
interram et angeli eius cum illo miſſi ſunt

De iniqua ſerpentis p̃ſuaſione ⁊ pri morum parentum tranſgreſſione:

Uidens autē diabolus ſe expulſum e celo: in magna tamen poteſtate relictum. Cogitauit quomodo poſſet diſplicere deo et in omnibus ſibi contrariari. Et quia vidit primum hominem Adam ſcilicet cum ſua vxore in terreſtri paradiſo collocatum: ſcilicet in locū voluptatis: innocentia decoratum: ac omnium beſtiarum volatilium et

piſcium dominum: necnon poſſeſſurũ in celo ſedes quas ipſe cum ſibi adherentibus per ſuperbiam amiſerat: doluit vehementer. Et inuidens eius felicitati: propoſuit ipſum debellare et totaliter interficere. Cognoſcens ꝙ exputrida radice non poſſunt niſi poma vermiculoſa generari: mouit primum bellum ſuper terram cum primo homine per medium mulieris. Et licet miſer homo: eſſet fortior demone per innocentiam: proiectis tamen armis innocentie ſue: vt mulieri complaceret: relicto deo ⁊ tradito paradiſi caſtro ſibi cõmiſſo: inimico dei vtputa diabolo negata obedientia regi ſuperno videlicet deo: libere ſe tradidit: proditor factus in manibus diaboli Et ſic habita victoria de homine primo: indignatus deꝰ propter proditionem Et quia ſic armis innocentie proiectis captiuum ſe fecerat cum poſteritate ſua: deus eiecit ipm̃ de terreſtri paradiſo vt patet Geñ. iiij. circa fi. ⁊ miſit eũ in exilium locum beſtiarum et lacrimarũ vallem. Quare ſanctus Dauid memorans exilium locum primi prothoplaſti noſtri: prorupit ĩ verba thematis. Homo cum in honore eſſet loco et capitulo vbi ſupra ⁊c̃.

De primorum parentum ex paradiſo expulſione:

Incipit diuinarum reuelationuz ſancti Methodij epiſcopi Martyris incliti de regnis gentium et nouiſſimis tempoꝛibus certa demōſtratio chriſtiana: ab Adam vſq; ad extremū diē iudicij ꝓcedēs.

SCiendum nanq; eſt ꝙ exeuntes Adam et Eua de paradiſo virgines fuiſſe. Anno aūt triceſimo expulſionis eoꝛum de paradiſo genuerunt Chayn pꝛimogenitū: et ſoꝛoꝛem eius Chalmanan: et poſt triceſimū alium annum pepererūt Abel et ſoꝛoꝛem eius Deboꝛram. Anno autez triceſimo centeſimo vite Ade: occidit Chayn fratrem ſuum abel: ⁊ fecerunt planctum ſuper euz Adam quoq; ⁊ Eua annis centū. Ducenteſimo autē triceſimo anno pꝛimi millenarij (qđ eſt pꝛimū ſeculum) natꝰ eſt Seth vir gygas in ſimilitudine Ade. Quingēteſimo vero anno in eadē pꝛīa Cyliade. filij chain abutebantur vxoꝛibus fratrū ſuoꝛuz in foꝛnicationibus nimijs: Sexcenteſimo autē anno ipſius millenarij viri magno ſtupꝛo amoꝛis et foꝛnicationis et ipoꝛum mulieres colapſe ſunt: vel diffuſe et inueſaniā verſe ſunt: nam ſuis viris tanq; pecudes mulieres ſupgreſſe vtebantur: et facti ſunt homines in vita ſua fere ⁊ vt clarius dicā inverecūdi apparentes omnino: et in foꝛnicatione omnibꝰ cōfuſio magna. Octigēteſimo vero anno vite Ade: dilatatū eſt ſuper terram foꝛnicationis inquinamentum a filijs fratricide Chain. Moꝛtuꝰ eſt aūt Adam nongenteſimo et triceſimo vite ſue in pꝛimo millenario: et tunc diſtincte ſunt generationes abinuicē: vt puta gn̄atio Seth a cognatiōe Chayn: et abſtulit Seth ſuā cognationē ſeoꝛſū in quēdā montem qui erat pꝛoximus paradiſo. Poꝛro Chayn ⁊ huius cognitio in campo habitabant in quo ⁊ nephandum fratris homicidiū perpetrauit. Quadrageſimo aūt anno Jareth filij Malahel pertranſit pꝛimū millenarium ſeu pꝛima generatio.

De prima ꝓuaricatione

Pꝛīa etas mundi.

Expulſio pꝛioꝛum parentuz facta eſt ambobus exiſtētibꝰ virginibus

Pꝛimꝰ genitꝰ ade fuit Chaz ⁊ ſoꝛoꝛ eiꝰ chalmana ꝑma filia. Abel ⁊ deboꝛra ſecunda generatio ade

Fratricidium chayn cōmiſſū in abel. Gen̄. iiij. capitulo.

Gn̄atio ſeth.

Abuſio foꝛnicationū filioꝛū chayn: cū vxoribus ſuiſ que erāt de filiabꝰ Seth.

Pꝛīa diuiſio filioꝝ Ade et ꝓpli ſup terrā

Quo tempore inceperint mala-rum artiū inuētiones ⁊ exercitia

Scd̄a etas mundi.
Primi inuēto res magyce ar tis,

Anno aūt triceſimo et q̄drageſimo Jaret ſecundi millenarij ſurrexerūt viri male artis inuētores: iniqui ⁊ omni nequitia pleni ex filijs Chayn: vt Jobeth Thonuel filij Lameth q̄ fuit cec⁹ q̄ et chayn interfecit: Jn quos dominatus diabolus cōuertit eos poſtea in omnē magycā artem ⁊ omnem ſpeciē muſicā cōponendi. Anno autem quingenteſimo ſecūdi millenarij: adhuc etiā exarſerunt in nephandā fornicationē omnes homies in caſtris Chayn: peioreſq̄ ſunt facti priori generatiōi: qui ⁊ more ani

maliũ in alterutrũ cõuenientes inſurgebant: quidam virilem ſexum: in muliebrẽ peruertẽtes naturam. ⁊ ſimiliter eiſdẽ turpiſſimis ⁊ inceſtis actibus hi q̄ erant de cognatione Chayn vtebantur. Septuageſimo autẽ anno temporis Jareth. ſcȝ vite ſue id eſt in ſcđa cyliade: appoſuit malignus ⁊ infeſtus diabolus bellũ fornicatiõis adiũgere filijs Seth vt cõcupiſcerẽt filias Chayn: et pfuſi apparuerunt gygantes ſuper terram de Seth: qui peccati in foueam lapſi: atrociſſimi facti ſunt. Geñ. vj. cap. Prima generatio gygãtũ

Quõ de⁹ ꝓpt pctã hoĩȝ ĩ vndatõnẽ vniuerſalẽ diluuiũ ĩmiſerit ⁊ oĩa aĩantia peniit:

a b

Diluuiuz vniuerſale.

Tanna interꝑtaẽ numerus eorum et locuſ iſtius terre ſcḋm aliquos p̄ma pars Europe. incipiẽs inter danubiũ et oceanũ ſeptẽtrionalem ⁊ vſq3 ad germaniam porrigitur.

Et iratus dominus deus: in expletione ſecundi millenarij factũ eſt diluuiũ aquarũ. Et om̄is creatura p̄made leta eſt vel abſorpta ⁊ deperijt generatio primi hominis figmenti. Et ſexcẽteſimo duodecio ãno Noe. a principio vite Ade iam triũ miliũ annoruz poſtq̄ exiuit Noe de archa edificauerũt filij Noe nouã poſſeſſionez in exteriora terre: et appellauerũt nomẽ regiõis illius Tanna ſecũdũ nũcupationẽ filiorꝫ Noe ⁊ nũerꝫ illorꝫ q̄ exierũt de archa.

Quō poſt diluuiũ hoĩes turrym babylonis cõtra deũ edificare conati fuerint

Centeſimo aūt anno de tertia cyliade: natus eſt filius quart⁹ Noe: ſecūdū ipius ſimilitudinē: ⁊ vocauit nomē eius Jonithū. Trecenteſimo vero tpe de triū miliū annorū: dedit Noe donationes filio ſuo Jonitho: ⁊ dimiſit eum in terrā etham. Et poſt obitū Noe ſexcenteſimo et nonageſimo anno tertij millenarij aſcēderunt filij Noe de terra oriētali ethā: ⁊ edificauerūt ſibi turrim in terra ſeu campo ſennaar: ⁊ ibi facta eſt diuiſio linguarum et ex hoc diſperſi ſunt homines ſuper faciem terre totius. Jonithus autem filius Noe tenuit introitū in Etham vſq₃ ad mare qd̄ vocat̄ Eliochora: id eſt regio ſolis in quo ſolis ortus fit. ⁊ habitauit ibidem. Hic Jonithus accepit a deo donū ſapiētie ad omnes artes: qui nō ſolū litterarū ⁊ aliquaꝝ artiū: verūetiā om̄is aſtronomie primus fuit inuentor. Ad hūc deſcendēs Nemroth qui erat vir gygas ⁊ in multis erudit⁹ a deo. accepit a Jonitho concilium in quibus influentijs aſtroꝝ incipiendum eſſet ei regnare ſuper terrā. Hic aūt Nemroth natus fuit ex filijs Chus cui erat pater Cham: ⁊ ipſe primus regnauit ſup terrā. Septingēteſimo vero āno ⁊ nonageſimo tercie cyliadis in quo agebat̄ non⁹ ann⁹ de iā dicta cyliade: edificata ē babilō magna ⁊ regnuit in ea Nēroth. Et poſt hec fecerūt ſibi filij Chā regē ex ipis cui nomē Pōtipi⁹. Et ſeptingēteſio ⁊ nonageſimo anno tpis triū miliū annoꝝ Anno tercij regni Nemroth miſerūt viros potētes ex filijs Japhet nimis ſapiētes ⁊ artifices in arte tectoria cōſtructores: ⁊ deſcēderūt in terrā Etham ad Jonithū filium Noe: ⁊ edificauerūt ei ciuitatē iuxta nominis illius nuncupationē. ⁊ pax multa erat in terra Jonithi ⁊ Nēroth vſq₃ in p̄ſentē diē. Regnū aūt Nemroth ⁊ filij Sem et Pontipij filij Cham ⁊ Japhet contra ſeinuicē rebellabat. Scripſit autē Jonithus ep̄l'am ad Nemroth ita dicens. Quia regnū filioꝝ Japhet ipſuȝ incipiet delere regnū filioꝝ Chā. Hec aūt regna primū apparuerūt in terra: ⁊ poſt hec didicerūt om̄es gētes cōſtituere ſibi regnū Poſt regnū igit̄ Nemroth expleta tertia cyliade annoꝝ

Tertia etas mūdi

Primus homo natus poſt diluuium fuit Jonithus q̄rtus Noe filius de q̄ moyſes ī Geneſi tacet.

Edificatio turris Babylōis

Diuiſio līguarū ſeptuagitaduarū fuit cā diſperſiōis hominum in omnem terram.

Aſtronomie p̄mus inuentor erat Jonith⁹:

Primus oīm regū ſup terrā erat Nēroth. ⁊ p̄mū regnuȝ Babylon Cōſtructio Babilonis ciuitatis magne.

Secūdus rex ſup terrā Pōtipius.

De prima regnorumcōtrarietate.

De bello inter Coſdron Nem-
rothiten contra filios Chàm:
et deſtructione regni Cham.

Anno igitur octauo q̄rta cyliadis ſemp pugnabāt ad inuicē vtrorūq; regna. Et deuictū eſt regnū Egyptiorū a regno Nemroth. et obtinuit potentiam Babylonis in ſemine Nemroth vſq; ad Cuſuniſden: hic accepit ſibi vxorez de filijs Cham. Defuncto autem Cuſuniſde. Nemroth ſuſcepit aliam nomine Eledem: huius neptis ſuam matertetam in vxorem: hec genuit Eliſdem. Eliſdem vero genuit Coſdron. Iſte congregauit ſibi virtutes multas et ſurrexit aduerſus regnum Cham et captiuauit et concremauit omnes regiones que erant occidentales. In ſecūdo autem anno regni Coſdri filij Eliſde congregati ſunt filij Cham: et deſcenderunt in terram Etham vt preliarent cum rege Coſdro. Fuerunt autem tricenta ꝛ viginti milia peditum baculos ſolummodo in manibus continentes. Audiens autem de eis Coſdron ſubriſit et dimiſit eos vſq; dum tranſirent flumen Tygrin: illuc mittens contra eum exercitum ſuum ſuper elephantes aſcēdentes: om̄es eos interfecit: et nō ē relictus ex eis quiſq̄: et amplius non apposuerunt filij Cham vt pugnarent cum eis et extunc amaricata ſunt regna contra inuicem: Et in fine quatuor milium annorū ſiue in viceſimo quito anno deſuper dicta cyliade deſcendit Samſabus in Etham qui fuit de cognatione Jonithi filij Noe: ꝛ depopulatus eſt ab Eufrate fluuio vſq; ad Edroeſam flumē ſexagintaocto ciuitates ac regiōes earum: ꝛ pertrāſiuit in tribus regnis Indorum et incendit et deſolauit omnimo: et exiuit indeſertum Saba: et concidit caſtra filiorum Iſmahel filij Agar egyptie: ancille Sare vxoris Abrahe: et expulſi ſunt et fugierunt omnes in ſolitudinem qui erant de tribu agar.

Quarta etas mūdi

Primum flagelluz ſynagoge.

Prima captiuitas iudeorū fuit in egypto regno p Pharaonē qd deuictum eſt.

Geñ. xxiiij. videtur eſſe ſcriptum de illis hoib⁹ licz alijs noib⁹ nūcupētur quem ibi a Methodio

De prima regnorum ſubuerſiōe et quomō Coſdrō regnū Cham totaliter deleuit.

Samſab⁹ fuit primus victor contra yſmabelitas q̄ expulit eos de deſerto Saba ī ſolitudinē Arabicā q̄ alias Pharon dr vt patz Geñ. xxj. cap.

Quomō Jſmahelite enutriti ī mōtib⁹ in numerabili mltitudīe egreſſi đ nemorib⁹ dn̄ati ſūt ſup regna gētiū ī tr̄a ꝑmiſſiōis

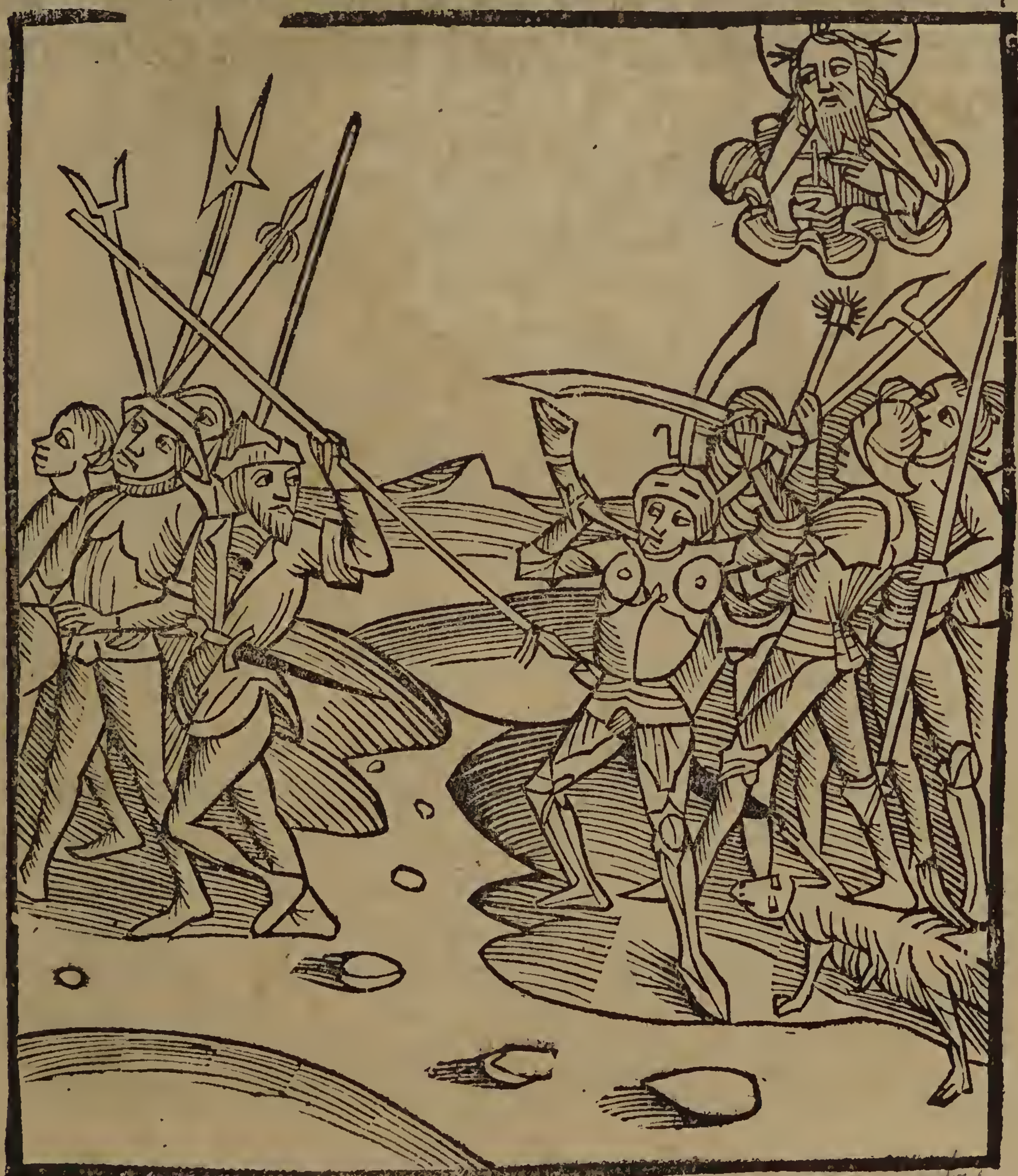

Cum aūt in p̄dicto heremo in generationib⁹ ſuis multiplicati fuiſſent innumerabili maximaq; multitudine annis ducentis et ſeptuaginta: ex domini dei permiſſione: filij Jſmael exierunt Arabicū deſertū: et introierunt terrā habitabilē: ⁊ pugnauerūt cū regibus gentiū: ⁊ captiuauerūt hoīes: ⁊ dominati ſunt ſup regna gentiū qui erant in terra pꝛomiſſionis: ⁊ repleta eſt ex ipſis et de ca-

ſtris eorũ. Erãt aũt q̃ſi locuſte ꝛ incedebãt nudo corpo-
re. ꝛ edebãt carnes cameloꝝ cõpoſitas in vtribꝰ. ꝛ bibe-
bãt ſãguinẽ iumẽtoꝝ lacte mixto. Cũq̃ igiẽ obtinuiſſent
filij Jſmael vniuerſã terrã ꝛ deſolaſſẽt vrbes ꝛ regiones
eaꝝ ꝛ dñati eſſẽt in oibꝰ inſulis. tũc illo quoq̃ tẽpore cõ-
ſtruxerũt ſibi nauigia ꝛ in modũ volucrũ his vtẽtibꝰ ad
uolabãt ſup aq̃s maris. Aſcẽderũt igiẽ ꝛ in regionibꝰ oc
cidẽtalibꝰ vſq̃ ad magnã Romã ꝛ Jlliricũ ꝛ Egyptũ et
Theſſalonicam ꝛ Sardinie magne que eſt trans illã Ro
inam. et dominati ſunt terre in annis ſexaginta. et fece-
runt in ea quecunq̃ voluerunt

Primꝰ exitus filiorum yſmahel ſup iſrahelem populum in figuris deſignat at ſcd̃m exitum in nouo teſtamento ſup populum chriſtianum.

Quõ Gedeõ fortiſſimꝰ pugnator liberauerit filios iſrahel de ſuitute iſmahelitaꝝ

Primi . Re-
ges yſmahell
tarum.

Tercium
flagellum ſina
goge. ꝛc̄ ps̄.
lxxxij . habet
iſte paſſus.

Gedeonis vi
ctoria figura-
uit ſecūdo vl-
timū regez ro
manorū q̄ libe
rabit chriſtia
nos et deſtru-
et Turchiā.

Poſt vero ebdomodas ſeptē et dimidiā illoꝝ potētie per quā obtinuerunt vniuerſum regnum gentium: ſuper exaltatum eſt coꝛ eoꝛum dum ſe viderunt obtinuiſſe et damnaſſe omnia . In tempoꝛe autem illo facti ſunt eis tyranni pꝛincipes militie quattuoꝛ: qui fuerunt filÿ Humee qui ab eis ſic vocabantur quoꝛum nomina ſunt hec. Oꝛeb ꝛ Zeb . Zebee et Salmanna. Hÿ pugnauerunt cum Iſrahelíticis. Et quē-admodū fecit eis deus redemptionem de manibus Egyptioꝛum per Moyſen famulum ſuum. eodez vero modo et tunc illo tempoꝛe optatus eſt cum eis miſericoꝛdiam: et redemit eos ab illis per Gedeon. Et liberatus eſt Iſrael de ſeruitute filioꝛum yſmahel. Hic enim Gedeon deſtruxit caſtra eoꝝ perſequens eiecit eos de terra habitabili in ſolitudinem ꝛ deſertum ex quo pꝛodierant. Et illi qui relicti ſunt dederūt federa pacis filÿ Iſrahel. et exierunt in deſertum exterioꝛem nouem tribus:

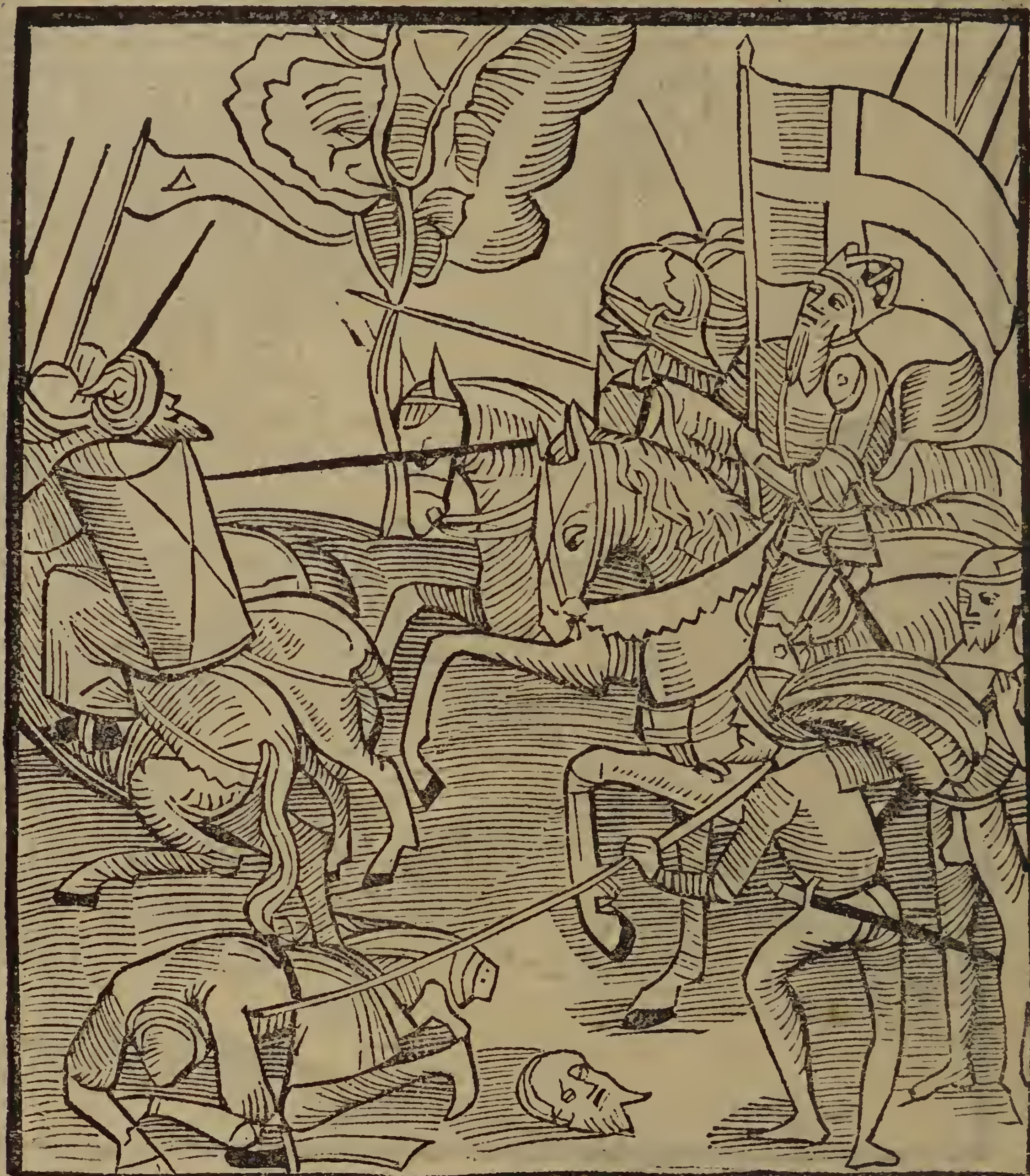
Quomodo filij Iſmael exeunt de deſerto et obtinent totum orbem

Futuri ſunt aūt vt exeāt ſemel ⁊ deuaſtēt terrā ⁊ obtineāt orbē terre ⁊ regiones in introitu pacis a terra Egypti vſqȝ ad Ethyopiā ⁊ a flūie Eufrate vſqȝ ad Indiā: et a Tigri vſqȝ ad ītroitū Nabaot regni ionithi filij Noe. et ab Aqlone vſqȝ ad Romā ⁊ Illiricū Egyptū ⁊ Teſſalonicā ⁊ Albaniā ⁊ vſqȝ ad mare pōticū. ⁊ i duplū erit iugū illoꝝ ſup colla vniuerſaꝝ gētiū. ⁊ nō erit gēs aut regnū ſub celo qḋ poſſit cū eis in ꝑlio ꝯfligēdo ſupare eos vſqȝ ad nūeꝝ tēpis octo ſeptianaꝝ ānoꝝ.

Hic btūs Methodi⁹ ſpiritu ꝓphetico predixit ſcḋm exitū filioꝝ iſmahel ſup xp̄ianos Termin⁹ regnoꝝ ſubijacēdoꝝ turcis hic ꝑcit a methodio Albania ⁊ Pōticū mare.

Quō regnum romanoꝝ ⁊ chriſtianorum ſupprimet Iſmabelitas hoc eſt thurcos.

Turci q̄ ⁊ Iſmabelite dicū tur regnis criſtianoꝝ debēt dn̄ari ꝑut diuinitus ſancto Methodio ibi reuelatum eſt per lvj. annos ꝑpterea dicit vſq̄ ad numerum pcto ſeptimanaꝝ q̄ dicū

Et poſt hec deuicent̄ a regno celeſti et Romanoꝛuꝫ qđ eſt xp̄ianoꝝ ⁊ ſubicient̄ ei. Etenim hoc regnū magnificabit̄ ſuꝑ om̄ia regna gētium toti⁹ mūdi: ⁊ nequaq̄ delebit̄ ab vllo in eternū. Habet enim arma inexpugnabilia cōtra oēs aduerſarios ſuos. Hoc ergo regnū deſiderate a circū gyrantiū tēpoꝝ regnantiū regnoꝝ. et hec eſt veritas rerum: que ſe ip̄a clari⁹ oſtendet abſq̄ vllo errore caliginis vel aliq̄ ſeductione: a Nēroth eni q̄ fuit gygas ⁊ prim⁹ fūdatoꝛ Babilonie: ⁊ a Mera.

dach rege eiuſdem: vſq͂ ad Baltiſer filiū Nabuchodonoſoꝛ
qui et Nether nuncupatur: ſuper oīa regna gentium obti-
nuit regnum Babilonis pꝛimatū: quoniā pꝛimuz regnū ſup
terram. Et tempoꝛe Meradach regis Babilonie regnū Aſ-
ſyrioꝛum in Aſſadaron Senacherim filiuz ſucceſſit. Quoniā
accepit Senacheri vxoꝛē Gecnac. filiā Theglatphalaſar re-
gis aſſirioꝛū. q̄ peperit ei Ardemelech: ꝛ Haralar. ꝛ hi inter-
fecerunt patrē ſuum et fugierunt in terram Ararat. et vnus
eoꝝ regnauit illic cui nomē Aſſadaron: aliꝰ filius eiuſdē ha-
bitauit Babylōe pꝛo patre ſuo Senacherib: cū Nabuchodo
noſoꝛ qui erat ex patre Lacedemonio et matre regina Saba
Cūq͂ Aſſadaron egreſſus fuiſſet ad pugnandum cū rege In
die et vſq͂ Saba: ꝛ deſolaſſet q͂ plurimas regiones: Egreſſꝰ
eſt cū eo Nabuchodonoſoꝛ. Illo videlicet educente ſecū: con
ſtituit eum pꝛincipem milicie ſue: et ꝓpter ſapiētiā que ī illo
erat: datū eſt ei regnū Babylonie. ꝛ ſūpſit ſibi vxoꝛē de Me
dis noīe Eruſdā. ꝛ poſt obitum Nabuchodonoſoꝛ et Balti-
ſar filij eius: regnauit Darius Medus: habēs iam annos ſex
aginta duos. Darius aūt duxit vxoꝛē Choꝛan noīe: Perſo a
genere. de qua natus eſt Choꝛis perſus. Audi igitur quomō
cōmixti ſunt hij reges ſibiinuicē Siquidā babyloni medis: ꝛ
medi perſis. Et obtinuit ꝛ potencius factū eſt regnū Baby-
lonis: q͂ Ethiopie ꝛ Saba: ꝛ omnia regna gentiū. a mari vſ-
q͂ ad Eufratem flumen. Adhuc autē et Dauiticum regnū et
Arabum: ꝛ Egyptioꝛum per Nabuchodonoſoꝛ deuictuz eſt
Darius ergo medus ſupergreſſus regnū Chaldeoꝝ ſeu Ba
bylonie: dominatus eſt regnū Medoꝛū: cum hoc ꝛ Ethiopū
Choꝛis autem Perſus qui et Cyrus ꝛ Spartacus dictus: ob
tinuit Traces et redemit filios Iſrael de captiuitate ipſoꝛuz
et remiſit eos omnes in tertam pꝛomiſſionis: et Hieruſalem
cum multis muneribus et vaſis aureis et argētis: reddens
eis que detulerat inde Nabuchodonoſoꝛ rex Chaldeoꝝ. pꝛe
cipienſq͂ eis reedificare templum dei quod deſtructum erat
ab eodem Nabuchodonoſoꝛ. Cyruſq͂ remiſit omnes ad rede
undum in Iudeam. Et pꝛopter hoc factum eſt: ſecundū im-
perium Choꝛis regis Perſuarm.

cūt octo ebdo
made ſm cal-
culatōez hebꝛe
oꝝ q̄ accipiūt
diē ꝓ anno in
ſuis nūeris. vt
patz nu. xliij.
Annꝰ ꝓ die ī
putabit ill' et
Gen. xxix. c. d
labā et rachel
vbi ponit Im
ple ebdām hu
iꝰ cople. ꝛ ſeq
tur. Seruiuit
aūt labā ꝓ ra
chel vij. ānis
Quartum
flagellū ſyna-
goge illatum
pp lo Iſraeliti
co p Philiſte
os et alius et
ibi p Senach
erim regē aſſy
rioꝝ q̄ aſcēdit
in iudeā ꝯtra
regē Ezechiā
viruz ſctm̄. vt
pz. iiij. Reg.
xix. c ꝛ. ij. Pa
ral. xxxij. ca. ꝛ
Eſa. xxxvj. ca
Ceſſauit reg-
nū Babylōie
in balthiſar
Dariꝰ medus
fuit filiꝰ regis
Aſſueri d ſtir
pe Medoꝝ.
Quintum
flagellū ſyna-
goge illatum
per Nabucho
donoſoꝛ ꝓpt
īterfectionē ꝓ
phetaꝝ. vt pz
Eccie. ix. ca.

Liberatio iu‑
deoꝝ de Ba‑
bylonia ꝑ Cy‑
ruz regē ꝑſaꝝ
vltima figura
fuit ſuꝑ regez
Romanorū ꝑ
quē liberabūt
oēs captiui‑
tati xp̄iani qui
remittet eos
ad redeunduz
vnum quemqꝫ
in xp̄ianitatez
et patriam de
qua ꝓceſſit.

Quō quattuoꝛ Monarchie aſſyrioꝛum perſarum grecoꝝ ⁊ romanoꝝ cōiuncte fuerunt.

De quattuoꝛ
magnis regnꝭ
in mūdo mlt̄a
habent in ſac̄
ſcripta vt ptꝫ
Dañ. viij. et.
xj. caplo.
Deſponſatio
Philippi pri‑
mi regis gre‑
coꝝ cū Chu‑
ſeth filia regꝭ
Ethiopie dcā

Audi igitur nunc certiſſime quomō hec quattuoꝛ regna cō‑uenerūt in ſimul. Ethyopes cum Macedoniꝰ ⁊ Romani cū grecis. Hi ſunt q̄ttuoꝛ vēti cōmouētes mare magnū. Philippus nāqꝫ pater Alexandri magni cū eſſet Macedo: accepit ī cōiugē Chuſeth filiā regis Ethyopie noīe Phool: de q̄ natꝰ ē Alexander grecoꝝ tyrānus. Hic magnā cōdidit Alexādriā egypti ⁊ regnauit in ea ānis duodecim. Iſte deſcēdēs ī ethaz occidit Dariū regē Perſarū ⁊ dñatus eſt multaruz regionuz et ciuitatum: ⁊ demultauit terram et deſcendit vſqꝫ ad ma‑

re qꝺ vocaṫ regio ſolis. vbi cõſpexit gẽtes inmũdas et aſpectu horribiles. ſũt aũt ex filijs Japhet nepotes. quorũ imundiciẽ videns exhorruit. Comedebãt enim hij omnẽ cãticorũ ſpeciẽ om̃e coinqnabile. i. canes: mures ſerpẽteſ: morticinoꝝ carnes: abortiua infirmabilia corꝑa. et ea que in aluo nõdum ꝑ lineamẽta coagulata ſunt. vel ex aliq̃ parte mẽbrorum producta. vnde compago figmenti poſſit perficere formã vel figurã exꝑmere iumẽtoꝝ: necnõ etiã ⁊ omnẽ ſpẽm feraꝝ imũdarũ. mortuos aũt neq̃q̃ ſepeliũt ſed ſepe comedũt illos.

Quõ alexãder magnꝰ. Gog ⁊ Magog ꝓpt eoꝝ turpitudinẽ in caſpijs mõtibꝰ incluſerit

Phool ex q̃ natꝰ eſt Alexander. Iſte textꝰ ĩpugñt dcm̃ Oroſij q̃ dicit philippũ regẽ macedonũ fuiſſe patrẽ putatiuũ Alexãdri magni Alexãder magnꝰ occidit Darium regẽ medoruz q̃ et pſaꝝ vltimꝰ fuit qm̃ in ĩpo ceſſauit regnum Perſarum et fuit filius Arſamis iſto Dario habetur Daniel. xj. capitulo.

Hec vero vniuerſa contemplatus Alexander magnus. ab eis immunditer et ſceleriter fieri: timēs ne quando exeant clientes in terram ſanctam et illam contaminēt a pollutionibꝰ et iniquiſſimis affectionibus: deprecatus eſt dominum deuȝ vt coniungeret montes: et precipiens congregabit eos: omneſq; mulieres eorum et filios et omnia ſcilicet caſtra eorum et eduxit eos de terra orientali et concluſit minans eos donec introiſſent in finibus aquilonis: et non eſt introitus nec exitus ab oriente vſq; in occidentem per quam aliquis poſſet ad eos tranſire vel ipſi exire. Continuo ergo ſupplicatus eſt dominum deum Alexander: et exaudiuit eius obſecrationem. Et precepit dominus deus duobus montibus quibus eſt vocabulum vbera aquilonis. et adiuncti proximauerunt adinuicem vſq; ad duodecim cubitos. et conſtruxit portas ereas inter illas et ſuperinduxit eas aſſurim: vt ſi voluerint eas patefacere cuȝ ferro, vt nō poſſint aut diſſoluere per ignē nec valeant vtrunq; ſed ſtatim ignis omnis extinguitur. talis eſt enim natura aſſurini. quia neq; ignis ſuſcipit reſolutionem: vniuerſas enim adinuentiones demonum et calliditates mortiferas et ſuperuacuas operantur he obſceniſſime difformes et ſordite gentes: vetitas magycas artes malorū ſpirituum vtuntur: immunditer etiam viuunt in his in quibus ſordida ⁊ in humana pollutio eſt (magis enim ⁊ compotēter dicitur) deo odibilis. Deſtructa ſunt maleficia eorum ita vt non poſſint neq; cum ferro neq; per ignem vel cum qualibet alia aſtutia eaſdem reſerare vel aderire porta et fugere.

Vbera aquilonis dicuntur montes caſpi Et aliq̄ dicunt ꝙ terra amaſonum et magni canis attigat. Aſſurum ſcḋm Jeronimū in de interp̄tationibus noīm hebraicoꝝ interpretatur ſuſtollens murū eis vl' tollēs acerbitatem vl' faciēs robuſtos eos vel ſuſtollens cōtinentiam.

Quomodo Gog et Magog exeūtes de caſpys montibus obtinēt terrā Iſrahel

Hec ꝓphetia habet Ezech. xxxviij. ca. et xxxix. ca. eiuſdem. Apoca. xx. ca. Johannes ꝑdixit de illis gentibus q̄ faciunt ſeuā ꝑſecutionem ſuꝑ eccl'iam in hec v̄ba. Cū conſumati fuerint. ꝛc.

In nouiſſimis vero temporibus ſecundum Ezechielis propheticam que dicit. In nouiſſimo die conſumatiōis mūdi exiet Gog et Magog in terram Iſrahel: que ſunt gentes et reges quos recluſit Alexander magnus in finibus aquilonis et in finibus ſeptentrionis Gog et Magog Moſach et Tubal et Anog et Ageg et Athenal et Cephar: et

Jtē mgr̄i hy ſtorijs cū loq̄t de illis ſordi= dis gentibus concordat hic cū ſancto Me thodio quan= tum ad nume= rum dicens ꝙ

Pothim. Hei et Libÿ et Cunei et Pharilei et Ceblei et La- marchiani et Chachamÿ et Amaharte. ⁊ Agrimardi ⁊ Alan et Anufagi qui dicuntur Cinocefali. et Caribei et Thaſbei. et Phiſolonici et Arcenei et Saltarei. Hi viginti quattuor reges conſiſtunt recluſi intrinſecus portarum. Jn reditu vero de iſtis gentibus Alexander a pueris ſuis extinctus eſt veneno.

Quō mater alexandri Ethyopiſſa cuidā regi Cōſtantinopolitano deſpōſata fuerit

Defuncto igitur Alexādro magno qui fuit prim⁹ rex grecorum: regnauerunt quattuor pueri eius. non enim coniunctus eſt aliquando matrimonio. Chuſeth vero mater eius regreſſa eſt in patriā ſuam in Ethiopiam. Biſas igitur (qui ⁊ Biſātium condidit) miſit per mare ad Phool regez Ethiopie germanicum ſui exercitus principem: et pacificauit cum eo. ſcribens ei de Chuſeth matre Alexandri magni qualiter eā ſibi accipiat in vxorem et regnare faciat eam. Suſcipiēs ergo Phool rex litteras a Germanico et videns quia detulerat largiſſima dona: accipiens nimis letus eſt. Surrexit igitur et ipſe congregans ex omnibus ſpeciebus Ethyopie: ſumenſq; pariter et filiam ſuam Chuſeth: profectus eſt in Biſantium habens ſecum triginta milia Ethyopum in comitatu: et ſuſceptus eſt a Byſa protinus foris trans mare in Calcedonia cum multa nimiaq; alacritate animi. dedit autem et dona copioſa valde his qui cum eo fuerāt. Et introiuit Phool iubilanter et dedit munera magna et dona maxima ſecundum regiam magnanimitatem.

ſint in tāta plſalitate q̄ poſſēt 24. regna adimplere ⁊ ꝯ d ic q̄ partim muro ⁊ parti mōtib⁹ ſunt clauſe Aug. tamē xx. de ciuitate dei aliter ſentit de Gog et Magog.

Quō Romulo primo Romanoꝝ regi vxor a cōſtātinopoli ꝑ mare nauibꝰ adducta fuerit

Romulꝰ priꝰ rex Rome ſecūdū dtm̄ Methodiū quāuiſ hyſtorie alie ſ. diuerſoꝝ p̄ſertim gētiliū an̄ Romulum plures dicant anteceſſiſſe in regendo illuz Romulum q̄ ibi exprimit.

Et accepit rex Biſas: Chuſeth filiam Phool regis Ethiopie: ex qua natꝰ eſt filia quā ⁊ nuncupauit nomine ciuitatis Biſantiam: cum qua nuptus eſt Romulus qui et Armaeleꝰ dictus rex Rome ꝓpter nimiam pulchritudinē eius dilexit eam valde. Erat quippe ⁊ ip̄e ſimplex nimis ⁊ magnanimis vnde ⁊ in dotalibus eiꝰ vt ſūt matrimonialia: donauit ei Romā. Audiētes aūt optiates eiꝰ: īdignati ſunt ꝯtra euz. Pepit vero ei Biſātea filios tres q̄s et nūcupauit. Primogenitum

q̃dem ſcd̃m appellationē pris Armaelū ſcd̃m vero Urbanū. tertiuz denoiauit Claudiū. Regnauerūt igit̃ hi tres Armaelus q̃dē in Roma p patre ſuo Armaeleo. Urban⁹ ſo in biſante ciuitate matris ſue. Claudi⁹ aūt in Alexādria. obtinuit aūt ſemē Chuſeth filia Phool reg Ethiopie regnū Macedonū ⁊ Romanoꝝ: ⁊ ſemē Ethiopie p̃ueniet man⁹ eius deo ſcd̃m pphecie expoſitionē. Prouidēs aūt beat⁹ Dauid ſpiritalibus oculis ⁊ p̃noſcēs q̃ Chuſeth filia Phool reg Ethiopie: inciperet ſuſcitare regnū Romanoꝝ p̃fat⁹ eſt dicēs. Ab Ethiopia preueniet manus eius deo:

Armaele⁹ primo genit⁹ Romuli ſecunduſ rex Rome.

pſalmiſta. 58

Romanū imperiū ſumpſit exordium a Chuſeth que fuit filia Phool regis Ethiopie.

Quō a ſancta cruce In hieroſolymis ſuſpenſa totus muniatur orbis.

Sexta etaſ mundi.
Ibi tãgit tẽp9 Auguſti ꝛ Tiberij ĩpatorũ quãdofuit pax vniuerſal' mũdi Iſte paſſus illius auctoritatis habetur pš.lvij. Eſa. xj. Ipm; gentes depcabũt ꝛ erit ſepulcrũ eius glorioſuꝫ Dñs iudicabit fines terre ꝛ dabit imperium regi ſuo et ſublimabit cornu xp̃i ſui. Veneratõ Romani imperij eſt ꝙ xp̃us ſaluator nr̃ nat9 eſt ſub roma-

Quidam igitur in conſulte conſiderauerunt dicentes: quia ꝓpter Ethyopum regnũ: compulſus ſanctus Dauid hec diceret. ſed mentiti ſunt veritati qui hec ita eſtimant. Etenim ex ſemine Ethyopiſſe conſiſtente regno hoc: conſtructum eſt magnum atq; venerabile lignũ ſancte ꝛ honorificentiſſime ꝛ viuificatorie crucis: et in medio terre confixum eſt. vnde fortaſſis (vt cõpetit) ipſe effatus eſt antiquus pater Dauid ita prenuntians: Ethyopia preueniet manus eius deo. Non eſt autem gens atq; regnum ſub celo quod preualere poſſit aut ſuperare regnum chriſtianoruꝫ (ſicut iam prefati ſumus ſuperius) ꝙ in medio terre: viuificãs cõfixa et ſolidata eſt crux ſancta ſub qua et orbis terre munitur. et fines mundi. quare valde ſapienter ſcribitur: conſtare ſecundum latitudinem ꝛ altitudinem et profundum: qualis vel quis poſſet eius virtutem ſuperare aut vnquam ſancte crucis apprehendere potentiam ſic enim obtinet venerationem Romani imperij dignitas pollens per eum qui in ea pependit dominum noſtrũ Iheſum chriſtum.

Quid beatus Paulus de nouiſſimo die et Romanorum Imperio ſenſerit.

Audiamus igitur quid predicator diuinorum qui in celū raptus fuerat Paulus edocuit ſignificans de nouiſſimo die et Romanorum imperio: quibuſdam eniz in ſecūda ad Theſſalonicenſes epiſtola ita inquit: Rogamus vos fratres ꝑ aduentum domini noſtri Jhesu chriſti et noſtre congregatiōis in ipſum vt non cito moueamini a ſenſu veſtro nec terreamini neqꝫ per ſpirituz neqꝫ per verbum neqꝫ per epiſtolā tanq̄ per nos miſſam: quaſi inſtet dies domini. Ne quis vos ſeducat vllo modo.

no īperio alia regna ſpernēt et hoc factum eſt qñ romani ſubiugauerūt ſibi oīa regna mōi. ſ. qñ dn̄abāt totuz vniuerſuz vtputa tpe Octauiā

Ad Theſſal. .ij.
Math.xxiiij.
Marci.xiij.
Luce.xxi.
Ephe.v.
i.Corinth.iij
Coll.ij.

Quia niſi venerit diſceſſio primũ:et reuelat⁹ fuerit homo iniq̃tatis filius q̃ eſt ꝑditiõis:aduerſarius ⁊ extollẽs ſe ſuꝑ om̃e qd dicit deus aut qd colit:ita qd in tẽplo dei ſedeat oſtẽdens ſe q̃ſi ſit de⁹.Et poſt puſillu ʒ: ſolũmodo nũc(inq̃t)q̃ tenet teneat donec de medio fiat ⁊ tũc reuelabitur iniqu⁹ ⁊c̃.Quid igit eſt de medio tolli: niſi Romanũ imperiũ:Omnis enim principat⁹ ⁊ poteſtas deſtruetur:abſq̃ hoc.Nã ab hoc expugnãt ⁊ ſupant oĩa regna. q̃ ⁊ oẽs gẽtes q̃ cũ eo cõfligũt cõterent et cõſumẽtur ab eo:⁊ obtinebit:donec vltima ei⁹ hora ꝑueniet manus ei⁹ deo.Etiã ſcd̃m apoſtolũ dicentẽ. Cũq̃ deſtruetur om̃is principatus ⁊ poteſtas ⁊ ipẽ ſcʒ rex Romanoꝝ tradiderit regnũ deo patri.quale regnũ:ſcʒ.xp̃ianorũ. vbi enim vnq̃ fuit vel erit aut eſt regnũ ſiue alia potẽtia q̃ ſuper hoc eminat:certe nuſq̃.Si volueris enim mecũ qd certũ eſt pertractare:accipe queſo te:moſaycamplebem tantis ſignis ⁊ portẽtis ⁊ in ꝓfundũ maris egyptios etiã excutiẽtem:Uide et Joſue ſub quo etiam ſol circa Gabaoth ſtetit.⁊ luna circa vallẽ hiericho:⁊ alia q̃ plura q̃dã ſtupenda potius q̃ admiranda miracula q̃ facta ſũt ipis:et pene omnẽ cõſidera hebreoꝝ fortitudinem :quomõ ſub Romanorũ imperio dilacerata ⁊ cõtrita ſit.Tyt⁹ ⁊ Ueſpaſianus cõciderunt vniuerſos illos.Nunq̃d templũ in aratro expugnãs Adrianus nõ arauit:Quod igit fuit vel erit aliud regnũ:ſed nullũ videlicet inuenim⁹. Pro veritate memorie curaʒ habeamus. Nonne mille annis regnauerũt hebrei:⁊ abſciſũ eſt regnũ eorũ.Egipti autẽ triũ miliũ annoꝝ:⁊ ipſi nihilominus perierũt.Babilonij quattuor miliũ annoꝝ regnũ habuerũt:ſed ⁊ ipſi ſimiliter abſciſi ſunt:Cõciſo igit Macedoniorum regno ſiue Egyptiorũ:cõflixerũt armis aduerſus regnũ Romanorum ſeu barbaroꝝ id eſt Thuſcorũ q̃ ſimul vniuerſi abſorpti ab eo ſunt.Jta poſtq̃ abſorptũ fuerit regnũ Perſarõ:cõſurgent prelijs aduerſus regnũ Romanorũ.Jmperiũ filij Jſmael filij Agar:quos ſcriptura cõmemorãs auſtrale brachiũ appellauit.Daniel quoq̃ hoc ꝑdicens:⁊ cõtradicũt in q̃ regno ſcʒ Romanoꝝ in numero circum-

Exodi.xiiij.
Joſue.x.

Sextũ flagellum. ſynagoge factũ fuit Jſraeli per Anthiochum.

Septimuʒ flagellũ ſynagoge.ab herode factũ eſt qñ ſceptruʒ iuda fuit ablatuʒ et omnes de ſtirpe regũ ⁊ ducum interẽpti fuerunt ⁊ totũ cõſiſtoriuʒ qd dicebatur Cãchedrim.

Sub romanorũ imperio dilata ⁊ cõtrita. Tertia captiuitas iudeorũ facta a Romanis regib⁹ durãs perpetue.

eũtium tẽpoꝝ in ſeptimo ipſo tẽpore annoꝝ: hoc eſt in ſeptio millenario mũdi eo ꝙ appropinquabit cõſumatio ſeculi ⁊ nõ erit longitudo temporũ amplius. In nouiſſimo enim millenario ſeu ſeptimo: tunc a gente impio eradicabitur regnum Perſaruz. Et in ipſo ſeptimo millenario incipiet exire ſemẽ Iſmael de deſerto. et cum exierint: cõgregabunt vnanimes in magnã Gabaath: et illic cõplebit ꝙ dictũ eſt per Ezechielem ꝓphetam. fili hominis (inquit) voca beſtias agri ⁊ volatilia celi ⁊ exhortare illa dicens. Cõgregamini ⁊ venite eo ꝙ magnũ ſacrificium immolo vobis: mãducate carnes fortium ⁊ bibite ſanguinẽ excelſoruz. In hac itaqꝫ Gabaath cadẽt in ore gladij a ſemine yſmahelis qui appellatus eſt onager: eo ꝙ in ira et in furore mittuntur ſuper facieʒ terre totius. Sup homines quoqꝫ et iumenta: et beſtias ſilue: et ſuper omnẽ ſaltum et plantariam: et ſup omne nemus. et omnem ſpeciẽ fructiferam. et erit aduentus eorũ caſtigatio ſine miſericordia: ⁊ ibunt cum eis ſuper terrã quattuor iſte plage: ſcʒ captiuitas interitus: perditio quoqꝫ. et deſolatio. Dicit eniʒ deus Iſrael per moyſen. Non quia diligit vos dominus deus introducet vos in terram promiſſionis vt hereditemini in ea. ſed ꝓpter peccata habitantium in ea. Sic enim filijs Iſmael: non ꝙ eos diligat dominus deꝰ: dabit eis potẽtiã hãc vt obtineãt terram chriſtianorum. ſed ꝓpter peccatuʒ ⁊ iniquitates que ab eis cõmittunt: ſimilia eis non ſunt facta. ⁊ neqꝫ fiẽt in omnibus generationibus. Nam induent viri tunicis adulterarum muliercularũ ⁊ meretricũ. viri cum viris queadmoduʒ cũ mulieribus: et femine cũ feminabus ſeipſas cõponentes: et ſtantes in plateis et foris ciuitatum palam omnibus: ⁊ immutant naturalem vſum in eum ꝗ eſt contra naturam: etiam ſeminibus abutentes: ſicut beatꝰ quoqꝫ et ſanctiſimus apoſtolus inquit ſimiliter et mulieres quod ⁊ viri agẽtes. Similiter et viri inmutantes naturalem vſum: in eum qui eſt contra naturã. Cõuenerunt itaqꝫ vni mulieri pater ſimul et filiꝰ illius: et frater et vniuerſi qui cognatione adiũcti ſunt: ignorabantur enim hec a meretricibus.

Ezech. xxxix.

Gabaath ſm Hiero. dicit vallis pctĩ: vl vall declíuiũ.

Per fortes cũ dicẽ Methodius ħ mãducare carnes fortium. intelligũt imꝑatores: reges: principes et magnates: quoʒ turci vicerunt: ⁊ eorũ regnum ſubpeditauerũt. per excelſos: xp̄iani intelligunt

Deutro. ix. ca

Scito ꝙ non propter iuſtificationes tuas dederit tibi dominus terram hãc in poſſeſſionem.

Paulus ad Romano. j.

Quomodo Turci ꝛ Saraceni: ſoꝛtem mittunt ſuper captiuos chꝛiſtianos.

Et ꝑpter quod ſapientiſſimus Paulus ante tempoꝛum ſeriem foꝛtaſſis exclamãs ait. Pꝛopter hoc enim tradidit illos deus in paſſionem ignominie. Nã femine eoꝝ cõmutant naturalem vſum in eũ q̃ eſt cõtra naturam. ſimiliter autem ꝛ maſculi inmutãtes naturalẽ vſum in eũ vſũ q̃ eſt cõtra naturam. Viri contra naturã exarſerũt in deſiderijs ſuis in inuicem. Et maſculi in maſculos turpiter operantes. Et femine in feminabus: ſimiliter et retributionẽ ac mercedem erroꝛis ſui in ſeipſos recipiẽtes. Pꝛopter hoc igitur tradentur a deo

in manibus barbaroꝝ a quibus cadent in omni immūdicia ⁊ fetore pollutionis: et cōtaminentur mulieres eoꝝ a pollutiſ barbaris. ⁊ mittēt ſortes filij yſmael ſuper filios ⁊ filias eoꝝ et tradet terra Perſarum in corruptione ⁊ perditione: et habitatores eius in captiuitatem ⁊ occiſionē adducent. Armenia quoqꝫ et illi qui habitāt in ea in captiuitatē ⁊ gladio corruunt. Capadotia in corruptione et deſolatione erit: et eius habitatores in captiuitate et iugulatione abſorbentur. Cilicia in tribulatione erit. Terra Syrie erit in ſolitudine: et ei⁹ habitatores captiui ducent. Egyptus quoqꝫ. Oriens ⁊ Aſia ſub graui tributo auri ⁊ argenti erit. Hyſpania gladio peribit: captiui ducentur habitatores eius Grecia tota in occiſione gladij et perditiōe ⁊ corruptione ducetur. Gallia Germania et Agathonia varijs prelijs erunt deuorate: et multi ex eis ducentur captiui. Sicilia ſimiliter et habitatores eius in gladio peribunt. Romani corrumpuntur: in occiſioneqꝫ gladij erunt ⁊ conuertuntur in fugam: in illa Romania. Inſule maris erunt in deſolationē. et q̄ in eis habitāt in gladio ⁊ captiuitate ducentur. Homineſqꝫ in tribulationes inmēſas coartabūtur. eritqꝫ tribulatio ſup̱ chriſtianos qualis antea nō fuit. Angariabunt enim ſine menſura ⁊ miſericordia: et appetuntur ſup̱ vires animaruꝫ ſuarum: pondus auri vl̄ argenti et erunt habitatores Egyptij et Syrie in afflictione temporum maxime. Et replebitur Hieruſalem a gentibus et terra promiſſionis a facie hominū qui captiui ducētur a quattuor ventis qui ſub celo ſunt. Et erunt tanq̄ locuſte in multitudine que congregabantur a vento. et erit in eis peſtilentia ⁊ fames. et exaltabit cor exterminātoꝝ: et in ſuperbiaꝫ elabitur et loquentur excelſa vſqꝫ ad tempus conſtitutum eis ⁊ obtinebunt introitum et exitum aquilonis et Etham: vſqꝫ ad occaſum ⁊ merediem. et erit chriſtianorum tribulatio maxima et erunt omnia ſub iugo eorum.

Eſaie. xv. cap̄ Scd̄m magnitudinē opis et viſitatio eoꝝ.

Eccl. ij. caplo Cū quo q̄s peccat cū eodem debet puniri.

Apoc̄. xviij. c Quātuꝫ delectat⁹ ē in delicijs tantuꝫ da te illi tormentum et luctum Iuxta menſuraꝫ delicti erit et modus plagarum.

Hieruſalē calcabit̄ a gētib⁹ donec impleātur tēp̱a nationum. Lu. xxj. Quāuis terra ſctā ⁊ hieruſalē ter de manib⁹ īfidelium ſit liberata: ſcꝫ per Tytum et Veſpaſianū p̱ Eracliuꝫ tēpe bōifacij. iiij. ⁊ p̱ gotfridū de bulionis 2 data xp̄ianis tn̄ ſaluator noſter criſtus de vltima liberatiōe hierl̄m 2 terre p̱miſſionis intellexit que fi et per quendā regem.

Quomodo thurci et infideles deſtruunt eccleſias et altaria: faciētes abominabilia in locis ſacratis.

Romanoꝝ:et xp̄i fideles iſtꝫ vltimis tempo ribus : quia oīmoda ſubie- ctio omnium fi delinm poſt p̄ ſentem calami tatem xp̄iani popl'i per vni- uerſalem pre- dicationcȝ mū di contiget at teſtante xp̄o.

pš.ʒd. xciij. Populum tu um dn̄e humi liauerunt ⁊ he reditatem tuā vexauerunt vi duam ⁊ adue- nam interfece runt et pupil- los occiderūt.

Homines quoq͂ ⁊ iumēta ⁊ volatilia:⁊ piſces:⁊ natātia ĩ aq̄ſ ⁊ etiā aq̄ marꝫ obaudiēt eis:⁊ diſtitute ciuitates q̄ ab habita torib⁹ popl'oſe fuerūt viduate:erūt illoꝝ. Et ſcribēt ſibi ter- minos ꝑ ſolitudĩes:⁊ ligna ſiluarū.⁊ puluis terre ⁊ lapides: ⁊ vbertas terre ⁊ piſces marꝫ erūt in ĩtroitu eoꝝ:⁊ laboreſ vł ſudores agriculoꝝ terre:⁊ hereditas diuitū.⁊ q̄ fuerint inec cleſijs ſctōꝝ ſiue aurū vł argentū ſiue lapides p̄cioſi:⁊ oīa or- namēta eoꝝ ⁊ ĩdumēta etiā ſacrata vel p̄clara ⁊ ferrū ⁊ metal la ⁊ eſce oēs:⁊ q̄cq̄d p̄cioſū ē illoꝝ erit.⁊ diſtribuent miſteria dei.⁊ exaltabit cor eoꝝ vſq͂ adeo:vt mortuos appetant ſcōm eq̄litatē viroꝝ.ſil'r aūt ex pupillis ⁊ viduis ⁊ ex ſacratꝫ locis eſcas exigētes:et nō miſerabunt inopi et pauperi.

Quō xp̄iani deducti ad viā āgustie ⁊ tribulatōis: irridētur ꝑ ĩfideles ⁊ deludent

Omnem enim maiorem natu inhonorant: et affligunt egenos: et non habebūt viſcera miſericordie: neqꝫ ſuper imbecillos et infirmos: ſed illudent illos et deridēt omnes qui in ſapientia fulgebant: et eos ꝗ in rebus reipublice magnificabātur. et conticeſſent vniuerſi ſilentio: ex timore non valētes arguere: aut proloqui quid eſt hoc vel illud: ⁊ opſtupeſcūt omnes pre timore qui habitāt terram. et erit ſapienita eorum ⁊ diſciplina ꝓdēs nulli: nec ſemetipis: ⁊ nō ſubcreſcēs aliquod neqꝫ addēdū vł adiciēdū ad eā quicq̄ ⁊ nō erit ꝗ poſſit imutare aut ꝗrulare ſermones eoꝝ. ⁊ erit iter eoꝝ a mare vſqꝫ ad

Iere. vii j. ca. Dabo mlieres eorū exteris. agros eorū heredibus.
Sap̄. xvj. ca. Et eligent magis mortē ⁊ deſiderabūt mori. Eſaie. ij. Oſee. iiij. Hiere. viij. c. Omnes ꝗ reſidui ſunt eligent magis mortem quam vitam.

Dañ.xi.c. Et ruẽt in gladio et in flãma et ĩ captiuitate et rapina dierũ. Apoca.ix.ca. In diebꝰ illis querent hoĩes mortez et deſiderabũt mori: et fugiet mors ab eis.

mare.⁊ ab ortu ſolis vſqꝫ ad occaſum.⁊ ab aqlone vſqꝫ ad deſertum.⁊ vocabit̃ iter eoꝝ via anguſtie.⁊ gradiũt̃ in ea ſenes ⁊ ſeniores ĩopes et diuites:eſuriẽtes ⁊ ſitiẽtes:cõpedibꝰ vincti ⁊ manicis ligati.⁊ beatificant eos q̃ iam mortui ſunt.

Quõ onagri ⁊ capre a dſerto exeũtes omnẽ ſpẽz beſtiarũ ſupgredient̃ rabie.et beſtie ſiluaꝝ fame ĩteribunt.

Apoca.3 cap̃. Ego quos arguo caſtigo. yſmael vocat̃ onager. apud hebreos vocat̃ phara vt patet Gẽn.xvi.

Diſciplia em̃ cũ ĩcrepatiõibꝰ q̃ a Paulo dcã eſt hec:ait eniz Quia niſi venerit diſceſſio primũ ⁊ reuelatꝰ fuerit hõ pcti:filiꝰ q̃ eſt pditionis. Siq̃dẽ diſceſſio ẽ diſciplina vł correctio q̃ corripiẽt̃ vniuerſi habitatoreſ terre. Et quõ onagrũ vocauit dñs deꝰ yſmahelẽ p̃rem illoꝝ. Propter hoc onagri ⁊ capre a deſto exeũtes omnẽ ſpeciẽ beſtiarũ ſupgredient̃ rabie:⁊ ab

eis manſueti conterenť:ꝛ pauiſtabūt ſub eis:ꝛ pſequenť oēs ꝛ beſtie oēs ſiluaꝝ fame īteribūt.eo ꝙ diſcuſſe ſūt regiões ter re. Et abſcidēt omne lignū ſalt⁹ꝛ ſpecies mōtiū diſperiet.qa deſolabūť vrbes ꝛ erūt regiões ſine via.eo ꝙ diminuta ē hūa nitas ꝛ polluet terra a ſāguine interfectoꝝ ꝛcōtinebit fruct⁹ ſuos. Nō eñ ſunt hoies q̄ tyrannico more ac barbarico natio nes ſimpliter obtineāt.ſed filij ſunt ſolitudinis a dſerto exili entes ꝛ ideo in deſolationē ꝓdeūt:corrupti ſūt ꝛ in corrupti onem mittunť.ꝛ odibiles ſunt atq; abhominabiles omnibuſ hominibus et ideo odium ipſi complectuntur.

Quō mulieres xp̄iane habētes partus in vtero:pfodi enť cū īfantib⁹ ſuis gladio ab infidelib⁹ ꝛ thurcis:ꝛ cor pora ꝓiecta ī plateis erūt volatilib⁹ in eſcā ꝛ canibus.

Deutro xxxii. ca. Cōgrega bo ſuper eos mala: et ſagit tas meas com plebo in eis. Cōſumā illos fame et deuo rabūt eoſ aues morſu amariſſi mo. Dētes be ſtiarū īmittā ī eos: cū furore trahentiū ſup terrā atq; ſer pentiū. Foris vaſtabit eos gladius ꝛ int⁹ pauor: iuuenē ſimul ac vgīnē lactentē cū ho mine ſene.

Et in principio exitus eorum incipientes ab heremo:muli
eres habentes partus in vteris gladio perforabunt ꝛ fetum
pungēt ſimul cum matribus.et infantes abhumeris nutri-
cum rapiunt et necant et multa corpora proijciūtur in plate
is eo ꝙ non ſit qui ſepeliat. Sapiētes interficientur eruntqꝫ
beſtijs in eſcam. Sacerdotes autem intrinſecus ſanctoruꝫ lo-
corum occiduntur. et concubent in eiſdem cum mulieribus
in fornicationibus peſſimis. virgines ſtuprant atqꝫ mulie-
res deo datas turpant:et violant etiam in eccleſijs in quibuſ
perficiatur miſticum ſacramentum:et contaminant ſacrifici-
um celebrandum.et ex ſacris vaſis et calicibus comedent ꝛ
bibent:ſacras ſtolas induuntur.et exornamentis eccleſiaruꝫ
et lapidibus precioſis adornabuut ſe et vxores et mulieres
eorum:et ſuper filios ſuos imponunt et ſuper filias ſuas:et
in equis ſuis:et ſuper lectos ſuos expandunt ea. Et iumen-
ta ſua ad ſepulchra ſanctorum alligabunt tanqꝫ ad preſepia
et reliquias eoꝝ diſpergunt. ꝛ erūt homicide et corruptores
et ignis probationis generi chriſtianorum. Etenim ſacratiſ
ſimus apoſtolus inquit. Nō eniꝫ omnes qui ex Iſrahele ſūt
et hi Iſrahelite. Ita non omnes qui dicuntur chriſtiani hi
ſunt chriſtiani. Septem enim milia ſicut ſcriptum eſt ſaluati
ſunt filiorum Iſrahel qui non curuauerunt genua ſua ante
Baal:et omnis populus per eos ſaluus factus eſt. Et in ip-
ſo tempore diſſenſionis et perſecutione filiorum yſmael pau
ci inuenientur chriſtiani veri: quemadmodum ipſe ſaluator
noſter in ſanctis euangelijs dicit. Utiqꝫ veniens filius homi
nis putas inueniet fidem in terra.

Quintus
angel⁹ ſup ec
cleſiā q̄ dr̄ qn-
tum flagellum
ſꝫ ꝑſecutio fi
lioꝝ yſmahel
q̄ dicunt̄ turci
et de iſto q̄nto
flagello ſup ec
cleſiā ꝛ deſtru
ctionem impij
ſedis grecoruꝫ
habet̄ Apoc.
16.ca.vt patꝫ
de q̄nto āgelo
q̄ effudit irā.
Nō eīn oīnis
qui ex. Ad ro
manoꝝ.ij Nō
eīn q̄ in māife
ſto iudeus eſt
neqꝫ q̄ ī māife
ſto in carne eſt
circūciſio ſꝫ q̄
in abſcondito
iudeus eſt.
Gen.33.c. ha
betur ꝙ de ſex
centum milib⁹
hominum qui
exierūt de egy
pto duo tantū
caleph et fili⁹
num intraue-
runt terram ꝓ
miſſionis.

Quō xp̄iani abnegabunt fidem: ⁊ cle-rici ⁊ monachi res diuīas ꝓphanabūt

Notādū ꝙ q̄n
tū ad multitu
dinē copioſaʒ
omniuʒ hoīm
ſuꝑ terrā ⁊ eti
am xp̄iauoruʒ
paucilſimi in-
ueniunt chri-
ſtiani veri. ita
ꝙ vix apparēt
pre multitudi
ne alioꝝ malo
rum. ſemꝑ tn̄
ad nūeꝝ . vij.
refuant iuxto
illud. 3. Reg.
19. ca. Reſer-
uaui mihi in
iſrabel ſeptem
milia viroruʒ
q̄ nō curuaue-
runt genua añ
baal: ꝑ q̄s itel
ligunt viri fi-
deles. vij. do-
nis ſpūſſancti
pulchri formi-
ter illuſtrati q̄
non curuaue-
runt genua di
abolo belatori

Minuetur in tempore illo ſpiritus perfectorum. et multi
abnegabunt veram fidem et viuificatoriam crucem chriſti: ⁊
ſancta miſteria etiam ſine aliqua vi vel torm ento aut flagel- 1. ad thi. 4.
lis abnegant chriſtum et aſſiſtunt tranſgreſſorib⁹ Preuidēs
autem ſanctus apoſtolus predicauit dicens. Quia in tempo
ribus illis recedunt quidam a fide: attenden tes ſpiritib⁹ er-
roris et demoniorum doctrinis: in infidelitate et dolo: mēda
cibus ſermonibus attendētes, et cautheriſantium ſuam cō-

ſcientiam.et continuo adijciens ideꝫ dicit In nouiſſimis die
bus inſurgunt tēpora periculoſa:et erunt homines ſemet-
ipſos amantes:amatores pecunie:elati:ſuperbi:plaſphemi:
parentibus non obediētes: inutiles.im mundi: ſine affectōe
abſq; federe: dilapidatores incōtinentes:īmoderati:maloꝝ
amatores:proditores:ſuſurrones:īflati:luxurioſi:amatores
mundi:magis q̄ amatores dei. ingrati: ſceleſti: ſine pace:
criminatores:adulteri:immites ſine benignitate:proditoreſ
ꝓterui:tumidi:voluptatū amatores:omnes imbecilles:⁊ in
fideles:ſacrilegi:excommunicati:nulla correctiōe meliora-
ti:et ſemetipſos ſegregabunt ab eccleſijs ſanctorum etiā ꝓ-
pria voluntate:idem enim tempus aduocat eos in errorem.
Humiliter vero ſentientes.et quieti:ſuaueſq; ⁊ veriſſimi cul
tores dei:ſapientes etiam et conſcientioſi:ſcientificiq; ⁊ iuſti
boni:morigerati et electi:non querentur in tēpore illo. Sed
pro his inquirunt. q̄cunq; tales ſūt: ſemetipos amantes.cu-
pidi pecunie elati:ſuperbi:blaſphematores:raptoreſ pluriū
poſſeſſores circūuentores: ebrioſi:immiſericordes: trāſgreſ-
ſores:ſine affectione:ſine vinculo caritatis:inſuaues:immun
di:vt dixi dominatores: incontinentes:inmāſueti:inuerecū-
di: ꝓditores:ſuſurrones:adulatores:proterui:īflati: luxuri
oſi:fornicatores:adulteri:lenones:amatores ſeculi:fures:ꝑ-
iuri:falſarij:mendaces et plagarij vt prediximus. Habentes
quidem pietatis ſpeciem:virtutem eius abnegantes.

Quomodo ex tranſgreſſione cleri: vulgus in eos preter modum ſeuiet.

Tales miniſtri contra pꝛecepta dei erunt dierum illoꝛum ⁊ omnia que ab ipſis imperantur: facile perficiūtur. Timētes vero dominū in nullo: ſed ⁊ omnia mala reputabunt in cōſpectu oculoꝝ eoꝛum pꝛo nihilo. ſed in vituperatione illorum ſunt quēadmoduꝫ ſtercoꝛa ſub veſtigio cōculcata. Erūt enim homines in illa coꝛrectione filioꝛū yſmahel. et venient in neceſſitatibus vſqꝫ dum deſperent de vita ſua in captiuitatibus et calamitatibus ſuis. Et tolletur honoꝛ a ſacerdotibus et ſuppꝛimetur miniſterium dei: et quieſcet omne ſacrificium ab eccleſijs. et erūt ſacerdotes ſicut et populus in eodē tempoꝛe ſeu in ſeptimo hebdomatico tempoꝛe.

In nouo teſtamento ſaluatoꝛ noſter xp̄s dehoneſtationem cleri pꝛedixit Math. v Vos eſtis ſal terre. qđ ſi ſal euanuerit. in q̄ ſalietur. ad nihiluꝫ valet vltra niſi vt mittat foras ⁊ cōculcetur ab hominibus.

Quomodo ex fame et peſtilentia: plurima pars viuentium morietur.

¶Per primum ſal intelligunť prelati ⁊ ſacerdotes.
Per ſecundũ ſal ĩtelligit doctrina eccleſiaſticoꝝ atq; vita eoꝝ. ⁊ ſi amplius nõ valet oportet ꝙ mittatur foras id eſt ſpolienť et ꝯculcēť ab hominibus ⁊ illa ꝑſecutio cleri ꝓcedet deſtructionem thurcie immediate vt poſtea dicetur.

Cunq; igiť cõplebiť nũerus annoꝝ potētie eoꝝ ꝙ obtinuerũt terrã: multiplicabiť etiã ⁊ tribulatio ſuꝑ hoĩes iumēta: ⁊ erit fames ⁊ peſtilētia. ⁊ corrũpenť oẽs. ⁊ ꝓijcieť hoies ſuꝑ faciē terre ſicut puluis. Et ꝑ ſingulos dies. In tēpore illo adhuc plaga vna adijcieť hoib⁹. etiã dormiens accubabit hõ ad vesperã: ⁊ exurgēs mãe repiet ad limē ianue dom⁹ ſue: ꝗ ab eo exigat pondus auri ⁊ argenti: et angariantes ſe. Expēdiť omnis acceptio auri et argenti: et venundabit homo omne vtenſile ſuum: et ferramenta et opertoria et veſtimenta. et in ipſo hebdomatico tempore vendũt homines natos ſuos.

Cuius itaqꝫ rei gr̄a deſpexerit dominus deus fideles vt ſuf-
ferant has tribulationes: vt mōſtrent̃ qui ſunt fideliſſimi vł ĩfideles. ⁊ vt ſeparēt̃ palee a tritico mūdo. eo ꝙ ignis ꝓbationis ē tēpus illud. ⁊ lōganimitatē fert deus ſuꝑ tribulatōes iuſtoꝝ ⁊ fideliū: vt manifeſti appareāt electi. p̄dixit em̄ nobis ſaluatoꝛ nr̄ ita inq̄ēs Mat. v. Beati eſtiſ cū exꝓbꝛauerit vos et pſecuti vos fuerit: ⁊ dixerint om̄e verbū malū aduerſum vos ꝓpt̄ me mētiētes: gaudete ⁊ exultate q̊niā merces vr̄a copioſa ē in celis. ſic enim perſecuti ſunt ꝓphetas qui fuerūt ante vos. Qui autē ſuſtinuerit in finem hic ſaluus erit.

Dan̄. xj. cap̄. Et de eruditiſ ruent vt cōflē tur et eligant̄ et de albantur vſqꝫ ad temp⁹ pꝛefinitum. qꝛ ad huc aliud tempus erit.

Quō thurci poſt victoꝛiā leti exiſtētes: ⁊ ꝯuiuātes a romano rege inter epulas oppꝛimūt̃

Ruīa turcoꝝ pš.lxvij. Exurgat deus et diſſipētur inimici ei⁹ ⁊ fugiant q̄ oderunt a facie eius.

Ultimus rex romanoꝝ q̄ ⁊ grecoꝝ dr̄ quō vincet turcos xp̄ianoſq̄ captos deliberabit Dañ.xj. caplo.

Rex romanoꝝ ꝑ viā maris ethyopum intrabit terraꝫ Saracenoꝛuꝫ vt Methodi⁹ vult. patꝫ hoc etiā Dañ. xj. ca. loquēs de illo beato rege rōanoꝝ in hec v̄ba Per lybiā q̄q̄ et ethyopiā trāſibit. ⁊ fama turbabit eum.

Rex romanoꝛum ſubiu

pš.78.

Et poſt tribulationem que fit a filijs yſmahel: cunq̄ periclitati fuerint homines a tribulationis preſſura: non habentes ſpem ſalutis aut redemptionis alicuius de manibus eorum: perſecuti et tribulati ab eis afflictiq̄ fuerint in fame ſiti et nuditate. Barbaroꝛum vero nationes erūt hec comedētes bibentes et iocunditātes: in victorijs eoꝛum gloꝛiātes: ⁊ in deſolationibus quibus deſolauerunt: Perſidam quoq̄ et Syriam: et Capidotiam: et Hyſauriam: Affricā quoq̄ et Syciliam. et eos qui habitant proxime Romaꝫ: et inſulis. circū amicti quemadmodum ſponſi: et blaſphemantes dicunt: ecce vicimus terram in foꝛtitudine noſtra: ⁊ om̄es qui habitāt in ea. et nequaquam habebunt chꝛiſtiani eretionem de manibus noſtris. Tunc ſubito inſurget ſuper eos rex grecoꝛuꝫ ſiue romanoꝛum in furore magno. ⁊ expergiſcitur tanquam homo a ſomno vini: quem eſtimabant hoīes tanq̄ moꝛtuum eſſe: et in nichilo vtilem proficiſſe. Hic exiet ſuper eos a mari Ethyopum: et mittet gladium et deſolationem in tribu que eſt in eoꝛum patria. et captiuabit mulieres eoꝛum et filios illoꝛum.

Quomodo quidā filius regis Romanoꝝ thurcos ⁊ eoꝝ vxoꝛes ⁊ pueros captiuos abducet. ⁊ varijs penis afficiet

Super habitantes autem terram promiſſionis deſcendet filius regis cum gladio: et concident omnes a terra: et cadet ſuper eos timoꝛ et tremoꝛ vndiq̄: et ipſi et vxoꝛes ⁊ filij eorum lugebunt infantes ſuos: flentes ſuper eos: et omnia caſtra eoꝛum que ſunt in terra patrum illoꝛum: in manu regis Romanoꝛum tradentur in gladio et captiuitate et moꝛte et coꝛruptione. et erit rex Romanoꝛum imponens iugum ſuum ſuper eos ſepties vltra quam erat iugum eoꝛuꝫ ſuper terram. et comprehendet eos anguſtia magna: fames: ſitis: et

gabit imperio
ſuo omes ciui
tates et caſtra
turcorum.
Iugũ gra-
ue impõit om
nibus ſarrace
nis et turcis ſe
pties grauiꝰ.

pſ.lxxviij.
Redde vicinis
noſtris ſeptu-
pluz in ſinu eo
rum imprope-
rium ipſorum
qḋ exprobra-
uerunt tibi do
mine.
Apoc.xviij.
Reddite illi
induplũ ſicut
et ipſa reddi-
dit vobis.

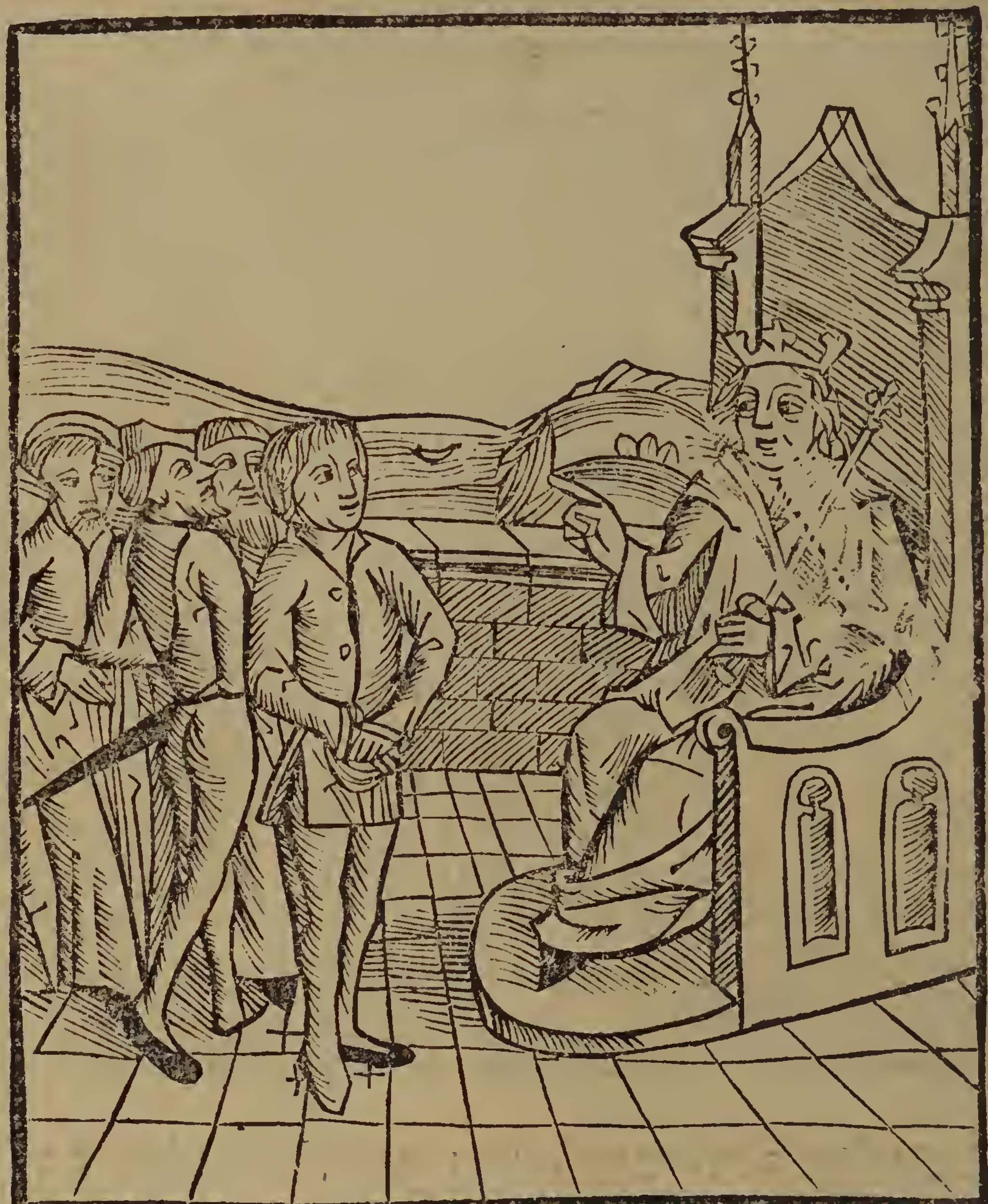
Hiere.xlix.ca
Et erit ydũea
deſerta.

tribulationes.et erunt ſeruientes ipſi et mulieres ⁊ filij eorũ his qui ſibi ſeruiebant.et erit ſeruitus eorum amariſſima cẽtuplum:et duriſſima vltra hanc quam chriſtianis impoſuerunt:et tunc pacificabuntur terre que ab eis fuerant deſtructe:et rediet vnuſquiſqꝫ in terram ſuam et in hereditatẽ patrum ſuorum Armenia·Cylicia:Hyſauria:Affrica: Grecia: Sicilia et omnis qui de captiuitate relictus eſt reuertitur in propria et in paterna ſua.et multiplicabuntur homines ſuper terrã que deſolata fuerat ſicut locuſte in multitudine.

c 8

Quō rex romanoꝝ poſt glorioſā xp̄ianoruꝫ victoriam: eos condemnabit et puniet qui veram fidem abnegauerunt.

Egyptus vero deſolabitur. Arabia igni cōcremabiť. ⁊ maritime pacificabūtur. ⁊ omnis indignatio et furor regis Romanoꝝ ſuper eos qui abnegauerunt dn̄m nr̄m ieſum xp̄m exardeſcet. Et ſedebit terra in pace ⁊ erit pax ⁊ trāquillitas magna ſup terrā: qualis nōdum eſt facta. neq̄ꝫ fiet ſimilis illi: eo qđ nouiſſima eſt et in fine ſeculoꝝ. Erit eniꝫ leticia ſuper terrā: ⁊ cōmorabunť homines in pace et reedificabūt ciuitates et māſiones hoīm: ⁊ liberabūtur ſacerdotes de neceſſitatibuſ ſuis. ⁊ requeſcēt hoīes in tēpore illo a tribulationib⁹ ſuis.

Quō xp̄iani nimium gaudētes de victoria: et obliti bn̄ficioꝝ dei: a repēte ſupueniētib⁹ gog ꝛ magog opprimētur

Et hec eſt pax quā beat⁹ aplus expoſuit dicēs: Cū aūt dixerint pax ꝛ ſecuritas: tūc eis ſupueniet interit⁹. Et cōtinuo dn̄s in euāgelio ſic inquiens: ſic enim in dieb⁹ Noe erant hoīeſ māducātes ꝛ bibētes ꝛ nubētes ꝛ nuptias ꝯtrahētes: ita erit ī nouiſſio die. In hac igitur pace ſedebūt hoīes ſup terrā: cum gaudio ꝛ leticia comedētes. ꝛ ſeſe potātes. nubētes ꝛ dantes ad nuptias: exultātes ꝛ gaudētes ꝛ edificātes cōſtruētes ꝛ nō erit timor eoꝝ vl' ſolicitudo. Tūc reſerabūtur porte aqlōis: ꝛ ingredientur virtutes gentiū illaꝝ quas cōcluſit intus Alexāder

Math. xxiiii. Luce. xvij. ca ij. Petri. iij. Hiere. viij. Peccauimus eīn dn̄o: expectauim⁹ pacē et non erat bonum tēp⁹ meſ dele ꝛ ecce formido ꝛc̄.

Sextus angelus ſiue ſextū flagellū ſup eccleſiam vniuerſalē. vt p₃ Ezechiel'. 38. ꝛ xxxix. ꝛ Apocal. xx. cap̄. de Gog et Magog.

magnꝰ:ꝛ cõcuciet oīs terra a cõſpectu eoꝝ:ꝛ expaueſcẽt homines.ꝛ fugientes cõterriti abſcõdent ſe in montibꝰ ꝛ ſpelũcis:ꝛ in monumẽtis.ꝛ mortificabũtur a timore.ꝛ corripientur pre pauore ꝙ̄plurimi.et nõ erit qui corpora ſepeliat.

Aduentus Gog et Magog.

Gẽtes nãqꝫ q̄ exient ab aqͥlone comedẽt carnes hominũ.ꝛ bibẽt ſanguinẽ beſtiarũ ſicut aquã:ꝛ comedẽt immũda.ſerpentes:ſcorpiones:ꝛ vniuerſa aboĩabilia ꝛ horribilia beſtiarum.et reptilia que reptant ſuper terraꝫ.iumẽtoꝝ aũt ꝛ corpora mortuoꝝ ꝛ abortiua mulieꝝ.et necabũt pueros.ꝛ largiũtur eos mr̄ibꝰ ſuis vt comedant eos:ꝛ corrũpent terrã:et cõtaminabunt eam:et nullus erit q̄ poſſit ſtare cõtra eos.

De natiuitate Antichriſti.

De Jopen ciuitate hr̃. Actu. x. caplo. et: Ezech. xxxi x. ca. Jopẽ eſt ciuitas et porta marꝫ illis trãſfretantibus ꝺ noſtris terris ꝑ mare ad hieruſalẽ ⁊ terrã ꝓmiſſionis: quã ciuitatem iapbet tercius filius ipſius Noe prio fundauit.

Poſt hebdomadã ꝟo tẽporis cũ cõꝑhẽderint ciuitatẽ Jopẽ mittet dñs de⁹ vnũ ex ꝑncipibus militie ſue ⁊ ꝑcutiet eos in vno momẽto tẽpoꝛꝫ. Et poſt hec deſcẽdet rex Rõanoꝝ ⁊ demoꝛabitᷣ in Hierl'm ſeptiana tẽpoꝝ ⁊ dimidia: qꝺ ẽ. x. ãnis et dimidiũ. Et cũ cõplebũtᷣ x. anni ⁊ dimidius: apparebit filius ꝑditiõis. Hic naſcetᷣ ĩ Choꝛoſaim: et nutrietᷣ in Betſaida: et regnabit Capharnaũ. Et letabitᷣ Choꝛoſaim eo ꝙ nat⁹ ĩ ea ẽ Et Betſaida ꝓpter qꝺ nutrit⁹ eſt in ea: Et Capharnauz eo ꝙ regnauerit in ea. Propter hanc cauſã ĩ euãgelio dñs trinaz ſentẽtiã dedit dicẽs: Ve tibi Choꝛoſaĩ: ve tibi Betſaida: ⁊ tibi Capharnauz: ſi vſꝫ in celũ exaltaberis vſꝫ ad infernum deſcendes.

Quō vltim⁹ rex romanoꝝ ī mōte oliueti coronā ⁊ regnuȝ offert deo: ⁊ illic moriť

Hic vltim⁹ rex Romanorum tradet imperiū deo pr̄i

Dañ.xj.c. hr̄ implicite quomō rex romanoꝝ aſcendet mōtē caluarie in hec verba: Et figet tabernaculū ſuuȝ a pedno inť duo maria ſup mōtem inclitum et ſanctum et veniet vſqȝ ad ſūmitatē eius ⁊ nemo auxiliabitur ei Ps̄.58.

Et cū hic apparuerit fili⁹ ꝑditiōis: aſcendet tūc rex Romanoꝝ ſurſū in Golgatha in q̊ cōfixū ē lignū ſctē crucꝭ. in q̊ loco ꝓ nobis dn̄s mortē ſuſtinuit. Et tollet rex coronaȝ de capite ſuo: ⁊ ponet eā ſuꝑ crucē ⁊ expādet man⁹ ſuas ī celū: ⁊ tradet regnū xp̄ianoꝝ deo pr̄i. ⁊ aſſumeť crux in celū ſimľ cū corona regis: ꝓpter qď ſuſpēſus ē in ea dn̄s nr̄ ieſus xp̄s: ꝓpter cōmunē oīm ſalutē. ip̄a crux īcipiet apparere āte eū ī aduētu ip̄ius. ad arguēdā ꝑfidiā īfideliū. ⁊ cōplebiť ꝓphetia Dauid dicētis Jn nouiſſīs dieb⁹ ethiopia p̄ueniet man⁹ ei⁹ deo. Ex eo ꝙ ex ſemīe filioꝝ Chuſeth filie Phool regꝭ ethiopie: ip̄e nouiſſīe p̄ueniet man⁹ ſuas deo. ⁊ cū exaltata fuerit crux in celū

ſurſũ .etiã tradet cõtinuo ſpiritũ ſuũ Romanoꝝ rex. Tũc de ſtru eẽ oĩs principat⁹ ⁊ poteſtas cũ apparuerit fili⁹ ꝑditiõis. Eſt autem hic de tribu Dan ſecundum ꝓphetiã patriarche Jacob q̃ dicit: Dan ceraſtes in via ⁊ accubans in ſemita mordens calcaneum equi vt cadat aſcenſor eius retrorſum: ſalutare tuum ſuſtinens. Equus igitur eſt veritas et pietas iuſtorum. Calcaneum vero nouiſſima dies. et ſancti hi qui in illo tempore ſuper equum id eſt ſuper veraꝫ fidem aſcendẽt et pijſſime equitabunt: perſequebuntur a ſerpente ſiue filio

Hic morietur vltim⁹ rex Romanorum Geñ. lxix. cap hr̃ hec ꝓphetia.

Septimus angel⁹ ſuper eccleſiam ſeu ſeptimum flagellum.

Hic falſe predicat et docet antichriſtus.

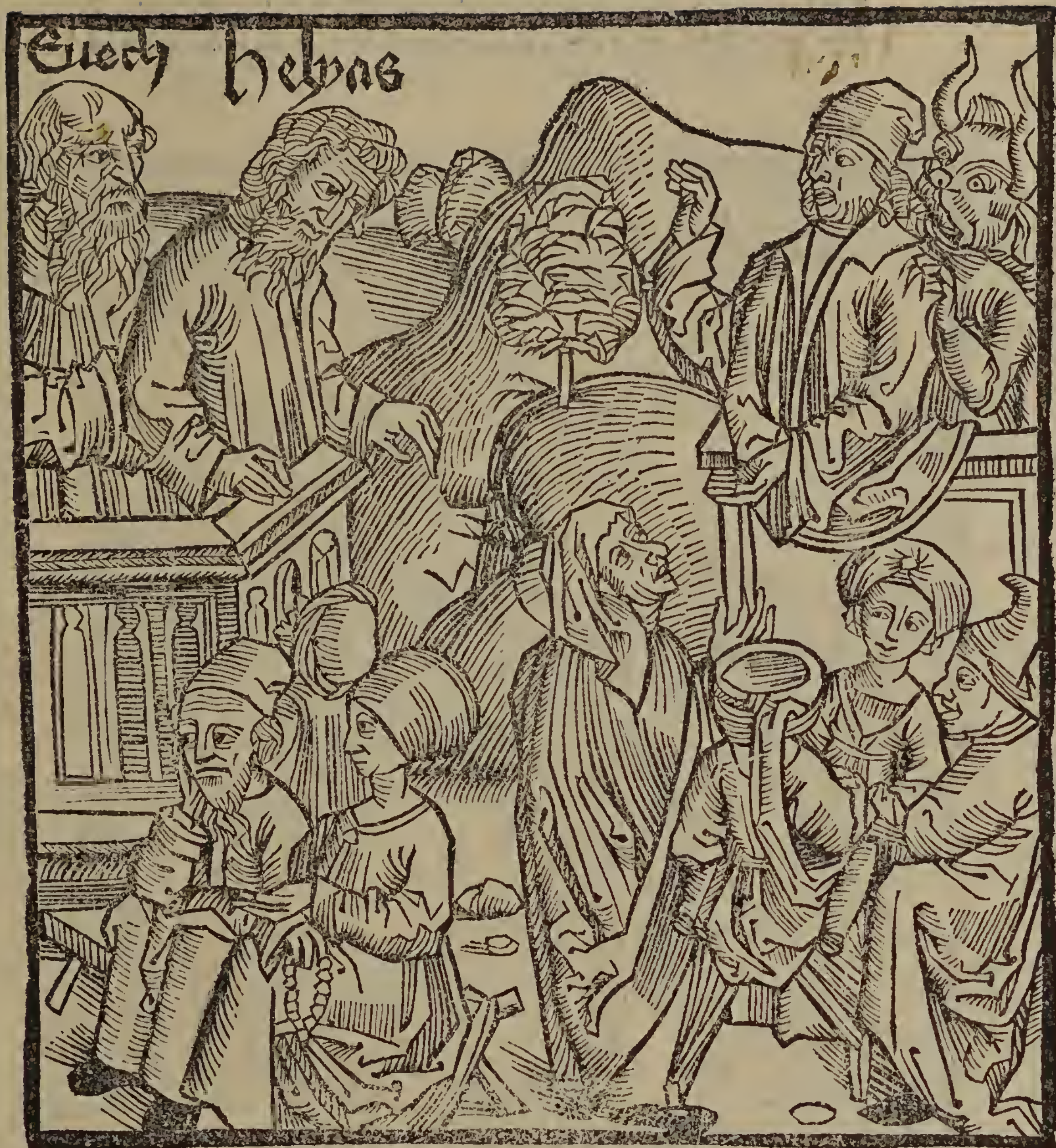
De miraculis factis per Antichriſtum.

perditionis:in calcaneo id eſt in nouiſſimo die. In omnibus
ſcilcʒ fātaſijs et mendacibus ſermonibus:et operibus ſuis q̄
fiunt ab eo. Faciet enim tunc ſigna et prodigia multa ſuper
terram inertia vel imbecillia ⁊ ſophiſtica falſa. Ceci enim re
ſpiciunt:claudi ambulant:ſurdi audiunt:demoniaci curan-
tur:conuertet ſolem in tenebras et lunam in ſanguinem ap-
parenter. In omnibus ſuis ſignis fallaciſſimus falſiſſimis et
deceptionum prodigijs ſeducet ſi poteſt fieri etiam electos:
ſicut et dominus explanauit in euangelio. Aſpiciens ergo
Math.xxiiij. patriarcha Jacob:cordis oculis conſiderauit que vētura eſ-
ſent in nouiſſimis diebus a venenoſo ſerpente:vel filio per-
Gen.xlix. ditionis facienda:quoniam etiam in hominibus tribulatio
Luce.xvij.c. et anguſtia per eum fieret:expoſuit ſicut ex perſona generis
Math.xxiiij. humani condolens:et vocem emittens dixit.raro expectabo
ſalutare tuum domine. Dominus autem de antichriſto pre-
fatus eſt dicens: Si fieri poteſt etiam in errorem inducere ele
Hic ingre- ctos. Ingredietur enim hic filius perditionis in hieruſalem
diet antichri- ſtus hieruſalē et ſedebit in templo dei ſicut deus:homo cum ſit carnalis ex
et vēdicat ſibi ſemine viri et vtero mulieris de tribu Dan. Nam et Judas
templum. ſcariothis qui et traditor domini extitit:de tribu Dan de-
ſcendit.

De predicatione Enoch et Helie contra Antichriſtum.

Apocal.xi.c. Cunq; multiplicata fuerit tribulatio dierum illorum a fi-
Dabo duobuſ lio perditionis:nō ſinet diuinitas aſpicere ꝑditionē generis
teſtibus meis humani:quod redemit proprio ſanguine: Cōtinuo mittet ſu
os famulos ſinceriſſimos atq; cariſſimos ſuꝑle Enoch ⁊ He-

Ingreſſus antichriſti in hieruſa-lem.

Enoch et Helie pre-dicatio.

liam ad redarguendum eum. et palam omnibus gentib⁹ cor-ripient eius ſeductionem et oſtendent eum mendacem coraꝫ omni homine: et nihil eſſe. Et quia ꝓpter interitum et per-ditionem multoꝝ exibit de tēplo: gentes ergo videntes eum confuſum ſeductionemq̄ꝫ eius obiurgationibus multis in-crepatam a famulis dei: dimittent eum et fugient ab illo et adherebunt iuſtis illis. Videns ergo ſeductor ſeſe duriſſime increpatum et ab vniuerſis contemptum: furore et iracun-dia caleſcens: interficiet illos ſanctos dei.

ſcꝫ Enoch et Helie ⁊ ꝓphe-tabunt id eſt p̄-dicabunt die-bus mille du-cētis ſexagita.

Aduētus xp̄i ad iudiciū q̄ntum ad annuꝫ diē et hoꝛā eſt nobis oīno incertuſ ex v̄biſ euāgelij Tūc interrogauerunt diſcipuli xp̄i vt hr̄ Math.xxiiij. Dic nobis qn̄ hec erunt aliter qn̄ fiet cōſumatio ſeculi. Ad q̄s ſaluatoꝛ: Non eſt veſtruꝫ noſſe tp̄a ꝛ mom̄eta q̄ pater poſuit in ſua poteſtate neqꝫ filius hominis ſcit. Et hoc debet intelligi ſecundum ſuam humanitatem et non diuinitatem.

Tunc apparebit ſignum aduentus filij hominis et veniet in nubibus celi cum gloꝛia celeſti. et interficiet eum deus ſpiritu oꝛis ſui ſecundum expoſitionem apoſtolicam Tunc fulgebunt iuſti tanq̄ꝫ ſtelle in mundo: veꝛbum vite in ſe continētes. Impij autem proijciuntur in infernum: ex quo eripiamur per gratiam et humanitatem domini dei ꝛ ſaluatoꝛis noſtri ieſu chꝛiſti: in quo eſt patri vna cum ſpiritu ſancto omniſ honoꝛ et gloꝛia et magnitudo et imperium nunc et in ſempiternum et in ſecula ſeculoꝛum Amen.

De ciuitate hieroſolyma et a gentibus occupatione.

Incipit tractatus ſuper Methodium qui in ſe cōtinebit quinqȝ capl'a quoꝝ primū eſt de poſſeſſione terre ſancte.

HIeruſalem calcabit a gentib⁹ donec implea
tur tēpora nationū. Luce. xxj. ca. Et aplus
ad romanos. xj. c. Cum enim oīs plenitu
do gentiū intrauerit oīs iſrahel ſaluus erit
Beat⁹ methodi⁹ ꝯo dicit: Et replebit hie-
ruſalē a gētib⁹: ⁊ terra ꝓmiſſiōis a facie ho
Luce. xxj. minū a q̃ttuor vētis q̄ ſub celo ſunt. et erit in
eis peſtilētia ⁊ fames: ⁊ exaltabit cor exter-
Quare xp̄iani hodie non poſſident terram ſanctam. Mach. xx. minatorꝝ ⁊ i ſuperbiā eleuabit ⁊ loq̄ntur excelſa vſq₃ ad tēp⁹
cōſtitutū eis. Queſtio q̄re ſaraceni ⁊ ifideles poſſideāt terrā
ſanctā. Ad queſtionē illā dat triplex rn̄ſio iuxta Vincentiuz
ſup iſto paſſu euāgelij. Ecce aſcēdim⁹ hieroſolymā. Prima ē
ad excuſationē xp̄ianorꝝ. Secūda ꝓpter cōfuſionē ſarraceno
rū. Tertia ꝓpt cōuerſionē iudeorꝝ. Ad primā cauſā ꝓpt ex-
cuſationē xp̄ianorꝝ talis ratō eſt. Qr null⁹ hō ē ita ſctūs qui
peccet: excepto xp̄o ⁊ virgie maria. vn̄ Eccl. vij. Nō ē hō iu-
ſtus in terra q̄ faciat bonū ⁊ nō peccet. vn̄ pſalmiſta. p̄s. cxv.
Eccl. vij. Ps. cxv. Ego dixi i exceſſu meo oīs hō mēdax. Et de⁹ nō vult q̧ xp̄i-
ani peccēt i illa terra in q̄ fili⁹ dei paſſ⁹ ē ꝓ pctis hoīm. qr hoc
reputaret ad maximā iniuriā. De agarenis ꝯo ſibi nō ita iu-
iuriat qr canes ſūt. mltū em̄ diſpliceret regi ⁊ idignaret ſi filij
ſui vl mulieres migerēt in camera ſua. ſi aūt canis minget nō
curat. Idē in ꝓpoſitio de terra ſctā multū diſpliceret xp̄o ſi
nos filij ꝑ baptiſmū facerem⁹ i ea corruptiōes ⁊ pctā. ſed de
agarenis tanq̧ de canib⁹ nō curat. ⁊ cōcordat auctoritas xp̄i
ꝓ nr̄o themate ſupius allegato. Hierl'm calcabit a gētib⁹ do
nec. ⁊c̄. Et ſic ptz prima ratio ſcz ꝓpter excuſationē xp̄ianorꝝ
ne peccemus in camera ſāctificata regis regū ieſu xp̄i: ideo nō
poſſidemus terrā ſanctā. Vn̄ patet q̧ hieruſalē capta fuit ꝑ
cruce ſignatos q̄diu fuerūt in ſāctitate: vt poſtea dicet vbi d̄
termīo illi⁹ vltime duratiōis tractabit: Quādiu etiā xp̄iani
ſine offenſa xp̄i fuerūt: tādiu poſſederūt terrā ſanctā: ſed cum
mltiplicata fuerūt in eis mala ⁊ offēſe xp̄i: cōtinuo expulſi fu
erūt a terra illa: ⁊ introducti fuerūt canes ſarraceni ad ſeru ā-
Agareni q̄d credant. dā illā ſicut patuit. Secūda ratio ē ꝓpter cōfuſionē ſarra-
cenorꝝ. Ipſi enim ſūt filij xp̄ianorꝝ. qr nō ſūt octingēti anni ad-
huc q̄ſi Machomet⁹ a Sergio decept⁹: hō maledict⁹ decepit
eos Et ideo agareni ſūt xp̄iani renegati. ⁊ ꝓptea retinēt ad

huc aliq̄d ꝺ ſide xp̄iāa ꝛ credūt ꝛ aliq̄d ñ credūt nāq̧ vt xp̄iāi
ꝙ vn⁹ ē ꝺe⁹ creatoꝛ oīm ꝭ nō credūt ꝙ ille ꝺe⁹ ſint tres pſonē
ꝛ ī cōfuſiōꝫ ipoꝝ pſonalit̄ oſtēdūt locū ī q̄ xp̄s fuit baptizat⁹:
vbi tota trinitas appuit. Scd̄o credūt ꝙ xp̄ s fuit pur⁹ hō et
ver⁹ ꝺ ſpūſctō ī maria ꝟgīe cōcept⁹ ꝛ ī magna r̄uerētia habēt
euāgeliū illud Miſſus ē gabriel angelus: ad mariā ꝟginē. ꝭ Luce. j.
ſaraceni nō credūt ꝙ ſit ꝺe⁹ vt pꝫ ī falſo libro eoꝝ q̄ ꝺr̄ Alko- Alkoꝛanus
ran⁹. Et in cōfuſionē ſue credētie oſtēdūt locū vbi ſuſcitauit
lazarū ꝓp̄o impio qd̄ nō potuiſſet niſi fuiſſet ꝺe⁹. Tercio cre
ꝺūt ꝙ ē ī celo ꝭ nō credūt ꝙ ē ī ſacramͭo altaris Et ī cōfuſiōꝫ
eoꝝ oſtēdūt xp̄ianis locū cenacli ī q̄ xp̄s illd̄ ſacramͭū īſtituit:
Itē nō credūt xp̄i paſſionē ꝛ tñ ī eoꝝ cōfuſionē oſtendūt vbi
xp̄s fuit crucifix⁹. Itē agareni baptizāt̄ ꝭ nō cū foꝛma ꝟboꝝ.
ꝛ ip̄i oſtēdūt locū vbi xp̄s inſtituit ſacramͭū baptiſmi cū for
ma illa In nōie p̄ris ꝛ filij ꝛ ſp̄ſcti. In eoꝝ igit̄ cōfuſiōꝫ ꝺicit
ꝺd̄ Fac mecū ſignū ī bonū vt videāt q̄ me oderūt ꝛ cōfūdāt̄. Ps. 85.
Vñ ſicut cuſtodes poꝛtaꝝ ī ꝺomib⁹ regū xp̄ianoꝝ cū hr̄i p̄nt
ſunt hōies ꝺiffoꝛmes vt ethiopes: ſic ꝙ nullus ītrare pōt nec
fili⁹ neq̧ miles niſi ꝑ man⁹ illoꝝ: ſic xp̄s ī palatio ſuo terreſcē
ꝑmittit ꝙ cuſtodes poꝛtaꝝ illi⁹ p̄rie ſunt hōies ꝺiffoꝛmes ſcꝫ
beſtiales Machometiſte: ne filij ſui milites xp̄iani ad intioꝛa
ſecretoꝝ t̄reſctē admittant̄ niſi ꝑ man⁹ illoꝝ. Sic etiā ī ꝺomi-
bus magnatū ſcꝫ ī caſtris ꝛ ī nauib⁹ maris ponūt̄ canes vt cu
ſtodiāt ne q̄s ingrediat̄ niſi ſit hō pacis ꝛ ad honoꝛē tal̄ loci.
ꝛ ſic pꝫ ſaracēos eſſe vigiles ꝛ cuſtodes t̄reſctē vt canes: ne q̄s
ingrediat̄ ad ītioꝛa ſecreta vbi xp̄s ī hūana nat̄a ābulauit ni-
ſi fuerit hō pacis ꝛ ad honoꝛē illi⁹ loci q̄les ſunt ꝑegrini xp̄ani
viſitātes terrā ſctām. Et ſic pꝫ ꝙ iſtud cedit ī cōfuſionē ſara-
cenoꝝ ꝙ aſſimilant̄ canib⁹ cuſtodiētes ꝺomos. Itē in cōfuſi
onē cuiuſcūq̧ ꝟtuoſi ē facere aliq̄d falſitatis ꝓpt̄ auariciā. cū
ergo ſaraceni reputēt ſe ꝟtuoſos ꝛ credūt falſū eē ꝙ ieſus na-
zaren⁹ fuit moꝛtu⁹ ꝛ ſepult⁹ ꝛc̄. ꝛ tñ hoc ſuſtinēt: oſtēdētes p̄-
ꝺicta loca vt ꝺictū ē cū magna ꝺiligētia: vt pꝫ per illos q̄ in t̄-
ra ſctā fuerūt. Et hec oſtendunt pꝛopter auariciam: quia pꝛo
pter intereſſe qd̄ recipiūt a peregrinis xp̄ianis ergo poſſeſſio
terreſctē per ſaracēos ē in eoꝝ cōfuſionē Nō eni permitterēt
p̄ncipes xp̄iani pꝛo toto auro mūdi ſi int̄ eos eēt ſepulchꝛum

Machometi: q visitaret et honoraret a saracenis: sicut faciūt xpiani in terra sctā. cū hoc nō solū cederet in cōfusinoē xpianoꝝ ſ etiā in cōtumeliā creatoris. ſciens falsū q honor debeat exhiberi bestiali et spurcissio Machometo qd locū non hꝫ ꝑpter abyssū criminū in eo cōtētoꝝ Est ergo in cōfusionem saracenoꝝ possessio terre sctē et in honorē xpianoꝝ. Tertia ratio ꝑpter ꝯuersionem iudeoꝝ. Judei nāq scdm q ex lege moysi sunt assueti et nutriti terreni sūt et sperāt q messias ducat eos ad illā terrā dicētes intra se: Ecce habebimꝰ hierosolymā. ꝑpter hoc iesus xps verꝰ messias voluit q nec xpiani nec iudei habeant illā terrā. qr nō venit vt daret illā terrā: ſ celestem de q̄ Dauid. Credo videre bona dñi in terra viuētium. ſ illa est terra morientiū: Ideo aplus ad romanos vltio dicit. Nō habemꝰ hic manentē ciuitatē. ſ futurā inqrimus. Et notandū est q̄uis terrestris hierlm et terra ꝓmissionis in quā patres eoꝝ primo p Josue ducti sunt: post mortē Moisi cū exierunt diram captiuitatē egyptiacā. et scdo ꝑpter demerita: et pctis exigentibus diuersis: et specialiter ꝑpter occisionē ꝓphetaꝝ introducti sunt et iterum in captiuitatem babilonicam q̄ septuaginta annis detenti fuerunt. Et post annos hos p Cyrum regē persaꝝ oīes remissi in hierusalez. atq p Zorobabel principem et Esdram scribam iterum introducti tamen propter scelus cōmissum in filiū dei verū messiam: ex lege eoꝝ et ꝓphetis ꝓmissuꝫ: q̄ mortuos eorū resuscitauit: paraliticos curauit: demones ab eoꝝ filijs expulit: viam salutis quō venirent ad celestē hierlm q̄ est visio pacis edocuit: quē innocenter interfecerūt: suspendentes eum turpissima morte in patibulū inter sceleratos: q̄ peccatū nō fecit nec inuētus est in ore eius dolus vt dicit Esaias propheta. Ex hoc maximo peccato cōmisso in filium dei introducti sunt p romanos principes scꝫ Tytū et Vespasianū in tertiam captiuitatē q̄ durabit inppetuum. et hoc ꝑpter mortē iesu nazareni. Unde ꝓpheta bñ dicit: Expelle eos. suple iudeos de terra ꝓpria: qm irritauerūt te dñe. Itē q occisio xpi sit grauissimuꝫ pctm̄ qd iudei cōmiserunt: habetur amos scdo. Super tribus scelerib israel et sup q̄ttuor nō cōuertā eū ꝓ eo q vēdiderit iustū scꝫ iesū nazarenū filiū dei ꝓ argēto. et pauperē ꝓ calciamento: d q̄ paupe ꝑdixit Zacharias in eiꝰ. ix. ca. Dicite filie syon

Job. iiij.
Ps. 26.
Hebre. 13.
Esaie. 53.
Ps. 5.
Zach. 9. et
Math. 21.

Quõ rex romanoꝝ recupabit hyeroſolimã.

Ecce rex tu⁹ veniet tibi mãſuetu⁹ ſedẽs ſuꝑ aſinã ꝛ filiũ ſub
iugalis. ꝛ ipẽ pauꝑ. hec ꝛ alia patẽt ſuperi⁹ vbi tractat̃ de ſe-
xto millẽario ꝺ excidiõe hiľrm. ꝛ quõ mortificati puniti ꝛ in
vniuerſũ mundũ in ꝑpetuã captiuitatẽ ducti ſũt hebrei. Ju-
dei ergo non poſſunt niſi per penitentiam hoc ſcelus cõmiſ-
ſum ab eorum captiuitate q̃ durauit vltra mille ꝛ q̃dringen-
tos annos liberari. ſic fiet vltimis temporibus vnde pſalmi-
ſta: Conuertẽtur ad veſperam ꝛ patiẽtur famẽ vt canes. Ceſ Ps. lviij.
ſent ergo ſarraceni ab excellentia ſue legis. ſileant iudei ꝛ cõ
uertantur a miſeria ſua. Conſolẽtur xp̄iani in filiatione ꝛ mi-
litia ſua. quia chriſtus dedit eis poteſtatẽ filios dei fieri his Johannis .j.
qui credunt in nomine eius.

SCiēdū tñ q hieruſalē ꝛ terra ꝓmiſſiōis poſt paſſio
nē dñi qͤter fuit data ad manꝰ xp̄ianoꝝ. Prio p Ro
manos. vt p Tytū ꝛ veſpaſianū: oēs iudei q̄ nō fa-
me aut gladio mortificati ſūt introducti ſūt in ca-
Titus et veſpaſianus.
ptiuitatē vt dictū eſt ſupra vbi ſcribit de excidiōe hierl'm. de
Hiere. j.
illa deuaſtatiōe habet hiere. j. ij. xiij. ca. Trenoꝝ ī ſuis lamē-
tationibus de pͥma illa deſolatiōe ꝓpt inocētē mortē quā cō-
Prima excidio hieruſalēꝫ poſt paſſionēꝫ chriſti.
miſerunt cruētis maibꝰ in filiū dei. Et de prima excidione
hieruſalē poſt paſſionē dñicā habet etiā Dañ. ix. ca. ī his ver
bis. Poſt ebdomodas ſexagita duas (ſcꝫ cōputādo poſt cap-
tiuitatē babylonicā) occidet xp̄s: ꝛ pſequit Dañ. dicēs. Et ci
Danielis. ix.
uitatē ſcꝫ hielr'm ꝛ ſāctuariū diſſipabit popl's ſcꝫ romanuſ. cū
duce vēturo ſcꝫ Tyto. ꝛ finis eius vaſtitas. ꝛ poſt finem belli
ſtatuta deſolatio. ꝛ cōcludit ꝓpheta: Et erit in tēplo aboīatō
deſolationis ꝛ vſqꝫ ad conſumationē ꝛ finē. id ē vſqꝫ ad vltīa
tēpora pſeuerabit. De iſta captiuitate iudeoꝝ pdixit Salua
Luce. xxi.
tor flēdo. Ve aūt pregnātibus ꝛ nutriētibꝰ ī illis diebꝰ. erit
enim preſſura magna ſup terrā et ira populo huic. ꝛ cadent
in ore gladij. et captiui ducētur in omnes gētes: etiā in eodē
Luce. xxj. cap. ꝛ Matthei. xxiiij. ꝛ Marci. xiij.

Prima poſſeſſio xp̄ianorum in hieruſalem.
PRima poſſeſſio chriſtianoꝝ poſt excidionē hieruſa
lem facta eſt tēpore Adriani impatoris. qui fūda-
menta tēpli cum aratro euertiſſe dicit. ꝛ ciuitatem
aliter edificaſſe in locū Caluarie. ꝛ cū epiſcopis et
Hadrianus imperator.
chriſtianis eandē collocaſſe. et multis annis inhabitauerunt
poſtea perpaucis annis exceptis. vt tēpore Juliani apoſta-
te q̄ reedificauit templū in priori loco hieroſolymis. ꝛ iudeoſ
Julianus apoſtata.
fecit inhabitare. qui tamen corruit iuxta ꝓphetiā Danielis
Danielis. ix.
ix. Et xp̄iani habuerūt terrā ſanctam in manibus vſqꝫ ad re-
Secūda excidio hieroſolyme.
gimē Perſarū. Secūdo modo hieruſalē capta eſt p Coſ-
droam regem Perſarū. qui Coſdroas abſtulit crucē ſanctaꝫ
ab hieruſalem. et duxit ſecum perſiam. et fecit ſe adorari. et
Coſdoras.
ciuitatē ſanctam cum infidelibus inhabitare.

Secūda recuperatio terre ſancte.
SEcunda deliberatio hieruſalem et terre ſancte: facta
per Eracliū imperatorē. qui Coſdroaꝫ regem Perſa-
rum vicit piecitqꝫ eū in fluuium Danubij. et ſanctam
Eraclius.
crucem cum maxima reuerentia ſecū in hieruſalē aſportauit

vt patet in legenda de exaltatione ſancte Crucis.et reſtituit terram ſanctã cũ ſancta ciuitate xpianis:q̃ tũc fuit ĩhabitabil' facta ꝑ infideles. Jtẽ iſte Coſdroas q̃ ab Eraclio ſubmerſꝰ eſt hierſm cepit et alias multas ciuitates:occiſis nonagita milibus. Jſte eraclius tãte fortitudinis fuit ꝙ d̃ eo ſcribit̃ ꝙ leones ſepe ꝓſtrauit. Facta ſunt aũt hec ſedẽte in kathedra Petri Gregorio papa p̃io. Et nota ꝙ poſt paucos ãnos poſt Eracliũ imꝑatorẽ ſcʒ tempore Cõſtãtini tertij:q̃ rexit. xxvij annis.⁊ fuit proximꝰ imꝑator ⁊ immediatꝰ poſt eũ:Eugenio primo hierſm capta fuit a Machometiſt̄ q̃bus hunarus p̃fuit.q̃ in loco antiq̃ tẽpli nouũ erexit ſupſtitioſũ ⁊ ꝓphanuʒ: ablata priꝰ cruce: Machometuſq; tempe Eraclij cũ falſitatibus totũ Romanũ imperiũ in affrica auertit ab obediẽtia romanorum:in quo bello Eraclij ſunt centum quinq̃ginta milia bellatorum de exercitu imperatoris interempti.

Tertia excidio vrbis ſancte.

Conſtanitnus tertius.

Mahumetus

Tertia recuperatio hieruſalem et terre ſancte fctã per chriſtianos.et fuit tertia poſſeſſio xpianoꝝ q̃ facta eſt tempore Leonis pape.iij.per Karolum magnum regem Francie recuperatur et ſubijcitur manibus fidelium.et ſaracenorum ſecta vbiq; vaſtatur:quia tempus miſerationũ venit.Cum Karolus regnaſſet in Francia.xxxiiij. annis aſſumptus eſt in imperatorem romanorum.et imperauit ãnis quattuordecim.quante ꝓrerogatiue vite hic fuerit in omnibus que principem laudabilem faciunt.quis valet enarrare ſed ſufficienter patent hec in cronicis:et in legenda quã ſcripſit Egiardus.Sepultuſq; eſt karolus magnꝰ in Aquiſgrano vbi requieſcit corpus.anima autẽ eius in celeſti curia collocata.Anno vite ſue.lxxvij.obijt.

Tertia recuperatio hieroſolyme.

Karolus magnus.

Quarta poſſeſſio terre ſancte ab infidelibus facta eſt tẽpore heinrici imꝑatoris. Nota ꝙ a karolo magno vſq; ad heinricum p̃mũ ĩꝑatorẽ q̃ fuit dux Bauaroꝝ gubernacl'a iꝑerij tenẽti ⁊ ſedecimus poſt karolũ:hierſm et terra ꝓmiſſiõis iterũ ⁊ q̃rto mõ capit̃ a ſaracen̄ ꝑmittẽte deo et glorioſum ſepulchrum ab infidelibus poſſidetur. Judei multis in locis metuẽtes baptizant̃.ſedẽte in kathedra Petri Sergio.iiij.⁊ poſt eũ Tuſculano Benedicto viij.Sepulchrũ aũt dñi fere ꝑ.cc.ãnos ſaraceni ĩ manibꝰ ſuis habuerũt.

Quarta excidio hieroſolyme.

Heinricus primus.

Quarta recuperatio hierusalem.

Heinricus tertius.

Quarta poſſeſſio terre ſctē ꝛ hieruſalē p xp̄ianoſ facta eſt tēpore Heinrici tercij impatoris. ſedente in kathedra Petri Urbano. ij. poſtq̄ infideles occupauerūt p̄miſſo mō terrā ſctā circiter ānos. lxxx. Hirl'm ꝛ terra pmiſſiōis hoc tpe ex mag̃ pte recupata ē. Cepit em̄ hirl'm Gotfridus. ꝛ ſepulchꝛū glorioſū cū Antiochia ꝛ aliis ciuitatibus ml'tis de manib⁹ ſaracenoꝝ. Credūt trāſfretaſ ſe vltra. dc. milia xp̄ianoꝝ. Quant⁹ aūt zelus fuerit in omni poplo ad hoc op⁹ pficiēdū. ꝛ quō ex omni ſtatu ſenes ꝛ iuuenes diuites ꝛ paupes cōfluerēt: nemine cōpellēte: vix aliqs ſine lacrimis aut dicere aut audire poſſet. Paſſagiū em̄ iſtud fuit beate marie v̄ginis q̄ mirabilit' duxit ꝛ ptexit ppugnatores ſuos: ſicut oſtēſum fuit in viſione. Pricipes fuerūt plures Gotfrid⁹ Bulion dux Lothoringie: q̄ adeo robuſt⁹ fuit q̄ leonē iterfecit: ꝛ fr̄es eius Euſtachi⁹ ꝛ Balduin⁹. Bohemūdus dux apulie. Hugo fr̄ regꝭ frācie: ꝛ plures alij q̄ p fide ſe diſcrimini dantes: gl'oſe vicerūt: ꝛ nomē ſibi eternū acq̄ſierūt: in oīb⁹ magnifice a dn̄o delectati ꝛc̄. vide hyſtoriā Gotfrid⁹ v̄o fact⁹ hieroſolymitan⁹ rex ab oīb⁹ digne vocat' xp̄ianis. Ob reuerētiā tn̄ paſſiōis ſaluatorꝭ: noluit aureā coronā deferre: ſ; ſpineā in memoriā ſpinee corone dn̄i: cū q̄ coronat⁹ fuerat. Lancea dn̄i cū q̄ lat⁹ xp̄i in cruce pēdentis aptū eſt: in ātiochia inuēta ē: ꝛ miracl'oſe demōſtrata cuidā ruſtico. Idē Gotfrid⁹ habuit fr̄em eq̄ victorioſū Balduinū noīe q̄ ei in regno ſucceſſit. Et erat totus inclitus. miraculoſa bella geſſit cōtra ſarracenos. Finit' ſucceſſio regū Anglie. Et Wilhelm⁹ comes Normannoꝝ interfecto Araldo regnat pro eo: de q̄ fit mentio in hyſtoria Conceptionis beate marie virginis.

Paſſagiū beate virginis.

Gotfridus de bulionis Rex hieruſalem.

Balduinus.

Ultima occidio hieroſolyme.

Fridericus primus.

Ultima poſſeſſio hieruſalē cū terra ſācta facta eſt a ſarracenis ꝛ thurcꝭ poſt mortē Gotfridi ꝛ Balduini fr̄is ei⁹: ꝛ nepotꝭ ſui. Habuerūt em̄ xp̄iani ſepulchꝛū dn̄i a tempe Gotfridi vſq; ad tēp⁹ impatoris Friderici primi: ferme ānis. lxxx. ſ; ml'tis pctis ꝛ demeritis xp̄ianoꝝ: hieruſalē nouiſſīe (pmittēte deo) capit' a ſarracenis ꝛ glorioſū ſepulchꝛū cū ſctā cruce pꝑter pectā xp̄ianoꝝ ꝛ precipue luxurie ꝛ crapule. Quia rarus erat i monaſterijs: rarioꝛq; in ſeculo quē nō morbus luxurie īfeciſſet. ꝛ q2 tota terra ſordeſcebat facinorib⁹: ideo pꝛiecit dn̄s ppl'm ſuū. Paſſagi-

ra ſordeſcebat facinorib⁹:ideo ꝓiciet dñs ꝑl'm ſuū. Paſſagiū grāde ordinat' tēpore Clemētis tertij. ⁊ Frideric⁹ prim⁹ impator crucē accepit ⁊ mlti principes cū eo:⁊ fact⁹ ē cōcurſ⁹ maxim⁹ ꝟ parū ꝑfecerūt. nec aliqd recuperauerūt ꝑter ſolaꝫ ciuitatē magnā Accon ⁊ contigit eis ſicut ꝑdixerat eis beat⁹ Joachim abbas de Calabria. qꝛ ſciſcitātib⁹ principib⁹ cum Friderico impatore ab eodē beato viro quē ad ſe cōuocaue rūt an ire deberēt ꝓ recuperāda terra ſctā Reſpōdit non. qꝛ tēpus nōdū impletū eſt. qre vtor digne verbis ſaluatoris ꝓ themate. Hierl'm calcabit' a gētib⁹ donec ipleant' tēpora.

Paſſagiū tempore Clemētiſ tercij

Accon qñ recuperata.

Fridericus imperator.

Luce. 21.

Quō nudi hoīes veniētes ex mōtib⁹ ⁊ nemorib⁹ faciūt ante ſe fugere omes hoīes.

Secundū capitulū eſt de termino duratio nis iſtius vltime poſſeſſiōis terre ſctē p īfideles: ac deſtructione Turcie ⁊ oppreſſione ſaracenoꝝ per xpianos.

Donec impleanť tpa nationū. verba a xpo plata loco ⁊ caplo vbi ſupra. Nota ꝙ ex his verbis ſaluatoris habeť autētice terminus q̄ ampli⁹ hierlm et terra pmiſſiōis nō inhabitabiť a ſaracenis ⁊ Turcis. nec etiā a iudeis. ſ; in his habitabiť a xpianis vltimis hiſ tēporibus. nō aūt poſſūt intelligi p pmā recupationē Adriani. nec p ſcdaz factam ab Eraclio. nec p tertiā factā a Karolo magno iſtis impatorib⁹. nec p Gotfridū. q̄ poſt iſtoſ oēs hieruſalem et ſepulchrū dñi cū tota terra pmiſſiōis iterū p ſaracenos et iā p ſaracenos ⁊ turcos habitabilis eſt. ergo verba xpi icludunt in ſe ⁊ itelligūť de illa vltia q̄ ē qrta. Verba autem xpi: Donec ipleanť tpa nationū: cōformiter poſſunt exponi p textuz beati Methodij. cū dicit: inter cetera: Et poſt tribulationē q̄ fit a filijs Iſmael. cūq; periclitati fuerint homines a tribulatiōis preſſura: ⁊ cōgregati fuerit: vt ſupi⁹ dicitur. in terraz pmiſſiōis ducti in captiuitatē a q̄ttuor ventis q̄ ſub celo ſunt. ſicut nr̄is tēporib⁹ hec oīa cernimus ꝙ Turco patet introitus ad q̄ttuor ptes mundi ſcz verſ⁹ orietē: occidentē. meridiē ⁊ aqlonarē plagā nō habētes ſpez ſalutis aut redēptiōis de manib⁹ eoꝝ pſecuti ⁊ tribulati ab eis afflictiq; in fame ſiti ⁊ nuditate. Et inter hec loquitur immediate. Et tolletur honor a ſacerdotib⁹ illo tēpore: ſeu in ſeptio ebdomatico tempe: ⁊ ſupprimetur miſteriuz dei: ⁊ q̄eſcet omne ſacrificiū ab eccl'ia Tūc igitur cōplebiť numerus potētie eorum ſcz filioꝝ Iſmahel. i. turcoꝝ ſcz octo ſeptianarū annoruz: hoc eſt q̄nquagintaſex anni: put ſeqť ſcdz cōputatōez hebreorū q̄ diē p āno ſolēt ānotare i ſuis ſcriptꝫ. vt i notabili circa textū dctm̄ ē. Hec autē afflictio i q̄ xpiani ſic captiui duceť in turciā ⁊ pmiſſiōiſ terrā. vt pz in textu lati⁹. Et cum tolliť honor a ſacerdotib⁹ ⁊ publicū ſacrificiū ceſſabit vt ſupra. Illa ē diſſceſſio a Paulo dctā: quā beat⁹ ille doctor Methodius expōit in q̄ corripienť oēs habitatores terre. ergo ſeclares puniēdi ſūt ex iā dictꝫ et eccl'iaſtici ſcz ſacerdotes corrigētur āte adeptionē q̄ntā terre pmiſſiōis q̄ fit p quendā regē Romanorū noſtra etate. vt melius declarabiť in. v. capitulo.

Adrianus
Eraclius.
Karolus
Gotfridus.

Methodius.

Numerus annorū regni turcorū cōpletus.

Computatio annorū ſecūdum hebreos.

Cleri et ſecularium punitio.

De beſtia exeūte a mari cū ſeptē capitib⁹ ⁊ x cornib⁹ quib⁹ inſcriptū ē nomē blaſphemie.

DUo autē termini ṗncipalit̄ Jſmahelitaꝝ hoc ē Turcoꝝ ponunt̄ a btō Methodio in textu ex qb⁹ cognoſcitur nr̄is tēporibus ruina Turcoꝝ et Saracenoꝝ que valde prope eſt. et tunc implebit̄ illud dictum a xp̄o ꝓlatū vt ſupra: Donec impleantur tempora nationū. ⁊c̄. Primus terminus eſt regnorum et terrarū ſubÿciēdaꝝ Jſmaheliticis, cū dic̄ brūs Methodi⁹: Futuri ſūt aūt .ſ. in ſeptio millenario: vt exeat adhuc ſemē Jſmael. Et hoc fctm̄ ē p⁹ mortē

Methodius de duobus turcorū terminus.

Gotfridi ꝛ paulopoſt: qꝛ tūc exierūt Turci de latibulis ꝛ deſertis locis. et ꝓſeqtur in textu ſanctus Methodius dicens. Et deuaſtabūt terrā ꝛ obtinebūt orbē terre ꝛ regiōes i introitu pacis: q̄ſi diceret nullis regibus ꝛ principibꝰ xp̄ianis reſiſtētibus: vt priores Imꝑatores xp̄iani fecerūt. vt patz de karolo. Ottone. j. ij. ꝛ. iij. ꝛ alijs. qꝛ ex diſcordia inter ſe quā habent ſcz per multos annos faciētes ſibi inteſtina bella. Et vltra Methodius ꝓſeqtur. A terra egypti vſq3 ad Ethyopiam. a flumine Eufraten vſq3 ad Indiaz. ꝛ a Tygri fluuio vſq3 ad introituz Nabod regni Ionichi filij Noe. et ab aqlone vſq3 ad Romā. p quā Romā intellexit Italiā. qꝛ vſq3 ad fimbrias Italie Turcus iam poſſidet. Et vltra dicit. Et Illiricū et Egyptum ꝛ Theſſalonicā ꝛ Albaniam. ꝛ. vſq3 ad Pōticū mare. qd diuidit Germaniā. Uidemus em̄ ipm ꝑfidum Turcū ſubito ꝛ inopinate mirāda egiſſe. cū in paucis annis duo imperia: duodecim regna ꝛ vltra octingētas vrbes ſuo imperio ſubegit. Duo aūt imperia ſunt Trapeſōtiū. ꝛ Conſtātinopolitanū. Quattuor regna poſt Trapeſōtium. ſue poteſtati ſubiecit ſcz. Litiam Armeniā. Bulgariā. ꝛ Traciam. vſq3 ad fines Italie. Iohannes amicus xp̄i qui in cena ſupra pectus dn̄i recubuit in eius Apocal'. ca. xiij. Et vidi de mare beſtiā aſcendentē habētem capita vij. ꝛ cornua x. et ſuꝑ cornua eius decē dyademata. ꝛ ſuper capita eius nomina blaſphemie. Quid p beſtiam debemus intelligere q̄ꝫ ſpurciſſimum Machometū q̄ beſtialis in vita ſua fuit qui ſuadet in Alchorano id eſt libro ſue legis fornicationē ꝛ pluralitatem vxorum. cuius fidē et beſtialē vitā filij Iſmael idez turci ſequūtur. Cuius fidei beſtialis ſunt ſeptē nobiliſſima regna que fidē beſtie iam ſequūtur et credūt. Quorum primum eſt Pōticū ſeu Trapeſuntinū. Scd̄m Cōſtantinopolitanum Terciū Aſiaticū. Quartū Albanū ſiue Macedonicū. Quintum Boſnenſe. Sextum ſeruie. Septimū Atheniēſe maris Heleſpōtici. In his ſunt cornua decē. i. fuerūt quōdā xp̄ianorum decem ꝓuincie noīatiſſime ſcz Phrygia. Bithinia. Tracia. Grecia. Biſātia Peloponeſus. Philipica. Epirus. Theſſalonica ꝛ ſinus Illiricus et pars magna walachie. In quibus ꝓuincijs et regnis ſunt nomina blaſphemie ſuper capite quia ibi negatur xp̄s eſſe filius dei et peſſimuz Macho

Amplitudo regni turcorū

Duo imperia et. xij. regna ꝛ vltra octingētas prouīcias turcos ſibi ſubiugaſſe.

Beſtia quam vidit Iohes.

Apoca. xiij.

Machometꝰ.

Septē regna thurcorū ſpurcitiā ſequētia.

metũ proſſitentur iuſtum ꝓphetam Que regna ſupradicta ⁊ quas ꝓuincias beatus Johannes predixit beſtiales ⁊ feti dos Turcos q̄ fidē Machometi tenēt ⁊ conantur ſibi ſubiice re. Et ſic patet primus terminus ſcȝ ꝙ Turci omnia regna ꝓ uincias ac terras q̄ a Johanne ſcribūtur et in eius. xiij. cap̄. includuntur iam habent: et nullo eoruȝ carent. Similiter vt ſuperius dictum eſt. cū terminis regnorum terrarū et fluui orum quos filij Jſmael id eſt Turci obtinebūt. et modo poſ ſident nullo deficient. Ultimus termin⁹ a beato Metho dio ponticū mare ponitur quod extendit ſe vſqȝ ad Jtaliam et Germaniā. ergo patȝ ex his dictis iſtius beati viri ꝙ Tur ci non poſſidebunt Jtaliam nec romaniam ſeu Romam nec Germaniam ſcȝ altam almaniam vel baſſam. vt quidā ex fal ſis dictis Merlini opinantur: vel alias ex quibuſdam ſcript non autenticis ſed italia Romania in qua roma et Germa nia alias per intrinſeca et inteſtina bella corrumpenẗ etiam in gladio. et mlti ex eis captiui ducenẗ. predixit aūt Metho dius hoc fieri non a Turcis ſed a fidelibus inter ſe tempore tyrannice perſecutionis filioꝝ Jſmahel. Et cum ille beatus vir Methodius ſecundum ordinem ſpecificat regna q̄ aut per Jſmaheliticos aut alias inter ſe per intranea bella corrū pentur per diſcordiam regum et principum aut magnatum xpianorum. vltimo ponit Siciliam quorum regnū iam dici tur Neapolitanum. et per romaniam nō illam romaniā q̄ eſt in Grecia: voluit beatus iſte vir intelligere. cum dixit. Tota grecia corrumpitur. Si tota: ergo romania illa que eſt pars. Per Romaniaȝ autem que ponitur in textu immediate poſt corruptionem Sicilie: que noſtris temporis facta eſt per mo dernum Karolum regem Francie: immediate dicit de corru ptione romanie: cuius caput roma: eiuſqȝ deſtructionem bea tus Methodius ſpiritu ꝓphetico recordatur. quod dictum confirmatur per viſionem factam ſancte Brigite de lamēta bili deſtructione romane ciuitatis ꝓpter peccata grandia.

Ultimus thurcorū terminūs a btō Methodio deſignat⁹.

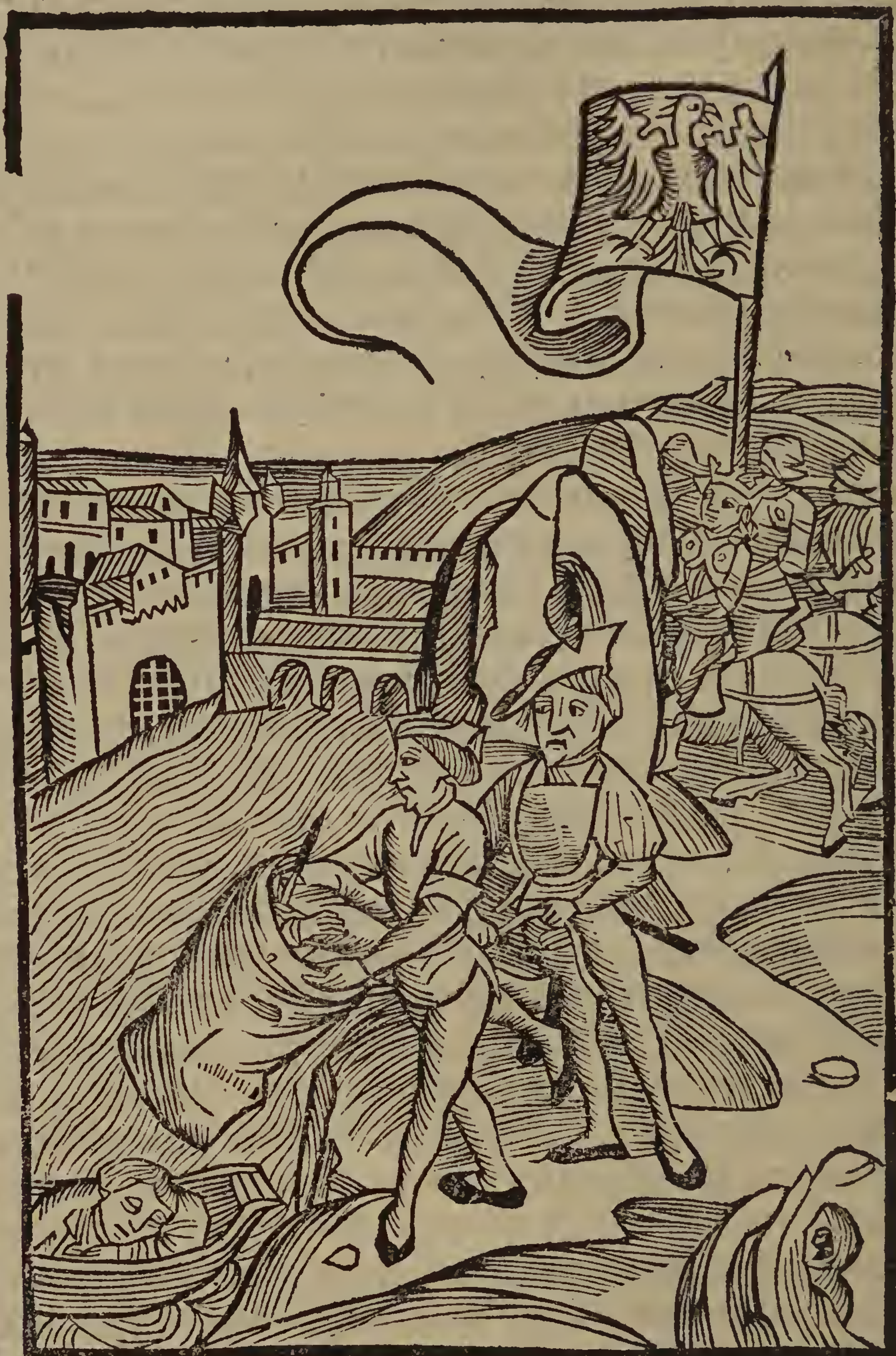
Q ꝙ thurci nō poſſidebūt italiam nec Germaniam

Sicilie regnū eē Neapolitanum.

karolus. xi rex Francie quid

Romāe vrbis deſtructio

De vrbis romane deſolatiōe ⁊ illi⁹ prīcipio

Brigitta.

ROmane ciuitas deſtructio ꝑpter ſua enormia pec
cata ſancte Brigite in quadam viſione his oſtēſa
eſt: Maria virgo ad filiū ſuū loq̄tur dicēs: roma ē
ager fructiferus. Ad quaz chriſtus reſpōdit: Ue
rum dicis: ſed ſuper iſtum agrū zyzania excreuit. Ideo pri⁹

debet mundari cum acuto ferro inde debet igne purgari po-
ſtea arari iugo boum Ideo faciã vobiſcũ ſicut q̃ trãſfert plã-
tas in aliũ locũ. illi eñ vrbi cõparat talis pena: q̃ſi iudex di-
ceret: Excoria inq̃t totã pellẽ: extrahe totũ ſanguinẽ de car-
ne: excide omnẽ carnem in fruſta: et cõfringe oſſa: ita vt de-
fluat om̃is medulla li. iiij. cap. lvij. Itẽ in eodẽ quarto lib. di-
cit: Ve et iterũ ve quãdo puer ſedebit in ſede lilij. tunc orietur
tribulatio in eccleſia ſancti Petri. Quid p ſedem lilij intelli
gitur niſi regnum Francie.

Quomõ rex Francie regnum Sicilie deſtruet quod et Neapolitanum.

Sicilie regnũ propt̃ duo grauiſſima peccata noſtris temporib⁹ punitũ

REgno Sicilie xp̃s cõminatus eſt et maria virgo ꝓpter duo peſſima et horrenda peccata: vt etiam habet in diuinis reuelatiõibus ſancte Brigite li. vij. ca. 7. xxvij. et. xxviij. Quãuis autem Sicilie regnum qḋ nũc dicitur Neapolitanũ a ſaracenis occupatũ ſit ante longa tẽpora. et tempore ſixti. iiij. et Innocẽtij. viij. pape per Turcos et q̃dam ciuitates depopulate ſint: tamẽ ꝓphetia beate Brigite nõ intelligitur de his deuaſtationibus: ſed de deuaſtione alia que facta eſt per Karolum regẽ Francoꝝ: qui ſibi Neapolim et regnũ totaliter ſuppeditauit: anno ſalutis noſtre. M. cccc. xcv. et quottidie cũ gladio deuaſtatur per ſuos: et timendum eſt ꝙ maximas cedes adhuc in eodẽ regno ꝓpter eorũ maxima pctã ꝑpetrabit. Duo autẽ horrenda peccata apud eos ſunt vt patet per hos qui ibi fuerũt ſodomiticũ ſcꝫ 7 vſura. Nota ꝙ per Conſtantinum magnum Roma et regnum Sicilie datum fuit Silueſtro pape eiuſqꝫ ſucceſſorib⁹ et ſeruis ieſu nazareni. vt patet. xcvj. diſ. caplo Cõſtantinus. Sed noſtris tẽporibus iam per multos annos eccleſiam ſancti Petri rex neapolitanus perſecutus eſt: vt tẽpore Sixti pape. iiij. et Innocẽtij octaui. et nocuit plus per certos annos q̃ꝫ profuit. Et cum modo ad culmen regiminis eiuſdem regni filij et filie non de legittimo thoro geniti exaltantur. immo de latere meretricuꝫ aliqui regnãt: ex quo abuſio fit elemoſyne xp̃i date a Conſtantino Et cum ad tuitionem xp̃ianitatis per multos annos nihil operatus ſit vt tenetur ſed ex auaritia et ꝓprio cõmodo omiſerit. quare bene dico de illis rectoribus: Priuilegiuꝫ meretur ammittere qui permiſſa ſibi abutitur poteſtate. lxxiiij. diſ. vbi iſta. Et beata Brigita regina Suetie adhuc plura loquitur de eis q̃ꝫ q̃ ſupra iam tacta ſunt. et inter alia in ſuis ſcriptis caplo. xvij. ita dicit: Egredietur lilium ex agro occidẽtali: 7 erit creſcens in mille milia: in terra virginali et recupabit amiſſa odore ſuo et rigabit venenoſa: et erit fortior cedro. Quid per liliũ occidentale niſi regẽ Francie iuſte intelligimus. qui maxime creſcit in populo ſuo In terra virginali id eſt ſub ſigno zodiaci virginis ſituatum. vt eſt regnum Sicilie: qḋ nũc dicitur Neapolitanum. Hoc lilium id eſt iſte rex odore ſuo id eſt cum

Siciliam eſſe de patrimonio eccleſie

Brigitta ḋ deſtructõe Sicilie per Liliũ: hoc ẽ per regẽ Francie

preſentia ſua rigabit venenoſa: id eſt puniet peccata eorum contra deum cōmiſſa.

Rome aūt deſtructio prout ſācte Brigite in quadā viſione oſtēſa eſt vt ſuperius tangitur nō intelligitur d̄ prima nec de ſecunda nec de tertia ſed tantum de quarta deſtructione fienda intelligitur.

Prima deſtructio Rome poſt paſſionem dn̄i facta a nepote Eraclij: noie Conſtante Jmpatore regnāte in grecia non Rome. Anno dn̄i ſexingenteſimo ſexageſimo: tēpore pape Theodorici primi. Qui Cōſtans fuit peſſimus in oībus et crudelis cōtra catholicos et hereticus de Acephalitarū ſecta q̄ q̄dam vice de Neapoli veniens Romā: pulcherrima edificia et palatia ob inuidiam ciuium Romanoꝝ deſtruxit: ⁊ in Tyberim fluuium ꝓiecit et multas plateas ciuitatis fecit deſolatas.

Prima dſtructio Rome

Conſtans

Secūda deſtructio Rome facta eſt per ſoldanū Babylonie minoris. q̄a Anno dn̄i octingēteſimo Triceſimo vij. tēpe Gregorij pape q̄rti facta eſt plaga horribilis ſup Romā et ſup totam Jtaliam. Nam q̄dam peruerſi xp̄iani miſerūt clam ad Soldanum regē ſaracenoꝝ vt cito veniret et Romam ſue ditioni ſubiugaret. et ꝑceptis litteris et nuncijs venit Soldanus et cepit Romā. et ex eccleſia ſcti Petri principis aploꝝ fecit ſtabulum equoꝝ. Sed Ludoicus rex Frācie xp̄ianiſſimus cū Gallis ⁊ Lōgobardis totam illam infinitam multitunem ſarracenorum ex Roma et tota Jtalia fugauit non ſine magna ſanguinis effuſione chriſtianorum.

Secunda deſtructō Rome

Soldanus

Ludouic⁹ rex Francie

Ertia deſtructio Romane ciuitatis que caput eſt chriſtianitatis poſt paſſionem dominicam facta eſt per Fridericum ſecundum qui fuit filius Philippi Jmperatoris. Et ipſe fridericus erat dux Sueuorum cuius et pater erat. Pater vero fuit electus contra Ottonem quartum: vt eū expugnaret: quod et fecit. Poſtq̄

Tertia deſtructio Rome

Fridericus ſecundus

autem venerat de terra promiſſionis in quam propter votũ transfretauit ex ſuſpicione quam habuerat de ꝓditione Romani pontificis: quod cum tradidiſſet in manus infideliuȝ (quãuis iniuſte ⁊ falſe) poſt eius reuerſioneȝ incepit eccleſiam laniare: Romã deſtruxit: columnas marmoreas pulcherrimorum edificiorum proiecit in lutum muros ciuitatis in multiſ locis dirupit. Papam Gregorium. xj. alias Alexandrum ꝓfugauit ad venetias: quam et obſedit. et eccleſiã ſancti Marci ſtabulum equorum fecit. poſtea in concilio Lateranẽſi deponitur et excommunicatur: et in cõtumatia moritur Anno Milleſimo ducenteſimo triceſimo octauo.

Quarta deſtructio rome.

Quarta deſtructio Rome fiẽda expectatur: que reuelata eſt ſancte Brigite in reuelatione viſionis cuiuſdam. De iſta deſtructione romane ciuitatis ſuperius habeẽ. Sãcta ergo Brigita regina Suetie deuotiſſima mulieruȝ cui reuelauit chriſtus multa ſecreta non de primis tribus deuaſtationibus preteritis ante tẽpus vite ſue factas cõmemorat: ſed de quarta deuaſtatione ⁊ deſtructione romane vrbis in poſterum poſt eius mortẽ fiẽdam vere cõſiderans noſtris tẽporibꝰ futura vt ſupra: Mortua autem eſt hec ſancta mulier Anno dñi. Milleſimo. ccc. lxxxij. Et a tempore Friderici ſecundi vſqȝ ad preſẽtẽ annũ M. cccc. xcvj. et poſtea expectatur punitio romane vrbis fienda prout dictum eſt. Continetur enim in libro beati Cyrilli epiſcopi quod anteqȝ eccleſia ronouetur permittet deus vacante papatu oriri maxima ſciſmata inter imperatorẽ Almanum: qui de ſua confiſus potentia intendet ordinare ac conſtituere papaȝ et romanos et Italos: qui reſiſtere conabunẽ aqle grandi. que aquila furore incenſa: non ſolum Almanos: ſed de omni genere gẽtes peſſimas quas poterit aſſociabit ad ſuum exercitum: et armata manu intrabit romaȝ: et omnes eccleſie prelatos ſeu religioſos et ciues trucidabit: ⁊ multos interimet varijs ſupplicijs. vnde facient clerici abradi coronas ſuas: et alij dabunt fugam ad ſiluas et montes.

S. Brigta.

Brigita qñ mortua.

Cyrillus.

Quõ aq̃la aſſociata Griffonibꝰ accipitrẽ de nido fugabit ⁊ nidũ ſibi ablatũ vẽdicabit

Sybille reue-
latõ de roma.

Sybilla Chumea ſpũ ꝓphetico ſic loq̃tur in vatici
nio ſuo:poſtq̃ J.octauũ ⁊.F.terciũ delata fuerit
⁊.A.ſextũ naſcet̃:mouebit̃ liliũ ab occidẽte i ori-
entẽ ⁊ vẽiet dies tribulatiõis matrũ. Quid p.J.
octauũ debemꝰ itelligere niſi papã Jnnocẽtiũ.viij. Per F.
iij.Fridericus.iij.ĩꝑatore deſignat̃. Per.A.ſextũ.i Alexan-
drum papã vj.tribulatio eccl'ie expectat̃. Jterũ ſibilla chu-
mea ĩ vaticinijs ſuis Poſt hec.i. poſt modicũ tẽpꝰ Egrediet̃
aquila de Almanie rupibus multis aſſociata griffonibꝰ que

Gentē ſine capite hoc ē ſine obedientia his tēporibus regnaturam

irruens in ortū criſmatis: ſedētē in ſede paſtoris: de quanto climate hoc eſt de roma fugabit ad ſeptimuz ꝛ irruet in accipitrem vorabitq́ ipm: et nidū ſibi ablatū vēdicabit: ꝛp decē luſtra tenebit. et nō erit pax in terra virginali: ꝛ gens ſine capite regnabit annis illis: de poſt adherebit aquile grandi.

Reuelatio fratris renhardi

Quō lupꝰ aq̄lā eijciet ꝛ pullꝰ aq̄le merebit. Aq̄la autē a virgine fugata lilium excitabit: volabitq́ ad meridiez recuperando amiſſa.

In reuelationibꝰ f̄ris reinhardi repitur q lupꝰ id ē terra occidētalis aq̄lā eijciet: tūc pullꝰ merebit: ꝛ ſui ꝓpꝛij pellē eiꝰ dilacerabūt: ſedēſq́ nudus q̄rēs adiutoriū: parum inueniet

Aquila a virgine fugata id ē ab Jtalia ſpreta liliuꝫ excitabit volabitqꝫ ad meridiē recuperādo amiſſa ꝛc. Nota ꝙ iſte ff voluit ꝑſecutionē cleri ſub rege romanorum ſcꝫ aq̄le et regis Francie fieri. Et illa tribulatio ſimilabit̄ tribulationi q̄ fuerat tēpore Machabeoꝝ: in q̄ tribulatione ſummū ſacerdotiū fuerat occupatum a Jaſone Menelao ꝛ Alchimo. quamuis enim Jaſon Menelaus et alchimus iſti tres de genere ſacerdotali fuerint: nō tamē ſunt ponēdi ī genere pontificū: ꝓpt ydolatriam ꝛ opera peſſima: nec debite intrauerunt. vt patꝫ in multis locis libri. j. Machabeorum. Et vt ſcribitur primo Mach. ij. cap. Mathatias q̄ fuit zelator legis dei cū quinqꝫ filijs ſuis cōtriſtabātur maxīe ſup cōtritionē popl'i Jſrael. videntes mala ꝛ ydolatrias in popl'o Juda ꝛ Hieruſalem. Et Mathathias clamauit voce magna in ciuitate dicēs: Omniſ qui habet zelū legis ſtatuens teſtamentū exeat poſt me ꝛ fugit ipſe ꝛ filij eius in mōtes ꝛ reliquerunt q̄cunqꝫ habuerunt in ciuitate. Tunc deſcenderūt multi q̄rentes iudiciū ꝛ iuſticiam in deſertū et ſederunt ibi ipi ꝛ filij eius: et mulieres eorum: et pecora eorum quoniā inundauerunt ſuper eos mala Nota mathathias intelligitur donatus a deo vel donū dei.

Jaſon

Menelaus

Alchymus
i. Macha. ij.

Mathathias.

Et ſicut hieroſolymis in veteri teſtamento ante xpi incarnationem ſummū ſacerdotiū per Anthiochū magnū regē ſyrie ꝛ ꝓcuratorē ſuum Liſiam templū ꝓphanatuꝫ fuerat ꝑ duos annos vt patet. j. Mach. iiij. et. ij. Mach. x. caplo ꝛ alias in multis ca. eiuſdē. Facta ſunt hec anteq̄ꝫ Romani dn̄abant̄ orbi: vt cōtingit ex diſpoſitiōe dei per triumphos maximos Julij primi Ceſaris ꝛ octauiani auguſti nepotis eius q̄ Jmperator Romanus extitit et monarcha mundi totius. tūc fruiti ſunt Romani et omnes ꝑpl'i et gentes omniū regnoꝝ terrarum et ꝓuinciarū pace ferme ꝑ annos. lxx. de qua pace p̄dixit ꝓpheta Eſaias. Et cōuertēt gladios ſuos in vomeres. ꝛ lanceas ſuas in falces. Tūc xp̄s fili' dei verus amator pacis quando omnia erant ſub ſilentio ꝛ nox in ſuo curſu: de regalibus ſedibus id eſt de ſinu patris deſcendens in vterum virginis voluit incarnari et naſci: et Romanū imperiū omnib' alijs ſpretis (et cum ipſi ſolū dn̄abantur orbi) voluit venerari: quod celeſte imperium a beato Methodio nuncupatur. Et ſicut ante īcarnationē xpi tēpore Julij ꝛ octauiani oīa

Anthiochus
magnus

Eſaie. 2.

Sap. 18.

regna mundi deuicta ſunt: ita omnes gẽntes que illud cõfli-
gunt: vt ſunt Iſmabelitici et Sarraceni tandem conſumen-
tur ab eodem Romano imperio: prius purgato et caſtigato
clero: et prophanata eccleſia Romana: et ceſſante ſummo ſa-
cerdotio ad tempus: propter peccata tã populi q̃ cleri: ppt
i. Corinth. x. eorum iniquitates quibus continget iuxta illud: Omnia in
figura contingebant illis ad correctionem noſtram. Et ſicut
per Antiochum magnum regem Syrie: et eius procuratorẽ
Lyſiam hieroſolymis templum dei per duos annos propha
natum fuit et ydolum et falſi ſacerdotes ad ſummuȝ ſacerdo
tium intruſi. et poſtea per Judam machabeum templum fu
it purgatum et cultus dei reformatus: ſic a ſimili per quen-
dam magnum principem: prefiguratum in anthiocho rege
Syrie et per procuratorem eius Lyſiam propter peccata cle
ri preſertim et populi ex conſequenti purgabitur eccleſia Ro
mana a ſuis ſordibus ante deſtructionẽ Turcie et terre Sar-
racenorum. Et poſt paucos annos per quendam beatum re-
gem Romanorum purgabitur et reformabitur eccleſia: qui
prefiguratus eſt in Machabeo. et fiet pax vniuerſalis ſicut
tempore Octauiani.

Incipit tercium capitulum quod eſt de ſecundo et vltimo termino: quo termino finito complebuntur octo ſeptimane et eſt de ablatione publici ſacrificij: et depauperatione cleri ante deſtructionem Turcie.

Quomō honor: ſacerdotium: et miniſterium dei tollatur a clero.

Et tolletur honor a ſacerdotibꝰ. ꝛ ſupprimetur miſteriū dei ꝛ q̄ſcet omne ſacrificiū ab eccleſia in eodē tēpore. ꝛc. Nota ꝙ publicū ſacrificiū dicitur ceſſare anteꝙ̄ cōplebūtur octo ſeptiane hoc eſt. lvi. anni: q̄bus pactis beatꝰ ille rex de q̄ Methodius ſcribit intrabit terrā ꝓmiſſiōis. ꝛ Turciaꝫ deuaſtabit ꝛ xp̄ianos modo captos liberabit omnes. ſup renegatos chriſtianos ira eius exardeſcet.

Ablatio aūt publici ſacrificij cur ab eccl'ia iſtis temporibus qñ Turci ſubiugant ſibi regna et terras diuerſas: dicatur quieſcere: ſit propter quattuor.

PRimum ꝓpter irreuerētiā ſacramenti eucbariſtie q̄ exhibet̃ tali venerabiliſſimo ſacramento:qd̄ eſt grauiſſimum et maximum peccatum iuxta doctorē ſctm̄ Thomam in ſua parte ſumme ⁊c̄.vbi queritur.An indigna ſumptio ſacramenti eucbariſtie ſit maximum peccatum:concludēdo dicit ꝙ pe ć catum maximum committitur in illud qd̄ eſt excellentiſſimum iuxta gloſam ſuper illud. Reus erit corporis ⁊ ſāguinus dn̄i.vt habet̃.j.Corintheorum.xj.cap. que gloſa ita ſonat:Qui indigne ſumpſerit corpus dominicū ita reus erit ac ſi xp̄m occidiſſet.peccatū aūt ipſum occidētiū fuit grauiſſimuȝ:iuxta illud Amos.ij.Sup quartū nō cōuertā eū.Vn̄ ⁊ hoc peccatū cū plurimū ex malitia cōmittit̃: grauiſſimū reputat̃.Cū aūt hoc viciū ſcȝ indigna ſūptio ſeu irreuerēs ꝯtractatio diuiniſſimi ſacramēti eucbariſtie tā a laycis q̄ȝ etiā a clero ïexplicabilis ſit in ſui enormitate. ideo in vulgari ſermone ꝓpter infectionē audiētiū ſcȝ laycorū ſub ſilētio ꝑtereundū eſt.cū ex eo ꝑlus nō adeo edificaret̃ quātuȝ ſcādalizaret̃.In alijs tn̄ ſmonibus ad clerū ſūma cū diligentia reprehēdendū ē ꝓpter minus doctos ⁊ indeuotos ſacerdotes.q̄ paruā de tam magno exceſſu faciūt exiſtimationeȝ: Timeo eīn (ſicut aperte videt̃) ꝙ q̄dā ſacerdotes celebrēt q̄ nō tantū publici fornicarij ſint.quoniā tales ꝑ cōfeſſiōes am motis obiectis ⁊ mulierib⁹ cū q̄bus cōmittūt ꝑ purā cōfeſſionem etiā cuicūq̄ȝ ſacerdoti nō ſuſpēſo vl̄ excōicato ſi dicunt cōfeſſionem cū cordis cōtritiōe ſeu attritiōe:poſſūt tales legittime ⁊ ꝑfecte abſolui ab illis pctis.cū dicūt puta illis preſbytecis q̄bus ex iure nō ꝓhibet̃ ſicut cōtingit in certi; caſib⁹ vt patet de ſuſpēſis ⁊c̄.Sed publicus ſymoniacus preſbyter volens miſſaȝ celebrare dicēs ſuaȝ confeſſionē ꝑ ep̄m aut preſbyteruȝ q̄litercūq̄ȝ doctū nō poteſt abſolui.qꝛ ꝑ papā excōicatus et ꝑ ſtatuta canonū.Et tales illi ſunt q̄ emunt:aut vēdunt:aut in ꝑmutatiōibus ſup beneficio penſionē inſtituūt: quam penſionē vl̄ quas penſiones cū certa pecunia redimūt in ſpacio aut termino quātūcūq̄ȝ ꝓlixo om̄es iſti ſunt excommunicati et anathematizati ꝑ ſtatuta ſacroꝝ concilioꝝ.Et d̄ his iam dictis ſymoniacis habent̃ quāplurie bulle ſanctoruȝ patruȝ ac ſummoꝝ pontificū:vt eſt bulla Nicolai.v.Martini.v.⁊ Pauli.ij.⁊ aliorum vbi tales mercatores ſpecifican-

Eucbariſtie indigna ſumptō quid faciat.

j.Corintb.xi.

Fornicatio publica q̄d faciat

Amos.4.

Symonia q̄d. faciat

tur. vide in ſumma angelica ⁊c. In tali excõmunicatõe et
anathemate ſunt ꝙ obtinẽt aut obtinuerũt beneficia magna Beneficia per
vl' exilia: aut quaſcũqꝫ dignitates ꝑ falſas litteras aut bullas falſas litteras
raſas vel abraſas. in ꝗbus etiam ꝑ falſos periuros tabellio- obtinentes.
nes ſeu notarios ſcriptas in ꝗbus falſi teſtes cõtinẽtur. ꝙ fal
ſi notarij ⁊ teſtes digni magna punitiõe ⁊ correctiõe eſſẽt: et
vtinam in ꝓfundis fluuijs ſubmergerentur. aut in carboneſ
ignitos viui collocarent. Dilatabit enim infern⁹ os ſuũ et de
glutiet eos in tẽpore ſuo. De ſymoniacis preſbiteris mag-
num xbũ loqtur beatus ambroſi⁹ in hec verba: Mallẽ poti⁹ Eſaie. 4.
pati penã Jude et Cayphe: ꝙ̃ in pctõ ſymoniaco celebrare Abacuc. 2.
Dicũt em̃ tales mercatores cũ illicitis pactib⁹: ſuas ꝯfeſſiões Ambroſius de
ignaris et indoctꝭ ſacerdotib⁹: ꝗ curare eos nõ valẽt necme: Simoniacis.
delã habent cõtra iſtã leprã Jeſi cui maledixit Heliſeus ĩ ve
teri teſtamẽto. Et petrus in nouo Ananie volẽti ſpm̃ſanctuꝫ 4. Regũ. 5.
emere ſcꝫ donũ dei: ſicut eſt om̃e bñficiũ in amariſſimã mortẽ Actꝭ. 5.
xpi oblatũ vt detur indigentibus ⁊ paupib⁹ ꝗ ꝓſunt ſaluti
aiarum Petrus aũt reſpõdit cupiẽti emere. Pecunia tua te-
cum ſit in ꝑditionẽ. vt ptꝫ in actibus aploꝝ ſicut latius infe-
rius de hoc fortaſſis tangetur. Quare tales grauiſſime pec-
cant celebrãtes in his pctis. Peccatũ em̃ non dimittitꝛ (iuxta
Augꝭ) niſi ablatũ reſtituatꝛ. tales etiã nõ ſũt abſoluti ꝑ papã
niſi fecerint mẽtionẽ in ſuis lr̃is in ꝗbus petunt abſolui quõ
cõmiſerint ſymoniã ⁊c. ⁊ poſt deſup remiſſionẽ cõſequũtur
Denotatꝛ aũt grauitas hui⁹ exceſſus in reuelatiõib⁹ diuinis
ſctãꝝ Brigite ⁊ Hildegardis in qb⁹ plurimũ indigna ptra- Euchariſtie
ctatio ſacramẽti ab illis iã dictꝭ ſacerdotib⁹ deplãgitꝛ ⁊ futura indigna ptra-ctatõ ꝗd faciat
ei⁹ punitio deſcribitꝛ dicẽtes in ſuis ſcriptis: ꝙ de⁹ pr̃ nõ pa
tietꝛ vltra ꝙ talis ⁊ tãta irreuerẽtia exhibeatꝛ ſuo vnigenito fi
lio in miſtico ſacramẽto. Et etiã ꝑ Gregoriũ in ſuis moralib⁹
habetꝛ ꝙ ꝑ nullũ gen⁹ hoĩm deus ampli⁹ offenditur ꝙ̃ ꝑ ma-
los ſacerdotes quales ſunt ſymoniaci.

SEcundũ peccatũ eſt Tyrãnidis ꝑncipũ. ſicut patꝫ Tirannia prĩ-cipum quid
ex mĩtis figuris veteris teſtamẽti ꝑ libros Biblie
quoniã ꝓpter peccata principũ populus cõmunis
flagellatus eſt a deo. Primo patꝫ ꝙ ꝓpter Phara
onẽ tot⁹ Egypt⁹ perijt vt ptꝫ Exodi. xiiij. Occurrit etiã Da-

David. uid' ppter quē petiſtis maxima fuit ppter ſupbiā ei⁹ qñ nu
merauit poplm. vt patet in libris Regū. Occurrit Roboā p
Roboam. quē regnū Iſrahel ſciſſū fuit. vt patet. iij. Regū. xij. cap. Itē
Sēnacherib. Sennacherib quē ppter eius malitiā et ſupbiā angelus dñi
occidit ꝛ cētū lxxxv. milia aſſyrioꝝ. iiij. Regū. xix. Occurrit
etiā Nabuchodonoſoꝛ q̄ ppter malitiā ſuam fuit q̄ſi cōuerſ⁹
Nabucho. in beſtiā ꝛ regnū ſuū victū vt patet Dañ. iiij. ca. Item Anti-
ochus de quo dicit. ij. Macha. ix. ꝙ de ipſius coꝛpe vermes ſca-
Antiochus turierunt. ꝛ Syri expoſt victi. Occurrit etiā trāſlatio regno-
rum de gēte in gentē et pſecutio ac flagella xpiānoꝝ q̄ maxie aſcri-
Regnoꝛum translatio. bunt malicie principū vt patet etiā intuēti iiij. libꝛos Regū
et alios paſſus veteris teſtamēti. Etiā poſt xpi paſſionē de
Nero. Nerone impatoꝛe Romano: Decio: Maxentio. Anthonio:
Decus. Eraclio: ꝙ ppter talia moꝛboſa capita: poplī ac ſbiecti eoꝛū
Maxentius. puniti ſunt. Cū autē capita noſtra de bꝛachio ſeculari nō ſint
executores iuſticie: non zelatoꝛes legis euāgelice: nō defēſo-
res eccleſie ſʒ tyranni. et ſimiliter magnates nobiles pꝛopter
quas virtutes patres eoꝝ adepti fuerūt nomē nobilitatis. vt
Hieronim⁹ inq̄t illū eſſe nobilē quē nobilitat ſua virtus. Et
alius Si vis appellari nobilis fac virtutes ꝛ opa bona ppter
q̄ pꝛiſci tui nomē ſibi vendicauerūt et merebant dici nobiles
id eſt notabiles. Cū aūt iā ſint vicioſi ꝛ vt in plurimū auari.
vt de eis ſcribat illud pphēticū dictū. Eſaie. j. Pꝛīcipes tui
fures ſocij latronū: oēs currūt poſt mūera. Et modo vidua
rū ꝛ oꝛphanaꝝ oppꝛeſſoꝛes: blaſphemi: foꝛnicatoꝛes: vanē glo
riā iſti⁹ mūdi cupiētes ideo pmittet de⁹ ſciſmata eccl'ie oꝛiri.

Prelatoꝛum cupiditas. TErtiū peccatū eſt cupiditas p̄latoꝝ. Unde beata Hil
degardis in ſuis diuinis reuelatiōib⁹ de iſtis duobus
peccatis ſcilicʒ de tyrannide pꝛincipum et cupiditate
eccleſiaſticoꝛum loquit in hec verba. Pꝛopter tyramidē pꝛī-
cipum et cupiditatem pꝛelatoꝛū eccleſia percuſſa ē vt vidua
Cupiditas aūt pꝛelatoꝛū et eccleſiaſticoꝛum eſt inſaciabilis.
Sigiſmūdus imperatoꝛ. Pꝛimo de cupiditate pꝛelatoꝝ dixit Sigiſmūdus in cōcilio
Baſilienſi ꝙ ſymoniaca pꝛauitas potiſſimū fouetur ꝛ nutrit
De litterarū taxatione in Camera apoſtolica. in curia Romana eo ꝙ non plus deberēt ſumere de litteris:
et pꝛimo papa gratis et cauſa dei. et ſcriptoꝛes bullarum du
plam ſolutionem birgameni et ſcripture. O ſi acciperent ipſi

ꝛ q̄ taxant decuplum ſolariū ſcripture ꝛ birgameni. nō pono os meū i celū. ꝫ beat⁹ ille vir omī laude famoſus: q̄ paria merita habꝫ Karoli magni Cōſtātini primi. Ottoniſ primi ſcōi et. iij. et alioꝝ btōꝝ q̄ dignus eſſet (vt viri ꝑdocti ſcribunt de eo) canonizatiōis. Voluit etiā idē qḋ papa et eccl'ia non admitteret pluralitatē beneficioꝝ alia multa bona ꝑſuaſit Baſilieñ concilio. Etiā totū eccl'iaſticū ſtatū atq̄ ſecularem toto conatu ſuo aliter ꝓpter ſalutez credentiū reformare fecit. intātū ꝙ Eugenius quart⁹ ꝑ conciliū ſupradictū fuit citat⁹. et in cōtumatia ab eodem concilio depoſitus quod nō curauit: quare inceptū opus Sigiſmundi ad finem non peragebatur O ſi viueret Sigiſmundus modo quid faceret pro reformatiōe eccleſie Romane: que tribulis: vepꝛib⁹ ꝛ ſpinis plena eſt vltra modū. credo eū dicere: O eccl'ia dei indiges eradicationes ꝛ extirpatiōes tribuloꝝ ac vepꝛiū. Roma enim pro nūc ē voꝛago inferni: ꝛ mā̄mon ꝛ dyabolus ꝛ capitaneus oīs auaricie reſidet ibi: vendēs pro denarijs et nummis patrimoniū chꝛiſti ieſu nazareni: quod ip̄e ſaluatoꝛ noſter cū amariſſima paſſione et diriſſima moꝛte pꝛomeruit q̄ hec ſecreta apl'o ſuo Paulo in celo reuelauit. Quod gratis accepiſtiſ gratis date Nō autē aduertūt pꝛeſidentes curie illud dictum apoſtolicū ſed in cōmune pꝛouerbium pꝛoferunt dicētes: Curia romana non petit ouem ſine lana. Nam dantes exaudit nō dantibus oſtia claudit. Peſſime ſonant hec in auribus ꝛ in cōſpectu dei omnipotētis. Indignis em̄ aſinis ꝛ ydeotis p̄laturas canonicatus: paſtoꝛias: ꝛ pꝛebendas pꝛo floꝛenis certis iuxta qualitatem beneficioꝛum aſcribunt ſuper incompatibilia beneficia curata diſpēſant. q̄ vix vni capelle vel vni altaꝛi pꝛeeſſe poſſent. Nil tñ vlteri⁹ adijcio ne emuli mei dicāt me indignationē ſuperioꝛiſ incurrere ac demereri quoniā iuxta Gregoꝛium. Sententia paſtoꝛis iuſta vel iniuſta timēda eſt. vellē tñ ꝙ illa iā dicta nō eſſēt admiſſa a ſūmo papa qui caput toti⁹ eccl'ie exiſtit. qm̄ ex ei⁹ latere i cruce doꝛmiētis emanauit Audiāt Augſ. in ḋ poteſtate eccl'iaſtica Multe diſpēſatiōes fiūt ꝑ papā in q̄ nō ē hō tut⁹ ad deū Bene em̄ ait Illuſtriſſim⁹ deuot⁹ ꝛ btūs Impatoꝛ Sigmūd⁹ i ꝯcilio Baſilieñ: vbi tractabaꝛ de diſpenſatione pape Legim⁹ xp̄m ſolum dediſſe

Sigiſmūdus

De Bñficioꝝ pluralitate.

Eugenius. 4

De diſpenſationib⁹ Augſ.

Baſilieñ Cōcilium.

Petro poteſtatē relaxādi pctā: ⁊ nō admittēdi. Cū autē his admittit̄ pluralitas beneficioꝝ q̄ ſaluti aīarum nihil ꝓficiūt. qm̄ ignari. aut ſi ſunt docti nō reſidēt ſed abſētes recipiūt labores pauperū deuorāt: ſalutē aīaꝝ nō curant. nec ſubditorū ſuoꝝ noticiā habent ſ; valorē ꝓuentuū ac redituū ſubtiliter pōderāt: diu noctuq; ꝓ maiorib⁹ bn̄ficijs Rome aut in curijs principū ⁊ dn̄orū plus ſolicitāt: nō cōtēti ſuis ſtipendijs qđ multo plus habēt q̄ ſciētiā eoꝝ ſe extendat. In vinea dn̄i nihil boni operātes: nec p̄dicāt neq; ſacramenta miniſtrant ſed magnū abſente aut reſeruatū ex prebēdis extorquēt. Ignaros ⁊ ydeotas ſacerdotes in vicarios ⁊ mercenarios locāt in ſuis paſtorijs. q̄ poplm̄ dei neſciūt docere. q̄ꝛ parū in his ſapiunt: de q̄bus dn̄s in euāgelio dixit. Si cecus ceco ducatū p̄bet nōne ambo in foueā cadūt? Nō veri paſtores onus paſtoralis regiminis ſuſcepūt in ꝑceptione beneficioꝝ. aratrum in manibus eoꝝ recipiētes. ⁊ ſtatim poſt tergū ꝓ magno abſenti aut reſeruato reſpiciētes. nō aūt ꝓ ſaluatiōe parrochialiū et ſubditoꝝ. De q̄bus malis paſtorib⁹ quō maledictionē dei incurrant atq; iehēnalib⁹ cruciatibus eternaliter poſt deceſſum aīaꝝ ſuarū crucient̄ diuus Auguſtin⁹ colūna eccleſie et beatus doctor in libro de teſtamēto lamētabiliter multa ſcripſit. hec patet intuēti q̄ꝛ nimis lōguꝫ eſſet nobis hic talia adducere Et de his paſtoribus dn̄s ꝑ ꝓphetaꝫ Ezechielē eius xxxiiij. ca. loq̄tur eternā dānationē cōminās eis in hec verba Fili hoīs: ꝓpheta de paſtorib⁹ iſrael ꝓpheta ⁊ dices paſtoribus: hec dicit dn̄s deus: Ve paſtorib⁹ iſrael qui paſcebāt ſemetipſos. Ve paſtoribus id eſt rectorib⁹ eccleſiarū. vt ſunt ep̄i: abbates: p̄poſiti ⁊ plebani: q̄bus ſicut ep̄is ſuis ſalus animarū ſubditoꝝ ſuoꝝ cōmiſſa eſt. Et ꝓſeq̄tur ꝓpheta dicēs: Nōne greges id eſt ſubditi a paſtoribus paſcunt̄ Lac comedebatis id eſt dulcia recipiūt ꝓ abſenti et lanis opiebamini id eſt veſtiunt̄ mollibus veſtimētis vt compte in ciuitatibus populoſis incedāt. Et vltra dicit ꝓpheta. Et quod craſſum erat occidebatis: qđ infirmū fuit nō conſolidaſtis. ⁊ qđ egrotum nō ſanaſtis id eſt peccatoribus ſauciatis in peccatis medicinam aīe ſcꝫ cum bona informatione non dediſtis. Et qđ cōfractū eſt nō alligaſtis. et quod abiectum eſt nō reduxiſtis ſcilicet errātes peccatores et abſciſos. et qđ perierat nō que-

Math. 15.

De malis paſtoribus animarum.

Auguſtinus.

Ezech. 34.

ſiſtis. ſ cū auſteritate impabatis eis. et cū potentia vt modo faciunt epi ⁊ plati atq̃ rectores eccleſie p ſe et p ſuos officiales ⁊ vice gerētes Et diſperſi ſunt oues mee eo q̃ nō eſſet paſtor: et facte ſunt in deuorationē omniū beſtiarum agri. id eſt beſtialiū Turcorū et Sarracenorū ⁊ malorum hoim xpianitatis. ergo impletur hoc dictum vt ſupra beate Hildegardis Propter tyrānidem principū et cupiditatē platorum eccl'ia pcuſſa eſt vt vidua. Et vltra idē ppheta. Errauerunt greges mei in cunctis mōtibus id eſt in cunctis regnis chriſtianitatis ⁊ in vniuerſo colle excelſo id eſt in omnibus puincijs et ſuper omnem faciē terre diſperſi ſunt greges mei ſcȝ xpiani introducti in captiuitatē Turcie et terras Saracenorum: Propter iſtos malos paſtores eccleſia ſic pcuſſa eſt: quaſi ppheta diceret. Et pſeqtur Viuo ego dicit dn̄s quia pro eo q̃ facti ſunt greges mei in rapinā. et oues mee in deuorationeȝ omnium beſtiarū agri: eo q̃ non eſſet paſtor. neq̃ enim queſierunt paſtores gregē meum: ſed paſcebant paſtores ſemetipſos et greges meos non paſcebant: Propterea paſtores audite verbū dn̄i. Hec dicit dn̄s de⁹: Ecce ego ipſe ſup paſtores: reqram gregem meū de manu eoruȝ et ceſſare faciā vt vltra non paſcant gregem meū. nec paſcant amplius paſtores ſemetipſos ſcȝ per tam craſſa et pinguia beneficia. Et liberabo gregem meū de ore eorum. et non erit vltra eis in eſcam. Et nota q̃ poſt correctionem eccleſie malorum paſtorū ⁊ eccleſiaſticaruȝ perſonarum (quoniam tam nocētes q̃ innocētes ſuſtnebunt flagella propter purgationem eccleſie et reſtaurationem meliorem) tunc liberabuntur chriſtiani pro nunc mācipati in Turcia ac terris Saracenorum. tunc miſerebitur filijs ſuis quos ipſe flagellauit vt pius pater: ne dānentur imperpetuum iuxta illud Amos. Noui vos ex omnibus populis: ideo viſitaui ſuper vos iniquitates veſtras. Et Ezechiel in eodem iam ſupra dicto capitulo pſequitur. De illa liberatione chriſtianorum poſtq̃ eccleſia fuit ſic emendata dicens. Ecce ego ipſe requiram oues meas et viſitabo eas ſicut viſitat paſtor gregem ſuū in die quando fuerit in medio ouium ſuarum diſſipatarum. ſic viſitabo oues meas et liberabo eas de omnibus locis in quib⁹ diſperſe fuerāt ſcȝ in terras Tur-

Hildegardis.

Amos. 3.
Ezech. 34.

corum Saracenorum et infidelium in die nubis et caliginis et educã eas de populis et congregabo eas de terris ⁊ inducam eas in terram ſuam et paſcã eas in montibus excelſis iſrahel id eſt in regnis chriſtianitatis ſcʒ quãdo liberabuntur per vltimum regem Romanorum de captiuitate in qua modo ſunt qui reformabit eccleſiam. et prefiguratus eſt iſte beatus rex in Juda machabeo: qui fuit zelator legis: qui interpretatur protegens: quoniam eccleſiam reformabit et proteget. Unde ꝓpheta dicit in eodem. Et ſuſcitabo ſuper ea paſtorem vnũ (id eſt regem Romanorũ) fidelem vel vnum qui paſcet ea ſeruũ meum Daniel alias dauid id eſt virum deſideriorum ſcʒ deuotum et iuſtum papã qui vnacum rege Romanorum reformabit eccleſiã et ſtatuta et leges dabit de nouo. Unde quidam ſeruus dei heremita nomine Theophilus qui et ſacerdos extitit. beatam abſtractiuam vitã ducenſ in libris ꝓphetiarum ſuarũ que ſcripſit Anthonius Theodorus tempore quo erat dux Janue in quo libro ſpecialiter continẽtur omnia que futura ſunt eccleſie de ſuppreſſione cleri et depauperatione eccleſiaſticarum perſonarũ ſic ſcripſit. Et poſtꝙ fuit punita ꝓpter exceſſum: renouabitur: ſicut deus longo tempore reuelauit ſuis electis.

Theophilus.

Quomodo eccleſia dei ſcindetur per quoddam ſciſma inauditum.

Petr⁹ de Aliaco in Cõcordantia theologie cũ aſtronomia.

Notandum ꝙ Cardinalis Petrus de Aliaco Cameracenſis qui concilio Conſtantienſi perſonaliter affuit quẽdam libellum edidit qui intitulat̃ concordantia theologie cũ aſtronomia: in capitulationibus vbi facit diligenter mentionem de magnis coniunctionibus Saturni et Jouis ac decẽnali reuolutione atqꝫ oppreſſione multarũ ciuitatum et populorũ ⁊ etiam regum et principum inter que mala non eſt ſilendum hoc horrendum ſciſma quod ab annis in carnationis dñi. M cccc.xxxvj. fuit vnde ſic ꝓſeqtur iſte reuerẽdiſſim⁹ Cardinalis in prefato libello cap̃. lviij: Huius autem occaſione ſciſma

tis ⁊ de alijs etiā ſciſmatibꝰ eccleſie breuiter aliqua predixit
Unde a tempore Petri computando.xxij.ſciſmata fuiſſe nu
merātur:preter alias intruſiones factas ab imperatoribus ⁊
populo Romano:expulſis de Roma veris pontificibus ſum
mis. Primum itaqꝫ ſciſma fuit inter Cornelium et Noua-
tianum.Secundum fuit inter Liberium ⁊ Felicem.Tertiū
fuit inter Damaſum primū et Urſinum Quartū inter Bo-
nifacium primū et Eulaliū preſbiterum Quintuꝫ inter Sy-
machum primū et Laurentium.Sextum inter Siſimum et
Dioſcorum.Septimum inter Stephanū tercium et Conſtā-
tinum:quod ſciſma ſi bene conſideretur multum ſimile.xxij.

Sciſmata a tē pore Petri fuiſſe xxij.

ſciſmati repitur. Octauū fuit inter Gregoriū ſcōm ⁊ Siſinū
Nonū inter leonē quintū ⁊ Criſtoferū preſbyteꝝ. Decimum
inter Johānē duodecimū nobilē Romanū ⁊ Leonē octauū
Undecimū inter Gregoriū q̄ntū ⁊ Johānē placētinū. Duo-
decimū inter Benedictū quintū et Leonē predictum. Tre-
decimū fuerat tēpore Benedicti octaui. Decimūq̄rtum tēpo
re Benedicti noni. Quidecimū inter alexandrū ſcōm ⁊ Ca-
dalū epm Parmēſem Sedecimū inter Gregoriū ſeptimuz ⁊
Anthoniū vel Gimbertū Rauēnatenſem q̄ clemēſ dictus eſt
Decimūſeptimū fuit tpe paſcalis ſcdi. Decimūoctauū inter
Gelaſium ſcōm et Burdinū hyſpanū. Decimumnonū inter
Innocētium ſcōm et Petruz leonis. Uiceſimū inter Alexā-
drum terciū ⁊ quartū ſciſmaticos. Uiceſimūprimū fuit tēpo
Ludoicus de Bauaria. re Ludouici d̄ Bauaria qui cōtra Johānē viceſimūſecūduz
intruſit anti papaz Petrū de Corbario ordinis minoꝝ a quo
ſuſcepit coronā impij: Uiceſimūſcōm qd̄ peius fuit et magis
induratū quolibet p̄cedēte et incepit vt dicit̄ anno dn̄i. M.
ccc.xxxvj. tpe wentzeſlai imꝑatoris filij Karoli quarti iꝑato-
ris qui et rex Bohemorū extitit. Nota ꝙ illud ſciſma eccle-
ſie omnia preterita ſciſmata excellebat ī peioritate: peſſimū
q̄dē fuit ⁊ ſubtiliſſimum. adeo enim perplexum fuit vt etiaz
doctiſſimi ⁊ cōſciētioſi viri nō valebāt diſcutere aut diſcerne
re cui eſſet magis adherendū. et fuit continuatum ꝑ ānos. xl.
cum graui ſcandalo tocius cleri: et grandi iactura aīarū. ꝓpt
hereſes et alia deuia que tunc pullularunt: eo ꝙ non eſſet di-
ſciplina in eccleſia contra huiuſmodi. Fuit enim electus Ur
ban⁹. vj. in vrbe ꝓpter vim Romanoꝝ: ſed Cardinales hoc
metu fecerunt et non ex animo qua propter fugiētes ad ciui
tatem fundorū. dixerunt eū non eſſe papam. et elegerūt loco
Clemēs. 7. ei⁹ dn̄m Robertū de Gebēnis eodem anno qui dictus ē Cle-
mens. vij. et tūc hic oritur ſciſma ⁊c̄. Iterū eligit̄ Rome Bo-
nifacius non⁹. loco Urbani q̄ Bonifaci⁹ dictus fuit Petrus
de Thomacellis ⁊ cōtinuat̄ ſciſma. Tūc fuit etiā elect⁹ Be-
Petrus de luna. nedictus. xiij. Auinione in locū clemētis. vij. et dicebat̄ Pe-
trus de luna. et perdurauit vſq₃ ad cōciliū Cōſtantiēſe. ſ₃ nec
tunc q̄dem obedire voluit. ſed ſemp ꝑmanſit ꝑtinax moriēs
tandē in regno Arrogonie: cōmiſit ſuis cardinalibus ꝙ ſtatī

aliũ loco ſui eligerẽt:quod ⁊ fecerunt:⁊ ydolũ in hoc eleuãteſ Clementẽ octauũ vocauerũt.ſꝫ nihil pfecerũt. Jtẽ Jnnocẽtius.vij.fuit electus Rome in locũ Bonifacij et dicebat̃ Coſmatus de Aparuſio.Jtẽ Gregorí⁹.xij.fuit electus rome loco Jnnocentij.q̃ vocabat̃ ab ãtea Angelus corarius q̃ ceſſit i cõcilio Cõſt.Alexander v.fuit elect⁹ in cõcilio Piſano:q̃ dicebatur Petrus de Cãdia.⁊ ſic additũ ẽ ſciſma ſciſmati qꝛ tres gerebant ſe p ſummis põtificib⁹.Jtẽ Johãnes.xxiij.ſucceſſit Alexãdro.v.q̃ in ciuitate Piſa p cõciliũ electus fuit. Hoc ydolũ ſcꝫ Alexander p̃fatus:extirpari p quoſcũq; doctos nõ potuit.quoniã iſte Alexander vt monſtrũ ſe oppoſuit. Quapp̃t decretũ fuit in iſto cõcilio Piſane ciuitatis ſacrũ cõciliũ celebrandũ in ciuitate Cõſtãtieñ.puincie Magũtinẽſis q̃ eſt in alta Almania.vbi imperator Romanus Sigiſmũdus q̃ et vngaroꝝ rex vir xpianiſſim⁹ pmiſerat pſonaliter velle intereſſe:qđ ⁊ fecit.Jſte Sigiſmũdus afflicte eccl'ie et pene deſolate ſua mirabili ſapientia ⁊ induſtria ſuccurrit.nec in aliq̃ ſibi ac ſuis pepcit: donec plena vnio fieret.ei⁹ auxilio cõciliũ Cõſtantiẽſe maximũ celebratũ fuit ex quo fideſ xpiana iam multis annis q̃ſi titubare videbat̃ fortior exurrexit.qꝛ ibi ſciſma peſſimũ xl.annorũ terminatũ eſt. Jtẽ in iſto cõcilio.Martinus.v.fuit electus p cõciliũ Cõſtãtiẽſe:alijs ydolis ⁊ papis depoſitis q̃ diu p papatu certabant q̃pdiu ſciſma habuerunt Jſta aũt ydola ſeu tres pape fuerunt ſcꝫ Gregorius.xij.nat⁹ Romanus:q̃ ceſſit in cõcilio Cõſtãtienſi.Scđs papa falſus q̃ et ydolum dicebat̃ erectũ in concilio Piſano dictus Alexander quintus vt ſupra.cui ſucceſſit Johãnes.xxiij.de q̃bus ſuperius iam dictum eſt.q̃ Johannes primũ q̃dem bene inchoauit pro vnione:equi et perſonaliter comparuit in concilio Conſtantienſi: obtulit ſe velle cedere papatui: ſed poſtea depravatus latenter aufugit.et tñ nihil pfecit ei.capit̃ tandem:et ſic ceſſauit a pposito coactus.Jſti tres pape falſi iam dicti:ſcꝫ Gregorius.xij. Alexander.v.et Johannes.xxiij.iam dictus p ſacrũ cõcilium Cõſtantiẽſe inſimul ſunt depoſiti Et Martinus quintus iam prefatus p ſacrum ſynodũ vnanimiter electus.Et ſic redijt vnio diu deſiderata et neceſſaria pro fidei defenſione.

Alexander. 5

Cõcilium Cõſtantienſe.

Martinus.5.

Johãnes 23.

Quomodo quidā rex eliget quendaȝ falſum papā portās ꝑ armis ſuis ſer-
pentē figurā mundi in ore habentem.

Sanctus Vincentius de Valentia.

Et notandū ꝙ ab vrbano. vj. de quo mentio iam paulo-
ante facta eſt: quando oriebatur hoc ſciſma viceſimumſecū-
dum quod et peſſimū alijs precedentibus fuit: vſqꝫ ad Mar

tinum quintum iam dictum durans. et tempore medio: neſci tur quis fuerit verus papa per quadraginta annos. Sanct⁹ autem Vincentius de Valentia ordinis p̄dicatorū: ob cuiuſ predicationem multi iudei et infideles conuerſi ſunt ad fidē xp̄i: ꝓpter cui⁹ petitiones deus a mortuis quoſdā reſuſcita uit qui ꝑ diuerſas ciuitates Italie ⁊ Hyſpanie diſcurrēs: per quē deus multa miracula oſtēdit: qui ab incarnatiōe dn̄i. M ccc. xvj. multis virtutibus coruſcabat. iſto tempore quadaꝫ vice facta ſua oratione: vidit quēdam magnum principē pre figuratum in Nabuchodonoſor qui interpretaꝛ anguſtians mundū vel ſedēs in anguſtia agnita: faciet vltimis tēporib⁹ vnū magnuꝫ ydolū mai⁹ ꝙ vnꝙ fuit a principio eccleſie vſ ꝙ nūc in dignitate papali falſum papā. quo mortuo aliud nō fiet in eccl'ia vſꝙ in finē mūdi in dignitate papali. Et iſte pri ceps in ſignum ꝙ vltimū ſit ydolū qđ faciet. et ꝙ tale ydoluꝫ erit Antixp̄s mixtus baſtardando id eſt a latere ꝓgenitus portabit ꝓ armis ſuis ſerpentē: mūdi figurā in ore habentē. et tn̄ realiter nō erunt arma illius principis. qꝛ ꝑ ſe alia arma ducet immo dico ꝙ baſtardabit et ꝓphetabit ſignū hui⁹ mū di et ruinā eccl'ie et eccleſiaſticaꝝ ꝑſonarū. ſicut ſerpēs in pa radiſo fuit cauſa ruine hūani generis et expulſionis Ade et Eue. Preuaricatio aūt primoꝝ parentū ⁊ expulſio eoꝝ rui nā eccl'ie vere et recte p̄figurabant. Recte em̄ Adā ſummum pōtificē p̄figurauit: et Eua eccl'iam. Sicut em̄ diabol⁹ in ſpe cie ſ'pentis hūanū gen⁹ decepit: ſic illud ydoluꝫ id eſt falſus papa erectus ꝑ magnū principē: q̇ ſerpētē baſtardādo porta bit xp̄ianitatē ⁊ decipiet. ⁊c. Itē btūs Vincēti⁹ dicit ꝙ falſe dicūt ꝙ illud impletū ſit in ydolo qđ fuit electum in piſa ciui tate: ſcꝫ Alexāder. v. et an̄ eū Gregori⁹ xij. ⁊ tp̄e Alexādri. v. Iohēs xxiij. hi tres fuerūt ſimul depoſiti. vt iā dctm̄ eſt. Lo quunꝛ em̄ aliq̇ ꝙ om̄es gētes Alexādrū acceptauerunt: p̄ter hoīes in regno Anglie et regno Caſtelle ⁊ regno Scocie: q̇ p̄ figurati ſunt in ydolo nabuchodonoſor in veteri teſtamento vt patet Dan̄. iiij. qđ noluerunt adorare Sidrach Miſach et Abdenago: ꝑ q̇s deſignātur hoīes his trib⁹ regnis d̄ſignati ſic aliq̇ volūt. Vide in libello Vincētij illi⁹ q̇ ītitulaꝛ de fine mundi. Et dicit in eodē libello ꝙ falſo opinanꝛ q̇ exiſtimant

Idolū magnū ī dignitate pa pali erigēdū.

Adam prefi gurare ſūmuꝫ pontificem Euā vero ec cleſiam.

Regnum An glie Caſtalle et Scocie Al lexandrum. v non acceptaſſe

quoniaȝ tūc nō fuit fulminata ſentētia pene mortis volētibꝰ obedire. ꝛ ꝙ non adorauerūt illud ſicut fiet ꝑ illū Nabuchodonoſor magnū principē ꝙ ſerpentē ducit. Vide iam cuius dominiū dn̄s ſit opinandꝰ: taceo omnino: ꝗ deꝰ ſcit quoniam veritas odiū pariꝫ. De illo magno ſciſmate ſcribit beatꝰ Joachim abbas ꝛ beata Hildegardis ꝗbus deus multa ſecreta reuelauit de ſtatu eccl̄ie: Sanctus Cyrillus: Heinricꝰ de haſſia: Beatus Vincentius iā dictus: ꝙ dicit ꝙ ꝓcedet antixp̄m verū ꝛ ille falſus papa ꝙ erigitur ꝑ quēdā magnū principē. (vt ſupra) cū ſuo ydolo: pandet̃ ex ꝑte Almanorū. vnde veniet et fiet. xxiij. ſciſma maius ceteris et maximū: ꝛ peiꝰ omnibus p̄teritis: ꝛ adhuc nō eſt pactum. Sancta Brigita in libris ſuarū reuelationū ſub aq̄la grādi que ignē fouebit in pectore dicit: Cōculcabit̃ eccl̄ia ꝛ deuaſtabit̃ ꝑ qđ dat̃ intelligi ꝙ deus prouocabit altos Almanos (vt quidā volunt) contra eccleſiam qui magis de humana potentia ꝙ̄ dei cōfidunt ꝛ ſeq̄tur Et iuſto iudicio hoſtilibus incurſibus conculcabitur nauicula Petri: ꝛ clerus turbabit̃. ꝛ ſic neceſſe eſt vt Petrus ſuccinctus effugiat. ne ſqualorē publice ſeruitutis incurrat. Et ſic videat ipa eccl̄ia occidētalis ne ſit ſibi baculus arūdineꝰ potētia gallicana in ꝙ̄ cōfidit: cui ſi ꝗs innitit̃ ꝑforat̃ manus eiꝰ. Et pōt cōueniēter ītelligi quō Almani ſcorpioniſte confederationē inibunt cū rege Francie ſub quo eccleſia crucem lamētationis humeris ꝓprijs portabit: et videbuntur mala inaudita ſub nouello: vt ꝗdam mathematici ex magna cōiūctione Saturni ꝛ Jouis opināt̃: ꝙ fuit āno dn̄i. M. cccc. lxxxiiij. durās plurimos ānos ꝙ vere et bene p̄dixerūt ꝙ hec cōiūctio ſuā magnā opationē habebit Anno dn̄i. M. cccccvj tūc em̄ mala in audita audient̃: ꝛ tūc inſtabūt tp̄a piculoſa in eccl̄ia ſcti petri. Inter fratres Cardinales noua mala orient̃: ſicut iā cernimus hec optime predixiſſe Johānem liechtēberger quendā mathematicū virum eruditū ex calculatiōe influētie teterrime: cōiunctōis āno incarnatiōis dn̄ice. vt ſupra que viſa eſt q̄ſi totalis: in ꝙ benigniſſimus Jupiter ꝙ dn̄s eſt pape eccleſiaſticarum ꝑſonarū in domo martis ꝑfidi omnino oppreſſus fuerat etiā a ſaturno maliuolo Quid ꝑ marteꝫ niſi principē ꝛ magnates et ꝑ ſaturnum populares ſeu ſeculares

Joachī abbas

et beata Hildegardis

S. Cyrillus

Heinricus de haſſia.

Btūs Vincentius.

S. Brigitta.

Qđ Almanni ſcorpioniſte cōfederationē inibunt cū rege Frācie.

De cōiunctione pōderoſoꝝ planetaꝝ Saturni ꝛ Jouis Anni M. cccc lxxxiiij.

intelliguntur: qui iſtis temporibus incipiēt Joniſtas id eſt eccleſiaſticos perſequi. et durabit p certos annos. Accidit etiam inſignis et valde admiranda conſtellatio ponderoſoꝝ planetarum Saturni ſcȝ et Jouis expaueſcenda cōiunctio q̄ futuras calamitates in clero mina Anno ſalutis noſtre. M. cccc. lxxxiiij. perfecta nouembris die. xxv. hora ſexta minuto quarto poſt meridiem: xiij. cancri gradu ſuper horizōtē horoſcopante. Horum namqꝫ planetarum in vnum coitus atqꝫ congreſſus raro admodum et niſi lōgioribus circūactis temporibus ac multis ſiderum reuolutionibus contingere poteſt: et fortioris ob hac influentie dinoſcitur. Cuius quidem horrendi cōgreſſus ac metuendi conuentus: deputatum ac ſtatutum eſt receptaculum horridū illud ac tetrū ac omniuȝ ſignorum infeliciſſimū ſcorpionis domicilium. xiij. eius gradu ac. xliij. minuto: in quo martis perfidi gaudet ſtella. et q̄d omnium malorū cauſa extat rigidus ille Saturnus et maliuolus. ecentrici ſui eleuatione ac circuli ſui latitudinis in ſeptētrionem altitudine ⁊ ſublimitate Jouem benignū oppreſſit hoc eſt verſus almaniam. Mars quoqꝫ coniūctionis dn̄s: ſummo de celo minans ferocitate ſua deſpicenſqꝫ regia in domo ac regali ſigno et domicilio ꝑprio conſtitutus et exaltatus: omnem cōiunctionis diſpoſitionem et gubernationem ſibi vendicat. Jupiter itaqꝫ benugnus Saturni et Martis impugnatione conſtrictus: malignaqꝫ ipſorū radiatione oppreſſus: violentie ipſorum reſiſtere non poterit: neqꝫ ob id hominibus ſalutare ſue beniuolentie et conſuetum preſidiū conferre valebit. Influit autem iſta teterrima eclypſis (vt ſuperius tactum eſt) deſtructionem ac oppreſſionem cleri fieri per tyramideȝ brachij ſecularis habens anno lxxxvj. effect⁹ et durans per cetera tempora.

Huic et anno dn̄i. M. cccc. lxxxv die vero xvj. martij ſoꝝ horribilis⁹ ecclipſatio q̄ malitiam precedētis coniunctionis augmentabit.

Quō ſacrificia: diuinus cultus: et honor dei vituperantur ⁊ ideo in toto ꝓphanabūtur.

Laicoꝝ pctā. QUartū pctm̄ q̄re ablatio publici ſacrificiȷ̈ fiat. Et dicit̄ fieri ꝓpter malos xp̄ianos ⁊ pctā laycoꝝ ꝓpter q̄ eccl'ia ſic flagellata ē cū Turco: ⁊ cler⁹ ſpoliabit̄. ac ceſſatio publici ſacrificiȷ̈ fiet quo ad tēpus (vt ſuperius dictuȝ ē) et iā inferius dicetur. Nam iuxta apo-

Methodius. ſtolum quem allegat beatus Methodius dicens cuȝ ſcripſit in quadam ſua epiſtola. In nouiſſimis tēporibus erūt hoīes

2.thimo.5. ſemetipos amātes: cupidi: auari: ꝑiuri: falſariȷ̈: ꝯparētib⁹ non obediētes: ībecilles: fornicariȷ̈: adulteri ⁊c̄. Ita vt reputent pctā q̄ſi puluerē ſub veſtigio conculcatū ⁊c̄. et q̄ a malis vi-

dent aut imperant: facilime pficiunt. Jam em̄ obſtinati ſunt in malis vt ferrū. ſicut refert btūs Vincēti⁹ de Valēria. Vn̄ dr̄ de hūano genere nouiſſis iā tēporib⁹. Ferrū ptrāſijt aīam ei⁹. i. obſtinatio nō ſe emēdādi pctis: ptrāſit aīa ī ei⁹. i. cuiuſ libet talis xp̄iani. O quāta pigricia: o quāta obduratio ē mō in eccl'ia dei. i. in cōgregatiōe xp̄iana. Nā layci modo vix ſci-
unt ſe cruce ſignare: ⁊ male. pauci min⁹ orare: modicū cōfite- Ps. 14.
ri. ⁊ tarde ⁊ male ⁊ pei⁹ ſciūt miſſā audire: ⁊ cōmūicare. ⁊ peſſime ſmones dei audire articulos fidei pauci ſciūt ⁊ male: et pei⁹ p̄cepta legis et peſſime obſuare. male dant tēplo oblati ones: om̄es pompoſi. vt patet de illis. ij. ad Thimo. iij. cap̄.

Quō in tela aranee paru⁹ culex coheret quā ante magna muſca perfregit et quō ep̄i deuorant camelos.

Nunc de epis ꝛ malis ꝑlatis q̊s debuiſſem⁹ ante poſuiſſe ſcilicꝫ ad ſecundam cauſam. ſed ꝓpter ꝓlixitatem omiſimus et iam ponimus.

Apoſtolus primo ad Timoth. iij. ca. dicit de epiſcopis Oportet em̄ ep̄m irrep̄henſibilē eſſe vni⁹ vxoris virū ſobriū: ornatū: prudētē: pudicū: hoſpitalē: doctorem: nō vinolentū: nō ꝑcuſſorē: ſ modeſtū: nō litigoſū: nō cupidū Et vltra dicit. Nō neophitū ne in ſupbiā elat⁹ in iudiciū incidat diaboli ꝛc. Uide iā vtrū radicet̄ in eis hoc dictum ap̄li. Quāuis em̄ aliq̄ d̄ epis noſtris ſint viri famoſi: etiā p̄ter laudabilē ꝛ nobilē ꝓſapiā de qua generoſe ꝓceſſerūt: ſiue multis virtutib⁹ ornati: vt decet ſanctos dei. tn̄ adhuc nō ſunt irrep̄henſibiles in certis. Primo in corrigēdo ſuos ꝓpt̄ magnos exceſſus. corrigunt̄ em̄ vt frequenter ab eis et ab vice gerentibus: q̄ minus vel omnino nō ſunt corrigēdi. in q̄b⁹ excolat̄ culex: et aliȷ̄ q̄ magis corrigendi ſunt: ꝓpter diuitias aut poteſtates eoꝝ nō corrigunt̄. nonne ibi deglutit̄ camelus? Et ſi deuenit ad aures ipoꝝ ꝙ q̄daꝫ ſunt mercatores bn̄ficiorum: q̄les ſunt ſymoniaci. et q̄d dicā de illis quos vulgus Cortiſanos appellat: quoꝝ aliq̄ ꝑ falſas litteras in quibus falſi teſtes cōtinent̄: attēptant bn̄ficia obtinere. et non verent̄ incōpatibilia cōtra cōmune ius ſcriptum falſe poſſidere. q̄re illos permittunt viuere in ſuis dioceſibus. Ecce iuſticia req̄rit illos potius corrigēdos nō verbo ſ factis et diris captiuitatibus ꝛ excluſiōib⁹ ꝛ cū ꝓſcriptionibus de eoꝝ dioceſibus. Tales habent vtiq̄ adulatores: q̄ in officiȷ̄s dioceſiani exiſtūt: q̄ eos defēdūt in ſuis exceſſib⁹. qm̄ in eadē dānatiōe ſunt. Utinam iſtis rectorib⁹ q̄ nō corrigūt cū aſpera virga. nō contingeret ſicut Phinees ꝛ Ophni. de q̄bus habet̄. j. Regū. ij. Secūdo epi multū rep̄henſibiles ſunt cōtra dictū Ap̄li facientes. quoniā ꝑ ſuos officiales ꝛ vice gerētes ac etiā miniſtros ſuo clero ꝛ ſubditis imperāt. q̄ plerū q̄ diſpergūt oues ꝛ exactionant in abſentia dn̄oꝝ pauperes. ꝛ clerū q̄ minima beneficia poſſidet aggrauāt. ꝛ alios habētes craſſa trāſgrediunt̄: gabellas imponunt: parua bn̄ficia ꝓ magnis annalibus taxant.

In quibus epi ſint reprehenſibiles.

Tertio ſunt reprehenſibiles multuꝫ epi ꝙ ꝑſonaliter in ciuitatibus populoſis ſicut iura cōſonant circa ſuas eccleſias cathedrales non reſident. vt cū preſētia eoruꝫ reſpectū ad ſub-

ditos ⁊ oues eis cōmiſſas habeāt: exēplū xpi ⁊ doctrinā imi-
tātes. vt habet̃ Ioh. x. ca. Ego ſū paſtor bonus q̄ ponit aīam
ſuā p ouibus ſuis. mercēnarius aūt fugit q2 mercēnarius ē:
⁊ ad eū non ſpectat de ouibus. Voluit aūt pius ac iuſtiſſim⁹
īperator Sigiſmūdus in cōcilio Baſilieñ. vt eccl'ia mādaret
p ſancitos canones vt oēs ⁊ ſinguli epi et paſtores eccleſiaꝝ
pſonaliter circa eccleſias ſuas reſiderēt: vt haberent reſpectū
ad gregē ſibi cōmiſſum: imitātes doctrinā xpi euangelicā iā
pfatam. et q etiam informarēt pl'm eis cōmiſſū in vita ⁊ bo-
na doctrina. qre Apl'us. j. ad thimo. iij. cap. epm vocat docto
rem. Et ſi epi noſtri nō predicarēt et docerēt populū xpianū
veluti ipſi fecerunt in primitiua eccleſia: ſaltē q ſuos veros
pprios paſtores eccleſiaꝝ parrochialiū ad pſonales reſiden
tias cōpellerēt p apl'ica reſcripta ⁊ nullū q̄litercūqꝫ priuilegia-
tū formidarēt. niſi aliqs ex certo ⁊ magno negotio alicuius
prouincie vel principis ſeu regis pter maius bonū ad tēpus
ſe abſentaret. Melius eſſet enim ſaluti ipoꝝ vt maximā ptē
annaliū redditūū in curia Romana et apud regē aut princi-
pes q̄ ptectores eiuſdē dominij exiſtūt p priuilegijs et reſcri:
ptis largiter exponerēt ad cōpellēdos omnes ⁊ ſingulos pa
ſtores ad veras pſonales reſidentias q̄ꝫ q alijs mercenarijs
eccleſias locarēt. Nūc aūt aliq eorum p ſuos vice gerētes pſo
nalem reſidentiā relaxāt: ac q ſuos annales reddit⁹ augmē-
tant p certa pecunia de anno ad annū p ſingulos annos non
poſſe reſidere pmittūt cum eoꝝ cōſenſu non dico q admittāt
niſi abuſiue. vt bene latinice exponitur hoc vocabulum: qm̄
admiſſio eſt in bonis: ſed pmittunt cuius virt⁹ vocabuli in-
telligitur in malū. Etiā dant eis licētiā p certa pecunia. Cer
te aūt licētia iuxta Platinā ſumit̃ in malo et nunq̄ꝫ in bono:
non poſſunt ipis dare veniā quā ſolus deus dat. Tales em̄
in acceptationib⁹ beneficioꝝ pſertim curatoꝝ aratrū in ma-
nibus receperunt: ⁊ p abſentia beneficij pecunias recipiunt.
tales aūt nunq̄ꝫ ſunt apti regno dei. Peſſima enim ⁊ maledi-
cta eſt pecunia: dico illam q̄ pmittit eis de ouibus veris abſē-
tiam vt lupi rapaces id ē demones īfernales aut hereſes ra-
piant aīas q̄s dn̄s de eiſdē paſtorib⁹ reqret ⁊ hoc pmittūt di-
oceſiani et eoꝝ vices gerētes ppt merā īſaciabilē auaritiam
ergo cōtra dictū apoſtoli vt ſupra Non cupidum.

Sigiſmūdus imperator in Concilio Baſilieñ. de reſidentia epoꝝ.

Licentiam ſonare in malū.

Qui in recto-
res ſint recipi
endi.

QUarto dicũtur adhuc rep̄hēſibiles in codē.c.ſ.ad
Thimoth.iii.c. Q; oportet ep̄m eſſe pudicũ hoſpi
talē. Dic mihi ꝗ epi hoſpitēt iā theologos doctos
⁊ cōſciētioſos viros ꝗ cōmunē vtilitatē cleri ac ſa
lutē aīarũ curēt Audiāt gētilē Areſtotilē p̄mo politicorum
Qui curat rē publicā et nō illũ qui ꝓpriā vtilitatē vendicat
accipias in rectorē. Taceo em̄ de p̾uis ⁊ nobilibꝰ ſecularibꝰ
ꝑſonis ꝗs cũ magna pōpa in eox pallacijs curijs ad defēdēdū

ſe cōtra potētiā brachij ſecularis habēt. Loco aūt theologorū aut ſciētificorꝫ atꝫ cōſciētioſorꝫ virorꝫ q̄ ꝯtēti ſūt in bn̄ficio vnico. ſed loco ipoꝫ iuriſtas nō q̄ bn̄ iudicāt ꝟ q̄ iudiciū peruertūt: q̄ iura ſcd̄m volūtatē ꝛ largiſſime exponūt. tenēt Cerea faciētes iura: vt ad q̄cūqꝫ ꝑtē velit flectēt. Eligūt em̄ qd̄ ipis placet. ꝛ qd̄ ꝯtra eos eſt omnino tacēt q̄ certe nō dicunt iuriſte ſed ꝑuertiſte: Illi em̄ p̄ alijs eruditis: volūt vocari doctores ꝛ rabi. ꝛ q̄rūt ſalutatiōes in foro· ꝛ ſunt adulatores in curijs dn̄oꝝ ep̄oꝝ ꝛ p̄latoꝝ. Vn̄ Seneca. Nichil peiꝰ q̄ꝫ adulatores i curijs p̄latorū. Amē dr̄ de illis q̄ receperūt in hoc ſeculo mercedē ſuā. Tales em̄ fouent ꝛ nutriūt et ꝓ ſecretarijs atqꝫ intimis cōſiliarijs i curijs ep̄oꝝ habēt p̄ ceteri ꝛ q̄ ml̄ta bn̄ficia poſſidēt. Alij vo viri ſciētifici parū vl̄ nil poſſidētes: ab ep̄is ſpernūt et illis in curijs dn̄oꝝ d̄trahitur ꝛ bona fama eoꝝ denigrat ꝛ hoc faciūt q̄ ſe iactāt q̄ ml̄ta bn̄ficia dignitates p̄laturas: canōicatꝰ: magnas paſtorias: et bn̄ficia p̄iguia poſſidēt. q̄s btūs Hieronimꝰ velut peſtes q̄ſdā cōtagioſas vitādos ꝓnūciat illoſ ſcꝫ q̄ acceptāt pluralitatē bn̄ficioꝝ. Dixit q̄dā notabile v̄bū: Qui habet vnū bn̄ficiū cōpetēſ: ꝛ eo legitime vtit recto calle ad p̄riaꝫ tendit. Qui vnū ſupaddit vno oculo cōſciētie ꝑuat: q̄ aliqd̄ adhuc plus acceptat: etiā altero lumine ꝑuatꝰ totaliter excecat. ꝛ deinceps q̄cūqꝫ poterit coaceruat Hāc maledictionē inſaciabilis auaricie olim p̄ſignauit Jeroboā rex iſrahel qui licet diuinitꝰ ad regnū ꝑuenerat ſtatim tn̄ a cultu dei receſſit fecitqꝫ duos vitulos aureos: ne ꝑplus Jſrahel ad tēplū dn̄i aſcēderet. Factū ē aūt hoc verbū in pctm̄: ita oēs ſequētes reges hūc cultū ſacrilegū obſuarēt in deſtructionē regni. Jta etiā de eccleſiaſtico ſtatu timēdū eſſe ſcti viri cōmuniter aſſeuerāt: ꝛ iā in pluribꝰ mundi ꝑtibus cōpletū cernimꝰ ita q̄ clerici q̄ nil poſſidere deberent p̄ter racionabilem cōpetentiā. necqꝫ ſe de temporalibus intromittere: omnia poſſidere: omnia volunt gubernare.

De iuriſtis iura in malā partem flectētibꝰ.

Adulatores i prelatorū curijs quid.

Hieronimꝰ de beneficiorum pluralitate.

Jeroboam p̄ſignare auaricia noſtri temporis.

Sanctus Thomas dicit.

Doctor ſāctꝰ in q̄dlibetis ſuis dicit q̄ nullꝰ abſqꝫ peccato mortali pōt habere duo bn̄ficia quorū vnum de his ſufficit ad ſuſtentationē ſuā. Jbi em̄ decipitur intentio primi fundatoris Jntentio eniꝫ primi fundatoris eſt q̄ vnuſquiſqꝫ perſonaliter met reſideat in ſuo loco. Quomō

Thomas in quodlibetisl

ergo vnū corp⁹ ſimul ⁊ ſemel poteſt eſſe in diuerſis locis qđ plura bñficia poſſidētib⁹ repugnat. ergo videāt q̄les diſpē-ſationes habeāt q2 decipiūt primos fundatores quoꝝ elemoſinas deuorāt: ⁊ in eiſdē bñficijs nec horas canonicas nec miſſas dicūt. quō redimēt illas aīas a q̄b⁹ dū erāt in vita redditus fūdatiōis receperunt: quō redēptiōi valebūt cū ſūt in purgatorio q̄ ſpectāt in penis ꝑ illas fūdatiōes bñficioꝝ ac celebrationē miſſarū eis fieri releuamē. Nota ꝙ tēpore heinrici vj. Jmꝑatoris cōtra pluralitatē bñficioꝝ facta eſt illa ſolēnis diſputatio Pariſius Anno dñi. M.cc.xxxviij. in q̄ determinatū eſt ꝑ ſanctos doctores. ꝙ nemo ſine pctō mortali tenere poteſt duo bñficia quorū alterū ſufficeret ad ſuſtētationē ſuā

Cōtra beneſiciorum pluralitatem diſputationem Pariſius facta

Et q̄dā opinati fecerūt cōtrariū: quos diuina iuſticia horribiliter dānauit. de hoc ſunt plura ſcripta ⁊ exēpla ī diuerſis locis. Dicit q̄dā ſanctus doctor ꝙ medietas miniſtroꝝ dei ē q̄ſi reſecata ꝑ hoc gen⁹ auaricie: ꝙ vni plura bñficia ꝑmittiť habere. Sed q̄s vel vnū pōt digne adminiſtrare aut ꝓprijs ꝓ pctīs ſatiſfacere: Ergo iſti a dioceſanis ſeu epīs eſſent fugiendi ⁊ excludēdi: nō obſtāte ꝙ eoꝝ ſecratarij ſeu capellani vocarēť ⁊ a curijs eoꝝ ꝓcul pellēdi Dicit em̄ apl'us. Qui epiſcopatū deſiderat bonū op⁹ deſiderat. hoc dictū verū fuit in primitiua eccl'ia: q̄n vicia de eorū eccl'ijs extirpabāt ⁊ abominabāť atꝫ paſtoꝝ vicia īaudita fuerūt. Et ſic apl'uſ p̄fuit ī eccl'ia orīētali eccleſijs: nō īficior aūt iuxta ſcripta ei⁹: ꝓut Auguſtin⁹ ſcribit de eo: ſcribiť eniꝫ in v̄bis eiuſdē Aug̃. ꝙ tūc miniſtroꝝ dei fuit magn⁹ defect⁹. cū aūt nō eſt iā defect⁹: ergo nō cōuenit ꝙ vn⁹ clericoꝝ habeat hic ⁊ alibi et in diuerſis locis bñficia ſub pena pctī mortalis ⁊ dānationis anime ſue.

1. thimo. 3.

De canonicis qui reſident in eccleſijs cathedralibus ſeu collegiatis.

CAnoci dicunť ab horis canēdis: nō dicēdis· q2 alijſ oēs exiſtētes in ſacris tenerenť ad illas. Dicuntur aūt ab horis canēdis q̄s minime canūt: ſ3 alios loco ſui ipſius cōſtituūt: q̄b⁹ aliq̄ ſtipēdia largiunť: vel q2 ipi neſciūt aut ob accidiā negligūt ⁊ alijs ſecularib⁹ pōpis vacant ſeu ocianť. quos illuſtriſſimus beatus imꝑator Sigiſmūdus in cōcilio Baſilieñ. domicellos dei deriſorie vocaue-

Canonicis in Cōcilio. Baſilieñ. a Sigiſmūdo quomō ironice nuncupati.

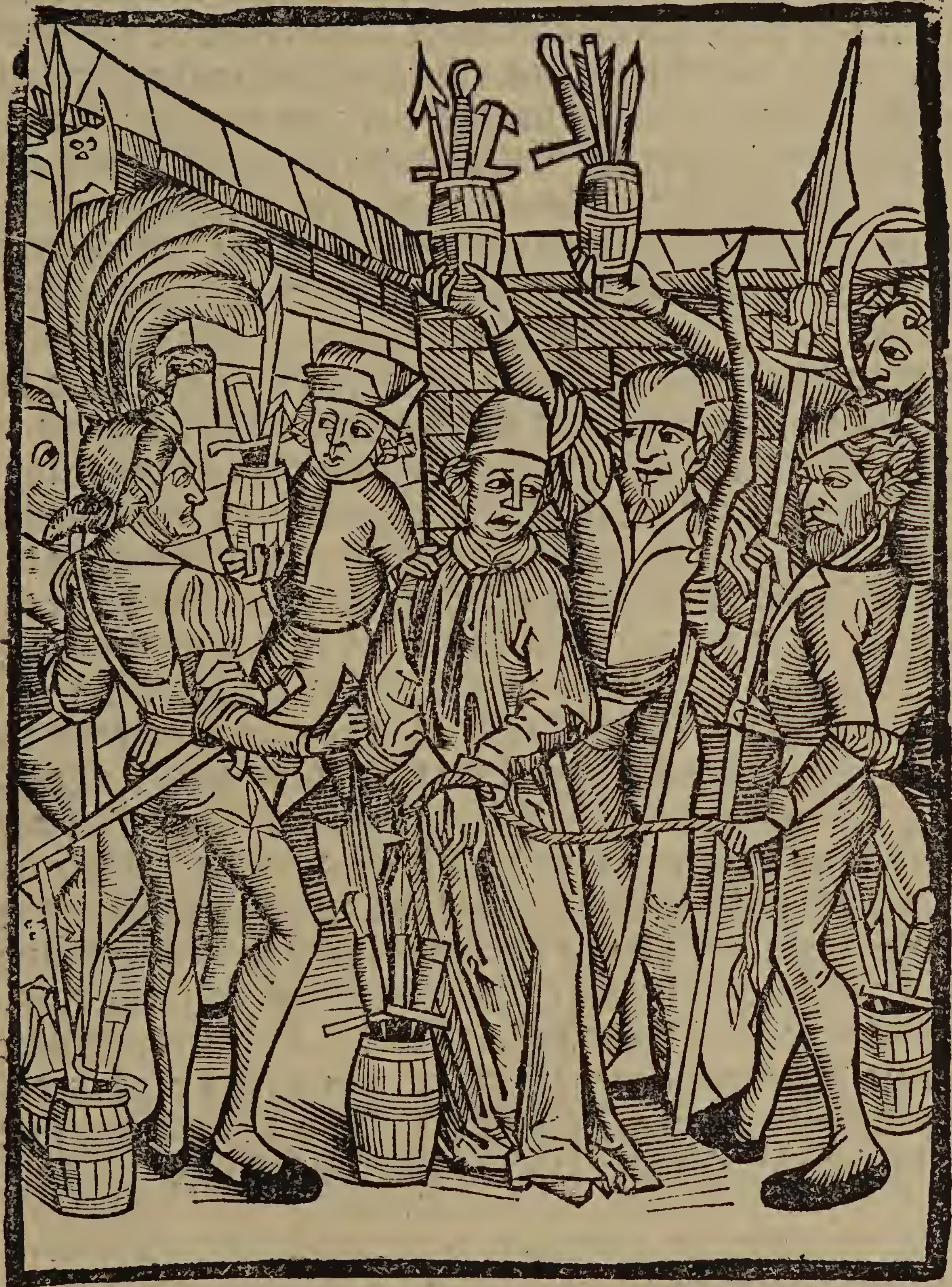
rat. q̃s et monachos vocitabat: q̃ nūc in capitulis magna cal-
liditate valorē ac redituū ꝓuētuū prochialiuꝫ ecclīarum ad
q̃drātē pōderant: falſas ſentētias machinant᷑ dare. vt in oppi-
dis: foris atq̄ villis eoꝝ collatiōib⁹ incorporent᷑ paſtorie ec-
cleſiarū. ⁊ de ecclijs prochialiū ſibi meliores paſtorias vēdi
cāt: vt lanā de ouib⁹ abradāt. lac ſugāt. piguia mactēt. vt ptꝫ
Ezech. xxxiiij. Indoctis (vt multū dent in abſenti) procbias
ac curas aīaꝝ locāt. Quero ab eis vbi canonici: abbates: pre
poſiti ⁊ monachi fuerūt qñ xp̄s ſaluator nr̄ q̄ oīa pñtia p̄-
terita ⁊ futura ſciuit: qñ duodecī aplos p̄ oīb⁹ alijs diſciplis Luce. x.
elegit in intimos ⁊ ſecretos ſuos cōſiliarios: p Lucā aūt poſt
modū ſcribit᷑: q̄ ſignauit ⁊ alios. lxxij. q̄b⁹ dedit virtutē ⁊ po
teſtatē. Nōne ius canonū cōformat ſe dictis nr̄is: q̄ p xij. in-
telligūt᷑ epi. p lxxij. paſtores ecclīaꝝ q̄ docēt: p̄dicāt: ac mini-
ſtrāt. Et vt vtar x̄bis bti Criſoſtomi: elegit. xij. qm̄ xij. ptes Criſoſtomus.
mūdi ſunt. ⁊ lxxij. qm̄ tūc. lxxij. ydeomata fuerūt. ⁊ ad vnum
q̄dq̄ ydeoma ꝓpriū paſtorē ſeu plebanū miſit. Ubi fuerunt
tūc canōici q̄ nūc facti ſūt vacātes domicelli: vbi abbates. pre
poſiti ⁊ monachi: certe xp̄s elegit Petrū quē p̄tulit alijs ſuis
aplis ⁊ alijs diſciplis ceteris: nō de monachis ſꝫ de ſeculo q̄ re
liquerūt ſua ⁊ ſecuti ſunt dn̄m Certe minim⁹ paſtor eccleſie
etiā villanus p̄honorād⁹ eſt canonico: qm̄ ille fidelib⁹ ſacra-
mēta miniſtrat: p̄dicat: aīas ad celeſtis padiſi introitū infor-
mat atq̄ deducit. Ad hoc etiam minima ecclīa prochialis dig
nior eſt atq̄ maiora p̄uilegia de mera iuſticia dei debet habe
re q̄ȝ aliq̄ eccleſia cathedralis vel collegiata in q̄ ſacramenta
nō miniſtrant᷑ nec corp⁹ dn̄icū fidelib⁹ in viaticū ad celeſtem
hieruſalem tribuit᷑. ⁊ ſi habēt paria merita tales eccleſie colle
giate cū ceteris paſtoralib⁹: hoc habet roboramētū ex illo: q̄
paſtorie ⁊ prochiales ecclie modernis tēporib⁹ p diſpēſatio-
nes aplicas facte ſunt. Nulla tamē ecclīa cathedralis ſeu col-
legiata ſub pena dānationis mēbroꝝ collegij aut capituli de
bet ſibi prochiales eccleſias in oppidis foris: aut villagijs in-
corporare. nec aliq̄ p̄uata pſona alicui⁹ cathedralis ecclie vl
collegiate canonic⁹: q̄ȝtumcūq̄ doct⁹ ſibi debet aſcribere aut
in curia romana īpetrare ſub pena eterne dānatiōis q̄ȝtūcūq̄ Sigiſmūdus imperator.
doct⁹: vt bene illuſtriſſim⁹ ceſar Sigiſmūd⁹ in cōcilio Baſili
enſi deduxit ꝓ reformatione eccleſiaſtici ſtatus.

De abbatibus prepoſitis ac religioſis.

DE abbatib⁹ monachis ac religioſis in libro lamentationum hieremie pphete Beatus Joachim abbas ita dicit: Certe vita cōtēplatiua olim in veteri lege viguit ſub helia ⁊ heliſeo ⁊ filijs pphetarum in filijs Iſrahel. ſed qꝛ torrens Carith defecit in eis id eſt gratia ſpūalis: ppter errores nepharie Jeſabelis id eſt propter fluxus vanos iſtius mundi: vita ipa migrauit ad grecos ſub Paulo primo heremita: Anthonio ⁊ alijs heremitis. Inter eos quoqꝫ repti ſunt hereſiarche et falſi religioſi vtriuſqꝫ ſexus. ⁊ qꝛ fornicati ſunt a deo ſuo: vita ipa ceſſauit. Poſtea vo religioſitates venerunt ad Romanos: hoc eſt ad latinos vbi iā eatenus expulſe: qꝛ ſpūalis iſta religio dabit̄ Gelfis ⁊ Gebelinis. Hinc ⁊ Eſaias Egeni et paupes querūt aquas et nō ſunt ⁊ lingua eorum ſiti aruit Proinde dabo in ſupinis mōtiū flumina. ⁊ in medio cāporū fōtes. Per qd datur itelligi quō abbatie: monaſteria ⁊ plature ſubijcient̄ tēporalibus: ⁊ metebunt ſeculares vbi nō ſeminauerūt: colligēt vbi nō ſparſerūt vnde ſcribit̄. Tulerūt inde aurū meū in irā ⁊ doctrinā a monaſterijs: et fecerūt inde Baal locū. Demerebūt aūt abbates prelati ac religioſi p depauperationes cenobiorum ſuorum: qꝛ parrochias a c paſtorias eccleſiarum ſibi vendicant atqꝫ incorporāt decimas maiores per falſitates et mēdatioſe ſibi aſcribūt in litteris et ſuplicationibus apud ſedem apoſtolicā male ⁊ minus vere narrātes magnos thezauros eorum cenobijs acqrētes paupib⁹ et egenis minima erogantes. cū auſteritate imperātes. nūc ſupbi: pompoſi: ſymoniaci: raro aūt eligunt̄ canonice. ſꝫ qꝫ fiant abbates et ppoſiti religioſi et preceſſores multa ſymoniace pollicent̄. luxurioſi: auari: q fidē in mēſura terrenarum rerū poſuerūt. ſed tātam fidem habēt quātus eſt redditus in pōdere. curam eccleſie aut monaſterij curant modicum. ſunt enim ſine caritate erga ſubditos: luxurioſi: guloſi: pigri: et nec celebrāt nec predicāt ſed ſcandalizāt. Et de primo ad vltimum. ppter mala capita purgabitur eccleſia. et ex conſequenti ppter omnes malos eccleſiaſticos. purgabuntur enim filij leui ab iniquitatibus ſuis: a quibus gratis ſe nolunt purgare.

Eſaie. xli.

Quō ſex viri ab aquilone portant in manibus vas interitus: habentes in medio virū indutū lineis id eſt papā:

PUblicū ſacrificiū vt cōcludā hoc iiij. c. dr̄ tolli ꝛ honor ſacerdotū auferri an̄ ðſtructiōe ʒ turcie: qm̄ vniuerſalē correctiōe ʒ tā ſclariū ꝙ etiā cleri btūs methodiꝰ voluit fieri ꝛ hoc ī nouiſſio maledictōis tpe. vtputa ī. vij. millenario: vt deꝰ ꝑ pphtas ī veteri teſtamēto p̄dixit. et ſctis ſuis Methodius

Teſtimonia veteris teſtamēti quattuor de deſtructione cleri et ceſſatione ſacrificij

in nouo reuelauit. In veteri teſtamento teſtimonia quattuor prophetarum adducuntur Primo Eſaie. xxiiij. capitulo. vbi dicit: Ecce dominus diſſipabit terram et nudabit eam et habitatores eius ſupple Iſmaheliticos. et vltra in eodē dicit Et erit ſicut populus ſic ſacerdos: et ſicut ſeruus ſic dominus eius.

Eſaie. xxiiij.

Secundo Hieremias. viij. capitulo ſuarū ꝓphetiarū cauſam deſtructionis cleri propter peccata tam cleri ꝗ̄ etiam laycorum predixit in hec verba. Dabo mulieres eorum exteris: agros eorum heredibus ſupple turcis. et ſequitur eodē. Quia a minimo vſq; ad maximum omnes auaricias ſequuntur. et a ꝓpheta vſq; ad ſacerdotem cuncti faciunt dolū aliqs mendacium.

Danielis. viij

Tertio Daniel. viij. capitulo ſuarum ꝓphetiarum dicit: Robur autem datum eſt ei contra iuge ſacrificium propter peccata et proſternetur veritas in terra et proſperabitur et faciet. Et ſequitur poſt pauca in eodē capitulo. Uſq; quo viſio et iuge ſacrificium et pctm̄ deſolationis que facta eſt et ſanctuariū et fortitudo conculcabitur. Et dixit ei Uſq; ad veſperam et duo milia trecenta. hoc debet intelligi per tres annos cum dimidio. Et vltra dicit ꝓpheta ꝙ hec ſunt futura in nouiſſimo maledictionis tēpore: cum creuerint iniquitates ſicut iā ſupabūdāt: qd eſt noſtre etatis tēpore. de quo etiā apl'us loquit̃. In nouiſſimis. tpib'

Ezech. viij.

Quarto depauperationē cleri et ablationem ſacrificij publici de predixit per ꝓphetam Ezechielē in eius. viij. et. ix. inter cetera dicēs ꝙ vidit venire ſex viros ab aquilone id eſt de partibus almanie. qui omnes portabāt in manu vas interitus dicit Ezechiel ꝙ in medio eorum vidit hominem vnum indutum lineis id eſt papam etc̄. vt patet in eiſdem capitulis et vltra ait. A ſancturio meo incipite et non parcet oculus veſter a maiori vſq; ad minimum interficite Inceperunt igit̃ a ſenioribus id eſt a dignioribus ſeu eccleſiaſticis.

Quō eccleſia ꝑturbata fugit in ſolitudinem et ibi alitur ꝑ tēpus ⁊ tēpora ⁊ dimidiū tp̄is

In nouo teſtamento Chriſtus ſaluator noſter dehoneſta-
tionem cleri fieri vltimis temporibus predixit: vt habetur
Mathei. v. capitulo in his verbis Vos eſtis ſal terre: qđ ſal
ſi euanuerit in quo ſalietur. ad nihiluꝫ valet amplius niſi vt
mittatur foras et cōculcetur ab hominibus. Per primuꝫ ſal Math. v.
intelligūtur epiſcopi: prelati: et rectores eccleſiarū: ac ſacer-

dotes.p ſecundum ſal intelligitur doctrina eccleſiaſticorum atq; vita eorum.et ſi noſtris temporibus non valet oportet q hoc ſal mittatur foras id eſt ſpolientur et cõculcẽtur eccleſiaſtici ab hominibus:vt circa textum Methodij dictum eſt. Item Johãnes amicus chriſti ſinceriſſimus q̄ in cena domi-

Apocal.xij. ni recubuit ſuper pectus eius ablationem ſacrificij publici et dehoneſtationem eccleſie ad tẽpus predixit in eius.xij. capitulo.in hec verba.Date ſũt mulieri due aquile magne vt volaret in deſertũ in locum ſuum:vbi alitur per tempus et tempora ꝛ dimidium temporis.Quid voluit beatus Johãnes intelligi per mulierẽ niſi eccleſiam:que fugiet ad deſertũ locum.quoniã publicum ſacrificium ceſſabit ab ea per tres an-

Brigita. nos cum dimidio.beata etiam Brigita libro.vj.caplo.lxxvj. circa litteram b predixit hec.Et beatus Uincentius de valẽtia reprobat dicta illorum falſe dicẽtium hoc perfici tempore antixp̄i veri:ſimiliter autor fortalicij fidei li.iiij.narrat ix. p̄ambulantia antixp̄m verum.inter que eſt vnum ablatio iugis ſacrificij. Itez Heinricus de haſſia hec p̄dixit:beata Brigita:Hildegardis:Cyrillus.et Joachim abbas vt diximus. Et tunc complebuntur.viij. ſeptimane annorum hoc eſt. lvj

Methodius anni.Unde Methodius dicit:Tunc complebũtur anni potentie eorum.Aliqui autem incipiunt iſtos annos calculando a deſtructione Conſtantie ciuitatis nouiſſime.vt beatus

Marſeus patriarcha Nicenus. Marſeus patriarcha Nicenus p̄dixit.et expoſitor ſup Apocalipſim.de quibus prophetijs in vltimo capitulo tractabitur:quod fiet quintum in ordine.

Quartum capitulum de futuro triumpho chriſtianorum in Turcos et Saracenos ac omnimoda deſtructiõe Imperij eorundẽ p pphetias predictas.

Quō poſt victoriā thurcorū rex q̄dam Ro-
manos eoſdē letātes ⁊ cōuiuātes occidet.

Et poſt hec deuincentur a regno celeſti ⁊ Romanorum qd eſt chriſtianorum. etenim ſubijcientur ei. Hec dicta ſunt a beato Methodio et ſumuntur p exordio preſentis quarti capituli. Nota q poſt hec debet intelligi id eſt poſtq̄ Turci vicerunt regna chriſtianitatis ac pplm chriſtianum captiuauerūt per octo ſeptimanas hoc eſt. lvj. annos vt ſupra dictum eſt Et poſtq̄ honor tolletur a ſacerdotibus: in eodē tpe Ergo Methodius dicit. Et poſt hec deuincentur a regno celeſti vt ſupra.

Methodius.

Prophĩa dauid ꝺ triũpho xp̃ianoꝝ atꝫ ꝺ̃ſtru ctiõe turcie ac t̃re ſaracenoꝝ quẽ p̃dixit in pſ;

Pſ.lxxxij.

DEus q̃s ſimilis tibi ne taceas neqꝫ compeſcaris. Quoniã ecce inimici tui(ſuple Jſmahelite q̃ ꝛ turci ſeu Saraceni) ꝛ q̃ oderũt te extulerũt caput. Super pp̃l'm tuũ ſuple(xp̃ianoꝝ)malignauerũt ꝯſiliũ ꝛ cogitauerũt aduerſus ſctõs tuos.i. xp̃ianos(in ſãguie filij tui)id eſt p mortem ei⁹(ſãcitos Dixerũt:ſuple ad inuicẽ Uenite diſpdamus eos .i. xp̃ianos de gẽte ꝛ nõ memoreť nomẽ Jſrael).i.fideliũ xp̃ianoꝝ vltra. Et pcedit pſalmiſta loq̃ns ĩ ſpiritu pphetico. Q̃m cogitauerũt vnanimiter:ſimul aduerſum teſtamẽtũ.i. leges ꝛ ſtatuta. Diſpoſuerunt tabernacula ydumeoꝝ ꝛ Jſmahelite.i.turci Moab id ẽ vorago:exterminãs ſuple xp̃ianos Et ammõ pp̃l'us meroris ſuple faciẽs homines triſtes. ꝛ Amelech id eſt pp̃l'us reſurgẽs. Alienigne cũ habitãtib⁹ tyrũ ſcꝫ in anguſtia. Eteni aſſur id eſt tollẽs robuſtos venit cũ illis:facti ſunt in adiutoriũ filijs Loth.ſuple cõcluſi. Fac illis ſicut Madian ꝛ Syſare:ſicut Jabin ſuple qui victi ſunt per Gedeon. Diſperierũt in endor(ſuple in murmuratione in niquitatatib⁹ ſuis)facti ſũt vt ſterc⁹ terre. Pone principes eorum ſicut Oreb ꝛ Zeb Zebee ꝛ Salmana.ꝺ quibus habetur Judicum.vij.et.viij.capitulo vt ſpura.q̃s omnes vicerunt filij Jſrahel:et nouem principes in locũ deſerti magni nomĩe ſaba expulſerũt. Unde propпheta proſequitur orans ad deuꝫ quaſi diceret: Fac illis perſecutoribus chriſtianitatis ꝛ populi electi quoſ filij Jſrahel prefigurabãt cum omnes principes Turcorum et Saracenoruꝫ ſuple dicant:hereditate poſſideamus ſanctuarium dei id eſt chriſtianitatem. Redde retributionem iſtis. Deus meus pone illos vt rotam et ſicut ſtipulam ante faciem venti. Sicut ignis qui comburit ſiluam. ꝛ ſicut flamma comburens mõtes. Jta perſequeris illos in tempeſtate tua ꝛ in ira tua conturbabis eos Jmple facies eorum ignominia:et querent nomen tuuꝫ domine. Erubeſcant et conturbentur in ſeculum ſeculi et cõfundantur et pereant Et cognoſcant quia nomen tibi dominus:tu ſolus altiſſimus in omni terra.

Judicum.vij. et.viij.

Pſ.lxxxij.

Salomonis ſcripta Eccleſiaſtici.x.ibi verificabuntur in deſtructione Turcie.

Ropterea exhonorauit dn̄s cōuētus malorū: ⁊ deſtruxit eoſ vſq̃ in finē. Sedes ducū ſupbor̄ deſtruxit de⁹ ⁊ ſedere fecit mites ꝑ eis. Radices gētium ſupbar̄ ſuple ſaracenor̄ arefecit de⁹. vbi p̄ſens accipit̄ ꝑ futuro.i.faciet ⁊ plātauit hūiles ſuple xp̄ianos ex ipſis gētib⁹ ſuple deliberās. Terras gētiū euertit dn̄s ⁊ ꝑdidit eas vſq̃ ad fūdamētū. Arefecit de⁹ ex ipis ⁊ diſperdidit eos: ⁊ ceſſare fecit memoriā eor̄ a terra: Memoriā ſupbor̄ ſcʒ ſaracenor̄ ꝑdit deus: ⁊ reliq̄t memoriā hūiliū ſēſu.i. xp̄ianor̄. Eccleſiaſti.x.

Iſaias de deſtructione Turci ⁊ Saracenorum et terrarum eius.xv.capitulo.

Nus Moab.ſuple illar̄ q̄ ſūt de ſemine Iſmahelis dicit ꝓpheta cū ꝑuidit ei⁹ omnimodā deſtructionē in viſione ex ſp̄ūſācto p̄dicēs ſic Quia nocte vaſtata eſtar.i.ſuſcitatio fiet ꝑ xp̄ianos. Moab id ē yſmahelitic⁹ pp̄lus cōticuit.quia nocte vaſtat⁹ ē murus ei⁹ id eſt municio illi⁹ gētis. Aſcendit domus id eſt ſocietas xp̄ianor̄ et Dybō id eſt ſatis intelliget Iſmaheliticus pp̄lus eius deuaſtationē fieri:ad excelſa.i.ad ſummū:in plāctū ſup Nabo id ē ſup ſeſſionē ei⁹ ⁊ ſup medaba id ē ſuper famē antiquorū Moab.i.q̄ ſunt de p̄re ſeu ſemine Iſmahelis: vt ſunt oēs Turci ⁊ Saraceni:vlulabit In cūctis capitib⁹ ei⁹ caluiciū.i. deſolationē.⁊ oīs barba radet̄. In triuijs ei⁹ accincti ſūt ſacco.i.pena lugētes triplici via ſcʒ in fame gladio ⁊ captiuitate:ſup tecta ei⁹.i. in cūctis māſionibus ⁊ in plateis ſcʒ ciuitatibus eor̄ oīs vlulatus deſcendet in fletū. Clamauit eſebō id eſt cingulū triſticie eor̄ fiet:⁊ Eleale.i.cōſecutio eor̄ :fiet vſq̃ Iaſa id eſt factura mādati:audita eſt vox eor̄. Sup hoc expediti Moab.i.pp̄li Iſmahelitici vlulabunt:aīa ei⁹ id eſt vita in Turcia vlulabit ſibi. Cor meū ad Moab id ē ad Iſmaheliticū pp̄lm clamabit. vectes ei⁹.i. deſtructionē vſq̃ ad ſegor.i.vſq̃ ad meridianā plagā: vitulā conternātē. Per aſcēſum eius flens aſcēdet ⁊ in via oronaim.i.iracundia iniq̄tatis eor̄.i.pp̄li:clamorē cōtritōis leuabūt ſcʒ in turcia Aque.i. pop̄li eius deſerte erūt nērim.i. ꝓfugi xp̄iani ⁊ apoſtate q̄r aruit Eſaie.15.

herba id ē delicie eoꝝ ceſſabūt: viroꝛ oīs īterÿt. oēs em̄ turci renegati xp̄iani dicunt̄. Itē ꝓſeqt̄ Iſaias orādo ad deū: Secūdū magnitudinez opis ⁊ viſitatio eoꝝ. i. q̄nta mala intulit ꝑplus iſte xp̄ianitati in tātis malis punies illū. Ad torrētem ſalicū id ē captiuos ⁊ ligatos ducant eos q̄m circuibit clamoꝛ terminū moab. i. terras Iſmahelitarum ſeu turcoꝝ Uſq₃ ad Gallim. ſ. fiet trāſmigratio eoꝝ in captiuitatē: vlulat⁹ ei⁹ et vſq₃ ad helim clamoꝛ ei⁹. i. foꝛtes ⁊ robuſti. ſ. eoꝝ dn̄i ⁊ magnates ducent̄ in captiuitatē: qꝛ aq̄. i. ꝑp̄li dybō. i. abundanter Turci ⁊ Saraceni replete ſūt ſāguine. Ponā em̄ ſup dybon additamēta. i. ſup intellectum his q̄ fugerūt de moab id eſt Iſmahelitis et Saracenis. leonē id eſt regem Romanoꝛum q̄ vaſtabit Turciā ⁊ reliquias terre ſcȝ Saracenos.

Quō aſcēſoꝛ aſini h̄ eſt rex q̄ tardus reputabat̄ aliq̄n camelū aſcēdet ⁊ nimiū feſtinabit.

Eſaias ſuarum prophetiarum. caplo xxi. pdixit deſtructionem Turcie.

Onus deſerti maris Sicut turbines ab affrico veniunt id ē ab illa plaga auſtrali in q Machometus primū gētes ab obediētia Romani īperij auertit ꝛ pdicauit ibi ſuas falſitates. ergo p mare Ethiopuȝ (vt Methodi⁹ vult) rex Romanoꝝ igredieř Turciā cū xpianis circa affricā. pſeqtur ppheta: De deſto de terra horribili viſio dura nūciata eſt mihi ſcȝ Iſaie. Qui icredulus ē: infideliter agit: ꝛ q depopulator ē: vaſtat ſcȝ btūs ille rex Romanoꝝ ad quē de⁹ dicet nr̄o tēpore: Aſcēde (ſuple tu rex cū xpianis) Elā id ē maledictā Turciā obſide. mede. i. redde ei ad mēſurā. i. ſicut xpianis fecit ſic facies ei in retribuendo mala omnē gemitū eius id ē xpiani pl̄i in Turcia diu capti ceſſare feci. Et ppheta pcedit loquēs: Propterea repleti ſunt lūbi mei dolore: qſi diceret cū vidi viſionē illā: ꝛ āguſtia poſſedit me ſicut anguſtia pturiētis Corrui cū audirē: cturbat⁹ ſum cū viderē: E marcuit cor meū. tenebre ſtupefecerūt me babylō id ē cōfuſio terre Turcie. dilecta mea poſita eſt mihi in miraculū. pone mēſā cōtēplare in ſpelūca. Comedētes et bibētes ſurgite principes. ſcȝ xpianitatis arripite clipeū. Hec eni dixit mihi dn̄s vade ꝛ pone ſpeculatorē ꝛ qdcūq viderit annūciet Et ego ſuple Iſaias vidi in viſione currū duoꝝ eqtū. Aſcenſorē aſini ꝛ aſcēſorē cameli ſuple in nouiſſimo millenario ſcȝ regē Romanoꝝ q ꝛ xpianoꝝ. Ideo aūt primo dicit aſcēſor aſini hic p pphetū: qm̄ ille reputabit prio piger ſicut aſin⁹: nil pficiēs eccl'ie ſeu xpianis. Et ſcdo nuncupat p pphetā aſcenſor cameli. qꝛ ſicut camelus diu ptulit irā alijs aīalib⁹ cū leſ⁹ eſt ab eiſdē: et tandem cū ingenti furore ſolet ſe vindicare: vt naturales dicūt ſolinus ſcȝ ꝛ alij ſic ex inſpiratiōe ſpiritusſancti Iſaias vltimū regem romanorū pdixit aſcenſorem aſini: primo pigrum. ſecundo aſcēſorem cameli contra preuaricatores Thurcos ſeu Saracenos in vlciſcēdo chriſtianos. Unde beatus Methodius martyr ſanctus: in ſuo libello dicit d iſto rege. Et quē eſtimabāt hoīes quaſi mortuū eſſe ꝛ i nihilo vtilē ꝛ nihil pfeciſſe ecce ibi aſin⁹ deſignatur Et pſequitur

Methodius.

Aſcenſor aſini quid.

Aſcenſor cameli quid.

Methodius.

Methodius

Antoninus Florentinus

Methodius. Et omnis furor regis Romanorũ ſup trãſgreſ-
ſores ⁊ illos q̃ abnegauerũt dñm noſtrũ ieſũ xp̃m exardeſcet.
Ecce camelus ꝑ diu detẽta ira in vlciſcendo. Et licet antho
ninus ep̃us Florẽtinus in ſuis ſcriptis et p̃ma ſuarũ ſumma
rũ circa q̃dã paragrapha de Cyro rege Perſarũ q̃ babylonẽ
deuicit hec exponat ad aliũ ſenſuz. tamẽ Cyrus rex Perſarũ
in liberatione iudeoꝝ de captiuitate babylonica regẽ Roma
noꝝ q̃ captiuatos xp̄ianoſ de myſtica babylonica: hoc ẽ Tur
cia in q̃ omnis cõfuſio eſt plene liberabit figuratiue vere pre
figurauit: iuxta illud qḋ ſcribitur. j. Chorinȷ. x. Omnia in fi-
gura contingebãt illis. ⁊ contemplatus eſt diligenter multo
ĩtuitu ſcz Eſaias in ſpiritu. ⁊ ꝓſequitur: Et clamauit (ſuple
rex Romanorũ) vt leo Super ſpeculã dñi ego ſum ſtans iu-
giter per diem et ſuper cuſtodiam meam ego ſum ſtans totis
noctibus dicit Iſaias. Ecce iſte venit aſcenſor vir bige equi
tum: ſcz rex Romanoꝝ q̃ primo dicit̃ aſcenſor aſini. vt ſupra
⁊ depoſt aſcenſor cameli. et reſpõdit et dixit deus ad me: Ce
cidit cecidit babylõ. i. miſtica cõfuſio ſcz Turcia et oĩa ſculp-
tilia deorum eiꝰ ſuple vt ſunt diuitie q̃ plus in terra eoꝝ amã
tur q̃ꝫ deus que ꝓpheta appellat deos: contrita ſunt in terra
ſuple eoꝝ. Tritura mea ⁊ filij aree mee q̃ audiui a dño exer-
cituũ deo Iſrahel annunciaui vobis: Onus ſuple captiuorũ
xp̄ianoꝝ in Turcia duma ſcz tacẽs ⁊ in ſilencio ad me clamat
ex ſeyr. i. ex turcia. Ibi nota ꝙ ſeyr interp̃tat̃ hircus ſeu hir-
ſutꝰ ⁊ hoc ſcd̃m btm̃ Cyrillũ ⁊ alios q̃ machometuz appellant
hircũ. ⁊ btũs Methodius Iſmahelitas id eſt turcos nũcu-
pat capras q̃ fetidi ſunt in libidine. ꝓpheta aũt accipit cõtẽ-
tũ ꝑ cõtinẽte ſc̃z ꝑ tota terra ⁊ cõgregatiõe Turcoꝝ q̃ fidez
Machometi id eſt hirci habẽt. Cuſtos q̃d de nocte cuſtoſ q̃d
de nocte: Dixit cuſtoſ. Uenit mane id ẽ diu habuiſti ⁊ ꝑ mul
tos annos fidẽ Machometi: ⁊ nox ſcz iã ẽ. q2 ceſſare iã volo il
lã ſpurciſſimã fidẽ. ⁊ ꝓſeq̃tur ꝓpheta dicẽs. Si q̃ritȷ (ſuple o
xp̄iani) q̃rite (videlicz iã) cõuertimini ſuple ab ydolatria q̃ ẽ
in Turcia. et venite ſuple ad me in cordis cõtritione. Onus
ſuple xp̄ianoꝝ in arabia id eſt in calida ⁊ que fuit inſidiatrix
xp̄iano ſãguini In ſaltu id ẽ deſerta fiet: ad veſperã dormie-
tis id eſt in terra veſtra q̃etẽ habuiſtis ꝑ multos annos in ſe-

mitis dodanim.i.parētela vrā. Occurrētes ſitiēti ferte aquā q̄ habitabitiſ terrā (ſuple turciaꝫ) auſtri id ē q̄ habitatis brachiū auſtrale vt faciūt turci ꝛ ſaraceni: cū panibꝰ occurrite fugienti. A facie eñ gladioꝝ ſuple xp̄ianoꝝ q̄ intrabunt vna cū rege romanoꝝ turciā ad habendū cōflictū vobiſcum. dicit ꝓpheta fugerūt. a facie gladij iminētis a facie arcꝰ extēti. a facie grauis p̄lij Adhuc in vno āno q̄ſi in anno mercenarij. i. in vno āno deſolabit̄ turcia ꝑ magna pte qñ intrabūt xp̄iani cū rege eoꝝ ꝓximū cōflictū ꝛ auferet̄ oīs gloria Cedar. i. tenebroſitas turcoꝝ ſuple multitudo q̄ xp̄ianos fecerūt triſtes ꝛ reliq̄ numeri ſagitarioꝝ fortiū de filijs cedar. i. de turcis inminuēt̄. Dn̄s eñ deꝰ Iſrael locutꝰ eſt. De his deuaſtatiōibꝰ turcie habet̄ Iſaie xxij. ꝛ xxiij. c. q̄ nimis lōgū ꝛ tedioſū eſſet hic adducere et exponere. ſ; in textu biblie cui placet legat et ſumat ante ſe interp̄tatiōes nomimū hebraicoꝝ btī Hieronimi ꝛ ſtatim intelliget. q2 hec ſunt dicta p̱ Eſaiam et alios ꝓphetas de deſtructiōe turcie quāuis de liberatione captiuitatis babylonice filiorū iſrael q̄ facta eſt p̱ Cyrū p̱ſarū hec prius p̄dicta ſint. tamē et de ꝯſequēti liberatione xp̄ianorū q̄ eſt altera et ſcd̄a miſtica babylonia pro nunc intelligimus. Eſaie. xxij. et. xxiij.

Hieremias de deſtructiōe Turcie atq; deuaſtatiōe terre Saracenorū ſpiritu ꝓphetico in eius c̄. xlvij. predixit.

Quod factū eſt verbū dn̄i ad Hieremiā ꝓphetā cōtra paleſtinos. i. ꝯtra ora malleatorū: anteq̄ꝫ p̱cuteret pharao. i. diſſiparet gazam ſuple robuſtos Hec dicit dn̄s: Ecce aq̄. i. ꝑli aſcēdēt ab aq̄lone. i. romani ſuple latini q̄ et xp̄iani dicunt̄: ꝛ erūt q̄ſi torrēs inūdans et operiēt terrā et plenitudinē eius. vrbē ſuple vnāquāq; ꝛ habitatorem eius ſuple Turcie. Clamabūt hoīes et vlulabunt oēs habitatores terre a ſtrepitu pōpe armorū et bellatorum eius a cōmotione q̄drigarū eius et multitudine rotarū illius Non reſpexerūt p̄res filios manibꝰ diſſolutis ꝑ aduētu diei in quo vaſtabunt̄ oēs philiſtim id eſt bruti vt ſunt oēs beſtiales turci ſeu pagani. et diſſipabit̄ tyrus id eſt fortitudo Saracenorū et ſydon id eſt cōmotio iniquitatis cum oībus reliquijs et auxilijs ſuis. Depopulatus eſt enim dn̄s paleſtinos id eſt ore cōtundētes quia tacent et dāt victoriaꝫ latinis idē Hiere. xlvij.

xp̄ianis qm̄ ſuperantur vb his reliquas inſule capadocie id ē manus tortorū ſupple turcoꝝ. Uenit caluitiū.i. deuaſtatio ſuper gazā.i.ſup robuſtū videlicet pplm q̄les ſunt turci. cōticuit aſcalon.i.ignis infamis ꝛ reliq̄e vallis eaꝝ Uſqꝫquo cōſcideris? O mucro dn̄i vſqꝫquo nō q̄eſces: Jngredere in vaginam tuā refrigera ꝛ ſile Quō q̄eſcet cū dn̄s p̄ceperit ei aduerſus aſcalonē.i. aduerſū appēſū vel ignē infamē ꝛ aduerſ⁹ maritimas ei⁹ regiōes ibiqꝫ ꝯdixerit illi id ē d̄uaſtabit ī ore gladij.

Hieremias: xlviij. capitulo.

Hiere. xlviij.

AD Moab id eſt illos q̄ ſunt de p̄re geniti: vt ſūt Turci quoꝝ p̄r Jſmael dicitur fuiſſe: Hec dicit dn̄s exercituū deus Jſrael id ē deus xp̄ianoꝝ. Ue ſuper nabo.i. ſuperueniens ſupple qd̄ fiet Jſmaheli et Saracenis quoniam vaſtata eſt et cōfuſa Capta eſt. Cariathiarim id eſt ciuitas ꝛ ſocietas turcomānorum et ſarracenorum confuſa eſt fortis et cōtremuit Non eſt vltra exultatio in Moab id ē in terra Jſmahelitaꝝ ſeu Turcorū: cōtra Eſebon id eſt cōtra cinguluꝫ triſticie hoc eſt cōtra captiuitatē xp̄ianoꝝ cogitauerūt malū ſupple prius Saraceni et dixerunt: Uenite ꝛ diſpdam⁹ eam id eſt xp̄ianitatē de gēte. Ergo ſilens cōticeſces ſequū ꝑ̄ꝫte gladi⁹ ſcꝫ qm̄ retributionē mali accipies qd̄ ppetraſti. Uox clamoris de Oronaim.i. de lumine ſcꝫ de cognitiōe ip̄oꝝ ꝛ de ira iniq̄tatis ſue ſupple cognoſcent ſe accepturos premia. vaſtitas ꝛ contritio magna ſuple fiet terre Saracenoꝝ ꝛ Turcorum. Contrita eſt ſupple terra moab. annūciate clamorē paruulis ei⁹ id eſt iuuenes portabūt iniq̄tates p̄rm ſuoꝝ ſupple et ſenes cū iuuenibus. Per aſcenſum enim luith plorās aſcēdet in fletu quoniā in deſcēſu oronaim id ē de cognitione iniq̄tatis ſue hoſtes vlulatū cōtritionis audierūt. Fugite: ſaluate aīas veſtras et eritis q̄ſi mirice in deſerto id ē areſcent p̄ pauore ip̄i Saraceni. Pro eo enim ꝙ habuiſti fidutiā in munitionibus tuis et ln thezauris tuis tu quoqꝫ capieris. et ibit Chamos id ē cōgregatio Turcoꝝ ꝛ Saracenoꝝ in tranſmigrationem id eſt in captiuitatem xp̄ianitatis. Et nota ꝙ vſqꝫ infinē hoc capituli eſt de deſtructione Turcie. Uide de hoc capitulum Eſaie loco et capitulo vbi ſupra.

Quomō mons ſeyr hoc eſt Turcia fiet deſerta et Thurci cadent in ore gladij

Ezechiel ꝺ deſtructiōe Turcie ⁊ terre Saracenorum predixit ſpū ꝓphetico vt habetur eiꝰ xxxv. ⁊ xxxvi. ca.

ET factus eſt ſmo dñi ad me dicēs: Fili hoīs pone faciē tuam aduerſus montē ſeyr id eſt aduerſꝰ imperium ſeu regnum Turcoꝝ. quoniaꝫ ſeyr interp̄tat̄ hyrcꝰ. ⁊ iuxta oēs expoſitores Machometꝰ dr̄ hircꝰ. ⁊ vltra ꝓpheta dicit Et ꝓphetab̄ ꝺ hirco. i. de Turcia que fidem hirci habēt. Et dices illi hirco: Hec dicit dñs deꝰ. Ezechiel .35. .xxxvj.

Ecce ego ad te mons id ē regnū ſeyr. et extendā manū meā ſup te ſupple o hirce. et dabo te deſolatū atq̄ deſertū. Urbes tuas ſupple in Turcia demoliar. et tu deſertus eris. ⁊ ſcies q2 ego dn̄s eo q̄ fueris inimic9 ſempitern9. et cōcluſeris filios Iſrael id ē xp̄ianos in man9 gladij in tēpore afflictionis eorū in tēpore iniq̄tatis extreme id ē ad maximū pſecutus es. Propterea viuo ego dicit dn̄s de9: q̄m ſanguini tradā te id ē interfectioni ppter peccata q̄ feciſti: ſupple q2 xp̄ianos captiuos in ore gladij induxiſti. Et pſeq̄tur pph̄eta dicēs: Et cū ſanguinē oderis. i. cum xp̄ianoꝝ ſāguine afflictus es: pſequitur etiam te. q̄ſi diceret: cum q̄ peccaſti cū eodē punieris. Et dabo montē ſeyr deſolatū ⁊ deſertū. i. deſtruā Imperiū Turcie Et auferā de eo euntē ⁊ redeūtē id ē tam intraneū q̄ȝ etiā captiuū. et in ea. i. turcia. implebo montes eius. i. regna ⁊ puincias Turcie occiſorū ſuoꝝ ſcȝ Turcis ſeu filijs Iſmaheliticis interfectis a populo xp̄iano. In collibus tuis et in vallib9 tuis atq̄ in torrentibus id ē in riuulis ⁊ aquis interfecti ſupple Iſmahelite: q̄ ⁊ turci dicunt̄ gladio cadēt ſupple a xp̄ianis In ſolitudines ſempiternas tradā te ⁊ ciuitates tue non habitabunt̄ q2 amplius imppetuū turcia non fiet quaſi diceret: ſicut factū eſt Babylon ⁊ pplo Caldeoꝝ cui9 gn̄atio etiam non fiet imppetuū ſicut patet Eſaie. xiij. ſic contiget turcie quia generatio eius non fiet amplius imppetuum Et ſicut dominus ſubmerſit Zodomā ⁊ Gomorram ſic etiaȝ omnino delebitur turcia. Et pph̄eta pcedit dicens: Et ſcies q̄a ego dn̄s de9 eo q̄ dixeris due gentes ⁊ due terre mee erunt id eſt pplus xp̄ian9 ⁊ gēs Iſmahelitaꝝ. vel aliter duo Imperia ſcȝ Imperium xp̄ianorū et Imperium beſtialiū ſarracenorum qui idem machometi habent. vt ſunt Turci et Saraceni. Dicit pph̄eta quaſi deus dicat mee erūt et hereditate poſſidebo eas: ſupple per vnam fidē catholicam quoniam deuincentur a regno celeſti oēs turci et fides Sarracenica etiam vincetur q̄ſi diceret a regno Romanoꝝ id eſt xp̄ianorū. quoniaȝ omnes gētes q̄ conſligūt cū ip̄o delebunt̄ ab eodē vt Methodius vult. q2 iuxtū beatum auguſt. in Encheridiō Adeo miſericors omnipotēs de9 eſt q̄ nō ſineret mala fieri in vniuerſo: niſi etiā faceret de malo bonū: ⁊ iuxta ſentētias theologoꝝ

Eſaie. xiij.

Et Ezechiel in ſupradicto xxv. cap. pſequendo. Propterea viuo ego dicit dñs deus q2 faciã iuxta iram tuã ⁊ ſcdm zelum tuũ quem feciſti odio habens eos ſupple xpianos. et notus efficiar p eos videlicet xpianos cũ te iudicauero id eſt q2 ſperauerunt ꝙ vindicabo eos. et ſcies ſupple tu ꝑſus Jſmabeliticus: q2 ego dñs ſolus. Audiui vniuerſa obprobria tua q̃ locutus es de mõtibus iſrahel id eſt regnis xpianoꝝ dicẽs: Deſerti nobis ad deuorãdum dati ſunt. Et inſurrexiſtis ſuper me ore veſtro. et derogaſtis aduerſum me Unde Beatus Methodius dicit. Jſmabelitici dicẽt cum vicerint regna xpianitatis et deſolauerint vrbes et multas terras atqꝫ ꝑſum xpianum in captiuitatẽ duxerint: tunc loquent̄ excelſa vſqꝫ ad tẽpus cõſtitutũ eis: contra deum dicentes: Ecce vicimus terram infortitudine noſtra et omnes habitãtes in ea. et nequaq̃ habebunt xpiani ereptionẽ de manibus noſtris. Tũc ſurget ſuper eos rex Romanorũ id eſt chriſtianorum vt patet. quare propheta Eſaias procedit exſpiritu ꝓphetico dicens: Et inſurrexiſtis ſuper me ore veſtro et derogaſtis aduerſuz me. verba veſtra ego audiui. Jbi in perſona dei loquitur ꝓpheta. Hec dicit dominus deus Letante vniuerſa terra: in ſolitudinem te redigam ſicuti gauiſus es ſuper hereditatem domus Jſrahel id eſt chriſtianitatis: eo ꝙ fuerit diſſipata ſic faciam tibi. Diſſipatus eris mõs ſeyr id eſt tu Jmperiũ Machometi et ydumea omnis videlicet tota turcia. et ſciẽt quia ego dominus. Et finis illius capituli ſic eſt. et ſi de deſtructione prime Babylonis eſſet impletũ. tamen in ſcda miſtica Babylonia ſcz turcia in qua omnis cõfuſio in eius deſtructione etiam implebitur iuxta illud Omnia in figura contingebant illis. Nota ꝙ ſequẽs capitulũ ſcz xxxvj. eiuſdẽ Ezechielis etiam dicit de omnimoda liberatione xpifideliũ de turcia et quãtum ſe glorificauit populus Jſmabeliticus et Jmperium Turcorum de captiuitate xpianoꝝ ac poſſeſſione terrarum: prouinciarum ac diuitiaꝝ xpianitatis. in tantũ dabitur ei luctus et pena vt ſupra. quoniã iugum tantum et etiã ſepties grauis imponetur turcis vt poſtea in quinto capitulo. patebit. q̃ ipſi xpianis impoſuerunt.

Ezechiel. 25.

Methodius.

j. Corinth. 10

Apocal. 18.

Quō rex quidam Romanus hieroſolymā recuperabit: et Saracenos interficiet.

Daniel de deſtructione Turcie ac Imperij Saracenorū in ſuo .xi. c. inter cetera ſic dicit

Danielis .xj.

CONuertetur rex aqlonis id eſt rex Romanorum et preparabit multitudinē multo maiorem ſupple in recuperanda terra pmiſſionis et deliberatiōe fidelium q̄ꝫ prius: q̄ſi diceret q̄ꝫ Eraclius fecit: et Karolus magnus vel Gotfridus: de quibus ſuperius dictuꝫ eſt

quomodo recuperauerũt terram ſanctam. et ſepulchꝛum do
mini iterum ſubiugauerũt xp̃ianis. Et in fine tempoꝛũ anno
rumq́ꝫ veniet ꝓperans ſuple rex Romanoruꝫ cum exercitu
magno et opibus nimijs quod dictũ in vltimo ſeptimo mil-
lenario ſcꝫ noſtra etate intelligit. In tẽpoꝛibus illis multi cõ
ſurgent aduerſus regem Auſtri id eſt tempoꝛe medio ſcꝫ cõ-
putãdo a victoꝛia Eraclij qui deliberauit terrã ſanctã de ma
nibus infidelium ſimiliter Karolus rex Francie qui ꝛ impe-
ratoꝛ ac Gotfridus fecerunt et poſt moꝛtem Gotfridi quan-
do quarto ꝛ vltimo Machometiſte et Turci poſſederũt Hie
ruſalem et terram ſanctam que adhuc durat Procedit ꝓphe
ta dicens: In tẽpoꝛib⁹ illis multi ſuple reges Imperatoꝛes
ꝛ magnates conſurgent: ſuple pꝛeliando aduerſus regẽ Au
ſtri id eſt regẽ Saracenoꝛuꝫ vt eſt Soldanus: ſeu regẽ Tur- Poſſeſſio ter-
coꝛum. vt fecerunt quaſi omnes imperatoꝛes grecoꝛum ab vl re ſancte vlti-
tima quarta poſſeſſione que nunc durat q̃ incepit circa lxxx. maq̃ñ iceperit
annos poſt moꝛtẽ Gotfridi. vſq́ꝫ ad excidionẽ Cõſtãtinopo-
litane ciuitatis et deſtructionẽ omnimodã ſedis grecoꝝ ac ec
cleſie oꝛiẽtalis. Et in noſtro Imperio occidentis pꝛo recupe Paſſagia.
rãda terra ſancta aliqui Imperatoꝛes paſſagia contra infide
les fecerũt. vt ptꝫ de Friderico pꝛimo q̃ nihil ꝑfecit. cui hec Sigiſmund⁹
pꝛedixit beatus Joachim abbas. Similiter de Sigiſmundo imperatoꝛ.
Imperatoꝛe q̃ nouẽ bella cõtra infideles habuit q̃ quãuiſ ali
qualiter victoꝛiam habuit contra eos: tamen Imperiũ et po-
tentiam regis Auſtri hoc eſt Turci ꝛ Soldani nõ valebat ſu Methodius.
perare. quare beatus Methodius bene dixit in ſuo libello
Et non erit gens aut regnum ſub celo quod poſſit in pꝛelio
eos confligendo ſuperare vſq́ꝫ ad tempus conſtitutũ eis ali⁹
vſq́ꝫ ad tempus octo ſeptimanarũ annoꝛuꝫ de q̃bus habetur
ſuperius poſtmodum vincent a regno celeſti et Romanoꝛũ
quod eſt chꝛiſtianoꝛum vt diximus. Unde daniel in pꝛedi- Danielis. xj.
cto. xj. capitulo pꝛocedit dicens: Filij quoq́ꝫ pꝛeuaricatoꝛum
id eſt Turci ꝑli tui extollẽtur vt impleant viſionem ſuple q̃
niam in ipſis ceſſabit et coꝛruent Et veniet rex aquilonis id
eſt rex Romanoꝝ et cõpoꝛtabit aggerem id eſt terrã ꝓmiſſi-
onis ſeu xp̃ianitatem oꝛientis et noſtram iam in multis locis

et terminis per infideles deuaſtatã. Et capiet ſuple rex Romanorum cum xp̃ianis vrbes muntiſſimas: ſuple in Turcia et brachia auſtri non ſuſtinebunt id eſt potẽtie Soldani ſeu Turci non iuuabunt. Et conſurgẽt electi eius id eſt fortes Turci ſeu Soldani ad reſiſtendum ſuple regi Romanorum et chriſtianos. et non erit fortitudo. Et faciet veniens ſuper eum iuxta placitum ſuũ. ſuple rex chriſtianorum. et non erit q̃ ſtet videlicet in Turcia ex timore ſcz contra faciem eius Et ſtabit in terra inclita id eſt in terra promiſſionis. et conſumetur in manu eius et ponet faciem ſuam vt veniat ad tenendũ vniuerſum regnum ſuple regis auſtri ſcz Machometiſtaruz vt ſunt Turci et Saraceni. et recta faciet ſuple rex Romanorum cum eo ſcz Machometi fide Et filiam feminarum ſuple deus dabit regi xp̃ianorum id eſt ſpurciſſimã fornicariam beſtialem fidem Machometi: vt euertat illuz et nõ ſtabit ſuple amplius nec illius erit Et conuertet faciẽ ſuã ad inſulas et capiet multas: et ceſſare faciet principem opprobrij ſui et conuertetur in eum Et dicit conuertetur ſuple populus Iſmaheliticus Et conuertet faciem ſuam ad imperium terre ſue: et impinget et corruet et non inuenietur Et ſtabit in loco eius viliſſimus ſcz Soldanus rex et Turcus qui vices eius tenent et indignus decore regio: et in paucis diebus contere tur non in furore nec in prelio ſuple quia tantum ex permiſſione et voluntate diuina.

Quomō Cōſtantinopolis a thurcis ca⸗
pit̄ ꝛ Imꝑatoꝛ ipoꝝ illuc ſedē ſuā locat;

Quintum capitulum eſt de principio
calculatiōis quinquagintaſex annorū
ꝑ octo ſeptimanas beati Methodij in⸗
tellectas et dicitur ꝙ nouiſſime incipit
ab excidione Conſtantinopolis et Im
perij grecorum;

Ve ciuitas illa magna q̄ amicta erat byſſo ⁊ pur pura et cocco et deaurata eſt auro et lapide p̄cioſo et margaritis q̄m vna hora deſtitute ſunt tāte diui tie ⁊ oīs gubernator:et oēs q̄ lacū nauigant Apo. xviij.ca. Johs xp̄i conſanguineus ſcōm carnem:et pre alijs ap̄lis ſaluatoris noſtri intim⁹ſecretari⁹:q̄n in cena dn̄i ſupra pectus eius recubuit:ſecreta de fōte eius hauriēs.de ſtatu ⁊ flagellis eccleſie in ſuo libro vt ſupra inter cetera in.xvj.cap̄. multa et de ſeptē angelis q̄ dicunt̄ ſeptē flagella eccleſie di xit:que cauſa breuitatis hic obmittunt̄ ſed tamē cōpreſſe hic notatur q̄ Johannes in ſupra dicto capitulo.dicit de ſeptem angelis habentes ſeptem phialas ire dei q̄ effuderunt eas in terram. Per primū angelū intelligitur prima afflictio ec cleſie illata iudeis xp̄o et ſuis diſcip̄lis. Secundus angel⁹ q̄ effudit phialā ſuam deſignat ſcōm flagellum eccleſie illatū a gentibus vt Rome p̄ Neronem:Decium:et alios tyrannos in primitiua eccleſia. Per terciū angelum intelligitur ter cia afflictio eccleſie illata ab hereticis ſcȝ ab Arrianis vt tp̄e Auguſtini.a Nicolaitis et alijs prauis ſciſmaticis. Per q̄r tam effuſionem quarti angeli intelligitur non abſurde quar ta afflictio generalis eccleſie illata a Gothis:⁊ wandalis Hu nis:Saracenis.vt patet inſpiciēdo hyſtorias illius p̄ſecutio nis. Per quintum angelū:et effuſionē phiale plene ire dei ſuper ſedem beſtie hoc eſt ſup̄ ſedē Imperij orientis Cōſtā tinopolitane:ad quam ciuitatē q̄ prius dicebat̄ Biſantium Imperator Conſtantinus de Roma ſe tranſtulit p̄pter cer tas cauſas que cauſa breuitatis omittunt̄.Et quia q̄n turci q̄ et Iſmahelite dicuntur ſubiugauerunt ſibi imperiū orientis et ciuitatem capitalem eius videlicet Conſtātinopolim tūc implebatur p̄phetia beati Johānis cum dicit. Et quintus angelus effudit phialā ſuam ſuper ſedem beſtie.et p̄cedit.et factum eſt tenebroſum ſcȝ cum erroribus multiplicibus Ma chometi et tenebris ignorantie vere fidei.Et cōmanducaue runt homines linguas ſuas pre dolore:ac plaſphemauerunt deum celi pre doloribus Quid enim eſt cōmanducare lin guas homines q̄ illud quod dicitur a paulo ad Galathas.v Si inuiceȝ mordetis ab inuicem conſumamini.Maxime au

Apocal'.xviij

Per' ſeptem angelos quid intelligendum

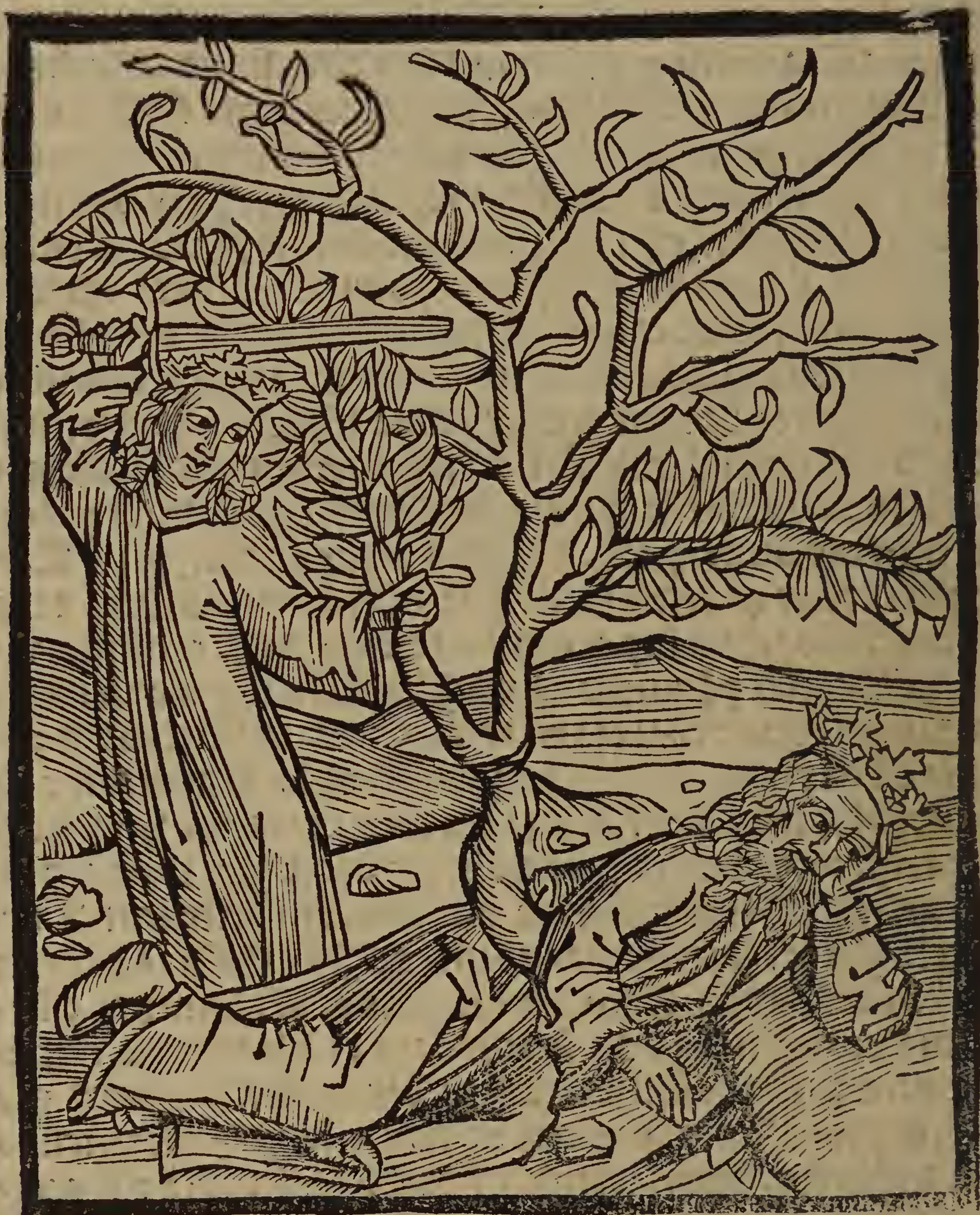
Gallath.v.

tem tribulatio fuit in xpianitate cum Turcus ſubiugauit ſibi imperium orietis et Conſtantinopolim. quare merito nouiſſime inchoantur calculationes annoru lxvj. per octo ſeptimanas dictas per beatum Methodiu ab excidione Conſtatinopolitane vrbis vt diximus. Secundo confirmatur hoc dictum q incipitur nouiſſima illa calculatio a Coſtantinopolis excidione per dicta ſancti Morſei patriarche Anthioceni: de quo aiut armeni q pphetauit fere circa initia Machometi: qui clariſſime dicit in ſuis pphetiis: q capta Coſtatinopoli et grecia: a gente Iſmahelitarum ſagittaria: rex eo mittet in Italiam et latinos quoſdam legatos. q occulte baptizati aperient latinis id eſt chriſtianis modum capiendi Conſtatinopolim. Latini vero poſt paucos annos collecto exercitu venientes per mare et terra: chriſto reſtituent omne Grecia. Traciam. Aſiam. rc. et ita ſecundu hunc ſanctum viru illi q ſubſunt Turco dabunt viam victorie xpianis. quare dicitur de illis illud dauidicu Qui maducauerunt mecu panem in menſa ſupplantauerut ſup me ſupplatationes ſuas. et patent hec inferius in. xviij. cap. Johanis in ſuo apocalypſi Tertio patent hec ex dictis beati Joachim abbatis in ſuis diuinis reuelationibus ſuper illud Hieremie: xlix. capitulo. vbi dicitur Deiiciet ydumeos id eſt Iſmahelitas paruuli mei: a voce ruine eorum comota eſt terra. clamor in mari rubro auditus eſt ſic dicens: Ecce qſi aquila aſcendet et euolabit r expandet alas ſuas ſuper Boſram: et erit cor fortiu Iſmahelitarum qſi cor mulieris parturietis. vbi ait Jocahim q paruuli gregis xpi ſunt latini ſeu chriſtiani qui deſtruent Turcos. Et Imperator Romanus vſq ad Iſmahelitas penetrabit abſq reſiſtentia. Et concludit dicens: Et futurum eſt vt orientales exercitus inter ſe diſcedant et ſub romano reipublice principe veniant. Et allegat Sibillam Chumeam pro confirmatione ſupradictorum qd nimis longu eſſet hic nos talia adducere. Item ſecundu Joachim diſcordia erit occaſio q veniat ſub chriſtianis.

Prophetia Morſei patriarche Anthioceni de Conſtantinopoli r Grecia capta.

Joachi abbas

De ſtirpe et origine turcorum ꝑ ſeptē ramos: et quō octauus q̄ potentiſſim⁹ reputatur ꝑ regē romanoꝝ amputabit

Apocal. xvij. De Septē imperatoribus Turchorum. Prim⁹ turcorum īperator.

Quarto patet ꝑ Johānē in ſuo Apoca. eius. ca. xvij cū dicit. Hic ē ſēſus q̄ habz ſapiētiā Septē capita: ſeptē mōtes ſūt id ē ſeptē regna: in ꝓpoſito vͦ mihi ſignificat ſeptē impatores turcoꝝ q̄ ſibi inuicē in regendo ſucceſſerūt. Prim⁹ dictuſ

eſt Ottomā vilis profecto de villa Ottomangubi q̄ primus in aſia minori cepit burſiam: ⁊ eam vi eripuit a dn̄o caracti: q̄ nil attemptauit contra Cōſtantinopolim eo q̄ paruus erat dn̄s. Secundus rex fuit filius eius vocatus Bayazit q̄ patris paruo imperio adiecit ꝓuinciā Aydin et Sarcan. eripiens eam a potētatu Caracti q̄ adhuc exiguus nil de Conſtātinopolitano imperio cogitauit. Tercius filius fuit predicti Bayazit qui ſecutus eſt patrem ſuū cuius nomen ignoratur et hic tercius in ordine fuit: quē ſtolide Jmpator Cōſtātinopolitanus cōtra ſuos ſubditos euocauit qui ſub pignore accepit preſidium Calipolis. hic primus auſus ē maris Aſiatici terminos tranſire et aſpirare ad Cōſtātinopolitanū Jmperium. cepitq̄ primus in Grecia Andrianopolim ⁊ Megalicaream. Quartus rex fuit eius filius vocatus Jldrin q̄ latina lingua tonitruū interpretat̄. paucaq̄ grecorū cepit caſtra: quē Tamburlanus captum ſecum duxit in ferreo ergaſtulo incluſum et ſeruati ſunt multi de domo eius: et potiſſime filius eius Muſmulmam qui conatus fuit capere Seruiam: qui decollatus eſt a dn̄o Seruie. Quintus fuit rex: cuius filius rex ſextus dictus Ciriſchiogolij: qui etiam nihil ꝓficiens cōtra Cōſtātinopolitanū Jmperiū obijt relictis duobus filijs horum alter nomine Morath trucidauit fratrē ſuū Moſtafam ſuſcepto ipſo ꝓ rege: ⁊ erat in numero ſeptimus hic cepit oram grecie circa littera ſchitica: et portionē quandam ex peloponeſo et ſeruiam et macedoniam. quo mortuo ſucceſſit ei octauus rex filius eius qui nunc imperat nomine Machmeth qui etate noſtra conſtantinopolim et omnia reſidua regna integra vſq̄ ad latinos: mira celeritate: vno eniꝫ fere impetu validiſſima regna cepit Ex his octo duo primi nihil de grecorum imperio cogitauerunt. Unde hi a Johanne non cōputantur. ſed ſolum reliq̄ ſex videlicet qui Calipolim preſidium cepit. ſecundus Jldrim: tercius Muſmulmā quartus Ciriſchiogolij. quintus Morath. Sextus vero Jmperator qui obtinuit Jmperium orientis cum Conſtantinopolitano Jmperio. et obijt Anno incarnationis domini Milleſimo quatercenteſimo. octuageſimoprimo. qui dictus fuit Machmet ſub cuius filio qui iaꝫ regnat ceſſabit Jmpe-

Secūd⁹ Turcoꝝ imperator

Tertius.

Quartus.

Quintus.

Septimus.

Octauus.

Sextus.

Apocal. xvij. rium quare Johannes in. xvij. capitulo. in fine dicit: Et beſtia que erat et nondum eſt et ipſa octaua eſt et de ſeptem eſt Et in interitum vadet.

De deſtructione magne meretricis babylonis que eſt thurcia.

Oſtēdit Johes triplicē viaz Turcie Primo

ymaginem Secundo ꝓſperitatem ad temp⁹ Tercio eius deſtructionem.

Et venit vnus de ſeptez angelis q̄ habebāt ſeptem phialas et locutus eſt mecū dicēs: Jn quo capitulo xvij. Johannes facit tria Jn prima parte ponit imaginē Turcie et damnationē ac totalē deſtructionē Imperij Saracenoꝝ ibi: Ueni ⁊ oſtendā tibi dānationē meretricis magne. Jn ſcda parte ponit admirationē ꝓſperitatis eius ad tēp⁹ ibi: Quare miraris. Ego dicam tibi ſacramentum. Tertio modo ponit modū ⁊ viā deſtructionis ibi: Aquas quas vidiſti· Primū igiẗ ponit figurā Turcie dicēs: Uenio Johānes ⁊ oſtendā tibi deſtructionē Turcie meritricis magne: q꞊ xp̄o relicto mechatur cū Machometo. que ſuple turcia ſedet ſiue imperat ſup aquas multas cū q̄ ſimul in fide ſunt fornicati reges eius: et de vino ſiue ritu ꝓſtitutionis ſue hereſis inebriati ſunt ad lr̄am dicēdo habitatores terre. Et abſtulit me ſuple angel⁹ in ſpū in deſertū: Dicit in ſpiritu. quia non corpore ſed mēte oſtenſū eſt Johani deſertum turcie. Et vidi ibi turciā q̄ſi mulierem ſedentē ſup beſtiā coccineam eo ꝙ adheret ſecte Machometi Et dicit coccineā: q꞊ vtiẗ ſola cede ac ſanguine xp̄ianoꝝ. Eratq꞉ plena nominib⁹ blaſphemie ſuple heretice prauitatis. q꞊ negat xp̄um crucifixū: mortuū et deum aſſerit circūciſionē: negat baptiſmum ⁊ trinitatē: et multas alias blaſphemias. vt patet in primo capitulo in ſecunda cauſa quare chriſtiani non poſſident terrā ſanctam. et hoc in cōfuſionem Saracenorum. Que autez negant de xp̄o ſicut iam prefati ſumus patet in libro eorū qui dicitur Alchorranus in q̄ falſa fides Machometi cōtineẗ. Et ꝓſequitur Johānes in ſupradicto. xvij. cap̄. Et habebat ſuple beſtia: capita ſeptē: ⁊ cornua decē ſicut ſupradictū eſt: Et mulier erat circūdata purpura coccino et inaurata auro ⁊ lapido precioſo et margaritis. qm̄ turci ſūt effecti diuites ac delicati mercatu ac predis ſeu ſpolijs xp̄ianoꝝ ⁊ habz in manu ſua ſiue religiōe poculū aureū: ſuple Alchoranū. i. librū quē q̄ſi diuinū veneraẗ. et licet ab eis eſtimeẗ aureū: tn̄ in rei veritate ē plenū abominationib⁹ hereſū et immūdicia fornicationis ⁊ vicioꝝ. Et in frōte habebat ſcriptum miſteriū videlicet

Apocal. xvij.

Antixp̄m dicētes naſci in Babylonia errare.

Captiuitas prima Babylonica.

Hec eſt Turcia que eſt miſtica babylon illa mater fornicatio
nuz et abominationū terre Saracenice. Ex quo patet errare
predicatores illos qui aſſerunt antixp̄m oriūdū in babilonia
corporali. vt eſt ille diſcipulus qui edidit ſermones de tem-
pore et de ſanctis. ſed naſcetur in miſtica ſecundū hunc locuz
quia ſicut corporalis Babylonia prima que fuit in terra Cal
deorum ydolatriam induxit et dei populum ſcz Iſmaheliti-
cum captiuauit per lxx. annos et tandem periit et deſtructa
eſt per Cyrum regem Perſarum et Darium regem Medo-
rum: qui tranſtulerunt monarchiam Babylonicam ad alias
gentes: et pp̄lum dei captum in Iudeam remiſerunt Redem
ptio autem populi Iſrahelitici de captiuitate Babylonica:
vere prefigurauit redemptionē populi xp̄ianoruz modo ca-
pti in Turcia: que aſt altera et ſecunda Babylon. de q̄ miſti-
ca Babylonia hoc eſt Turcia in preſenti. xvij. capitulo. loq̄-
tur Iohannes. Q: autem prima Babylonia omnino deſtru
cta ſit atqꝫ deſerta et in habitabilis omnino ſit ab aliquo ho-
Eſaie. xlij. mine. patet primo Eſaie. xiij. capitulo. in hec verba: Et erit
Babylon illa ciuitas glorioſa in regnis: inclita in ſuperbia
Caldeorum ſicut ſubuertit dn̄s Zodomā et Gomorram cu-
ius generatio non erit imperpetuū alias non habitabit̄ vſqꝫ
in finē Sic etiā continget turcie que eſt miſtica Babylonia.
et deſtruet̄ p regē Romanoꝝ et xp̄ianos et amplius imppe-
tuum non fiet ſed peribit in eternum. Unde pſequitur Io:
hannes dicens: Et vidi mulerem ſupple Turciam ebriam de
ſanguine ſanctorum ſupple chriſtianoꝝ quo ad volūtatem. et
de ſanguine actualium martyrum ieſu. quia ad litteram ine-
briatur actu et voluntate chriſtiano ſanguine. Et miratus
ſum cum vidiſſem illam pſperari contra ſanctos ammiratio
ne ac dolore magno. Hec igitur eſt figura turcie oſtenſa Io-
hanni in deſerto pathmos.

Quō q̄dā rex Romanoꝝ beſtiā cū vij. capitibus et decem cornibus ſuppeditabit adiutus celeſti p̄ſidio.

Scđa pars hui⁹. xvij. c. Johis ꝯtinet ꝓſperitatē Turcie ad tēpus: qđ patet cum angelus dixit ad eum.

Quare o Johes miraris ego exponā tibi ſacramentū ſiue ſignificatū. Pͥo mulierꝭ. et ſcđo beſtie que portat mulierē habētē capita. vij. et cornua decem. Apocal. 17.
Per mulierē pͥo Johes intellexit turciā ebriā de ſāguine xp̄ianoꝝ ⁊ martyrū Jeſu: Scđo mō exponā ſignificatū beſtie. beſtia igit̄ quā vidiſti pſona Machometi ē: q̄ fuit ⁊ nō eſt ꝫ ſua ſecta. Et hec ſecta ē aſcēſura ſe eleuādo ſup omnia xp̄ianoꝝ regna: vſqȝq̊ veniat in vltimā ſūmaȝ et abyſſum

ꝓſperitatū.et tūc ineternū peribit.qꝛ xp̄iani eā delebunt ſed anteq̄ȝ deleat̄ mulier xp̄iani habētes terrā eoꝝ ⁊ alij quoꝛum nomina ab eterno nō ſunt ſcripta in libꝛo vite: vidētes beſtiā ⁊ ſectā machometi: q̄ fuit ⁊ nō eſt: in tanto culmine ꝓſperitatis.cum tanta ignominia xp̄i ammirabunt̄: cōcludētes: ergo machometi lex vera eſt quē deus tutatur: ⁊ eleuat cū tanta xp̄i ignominia.et ita plurimi negant fidem: vt euidentia facti oſtēdit cū modo ſeducant̄ ſi fieri poteſt etiā electi. Et hic eſt ſenſus q̄ habet ſapientiā. Septē capita ſunt ſeptē montes ſiue alta regna ſeptē europe ſuperius narrata in tertio capitulo. Similiter ſignificant ſeptē vltimos reges turcoꝛū q̄ conabant̄ capere Cōſtātinopolitanū Imperiū cū dictis regnis Sed q̄nq̄ȝ pꝛimi videlicet Auxiliatoꝛ Ildrim Muſmulmān Chiriſchiogolij et moꝛath pater Machmet ceciderūt ꝓpoſito: qꝛ parū cōſecuti ſunt cōtra imperiū grecoꝛuȝ vnus aūt de iſtis p̄ceteris triūphus nequiſſim⁹ q̄ cepit anno dn̄ice incarnationis. M.cccc.liiij. Cōſtātinopolim ⁊ oīa regna ⁊ ꝓuincias Imperio oꝛiētis ſubiectas nllo audēte reſiſtere. Ali⁹ autē ſeptimus rex ſucceſſoꝛ machmet: de q̄ dicit Johānes nonduȝ venit: ⁊ cū venerit: eſt ille Turcus q̄ mō impat ⁊ incepit Anno dn̄i. M.cccc.lxxxij. Pꝛocedit Johānes dicēs: Opoꝛtet illū bꝛeue tēp⁹ manere. Et ſubdit Johānes. Et beſtia ſiue ſecta Machometi q̄ fuit ⁊ nō eſt: poꝛtat hanc mulierē: qꝛ ſub eius religione ſūt Turci. Et ip̄a octaua eſt ſuple q̄ ad ritū: ⁊ de ſeptem eſt.i.de ſeptē regib⁹: qꝛ nō ſūt diſtincti ab illa lege cū om̄es ſint Machometiſte: Hec beſtia poſt ſeptimū regē vadit ad interitū.qꝛ xp̄iani eā omnino et totaliter delebūt ſiue extinguēt Et decē coꝛnua que vidiſti decē reguli ponēdi ex dictis ꝓuincijs hi ſub ſexto rege ſcȝ dicto Machomet acceperunt actionē et poteſtatē tanq̄ȝ reges poſt beſtiam: ſiue vicarium beſtie Soldanū. Hij vnū conſiliū habent et voluntateȝ diſcoꝛdādi a ſeptimo rege et virtutē ſuam et poteſtatem pꝛo tunc tradent beſtie.quia abherebunt Soldano.et ita ſecūdū Joachim exercit⁹ oꝛiētales inter ſe diſſidebūt. Hi pugnabūt cum agno ſiue latino exercitu qui ſoli ſubſunt agno.et agnuſ exiſtens in exercitu latino vincet illos Turcos: quoniā agn⁹ ipſe eſt rex regū ⁊ dn̄s dn̄antium et non Soldanus et decem

Septē capita beſtie q̄d ſignificent.

Cōſtantinopolis qn̄ ſit a turcis capta.

De Thurco mō impante.

Deceȝ coꝛnua q̄d ſignificēt.

cornua ſūt decē ꝑfecti. Milites quoqꝫ latini q̄ ſunt cū agno habēt tres ꝓrogatiuas. Prima q2 ipi ſolū ſunt vocati ad hoc belli et triūphi decus. et ideo nō potuerūt reijci a Turcis. ſicut ꝓdeceſſores Affrici. Aſiani. Perſi. Armeni. Capadoces. Cilices. Syri. et Greci. tanq̄ nō vocati ad triūphū ſ ad plagā. Scd̄a eſt q2 latini ſoli ſunt electi ad remigandū ꝑ hac nauicula Petri totaliter agitatā ⁊ ideo Turci tanq̄ tyranni cedent eis tanq̄ electis canonice ad dn̄m. Tercia eſt q̄a q̄ plagādi erāt a beſtia ſolū ſūt heretici. et ſciſmatici. ſed latini ſemper fuerūt fideles in euangelio et non heretici et ideo nō poterant ſubici a beſtia q̄ ſolū ad flagellādas hereſes miſſa eſt. Si ergo queratur cauſa victorie: reſpōdet Johānes dicens. Et q2 monarchia mūdi eſt agni et non beſtie et latini ſuꝑple ſunt milites qui cū eo ſunt vocati: ſunt electi et fideles.

Qui milites ad beſtiam exterminandam ſint vocati et vicit ſoli latini

Tercia pars huius capituli eſt in qua tangitur victoria a parte humana q̄ erit diſcordia Turcorum ⁊ rebellio chriſtianorum ibi:

Uia deſtructiōis Turcie ponit̄ ibi Aquas quas vidiſti ſuper quas ſedet Turcia meretrix ſunt ꝑpl̄i ⁊ lingue ⁊ gentes quibus imperat: et decem cornua ſunt decem reges ſiue prefecti ſub ſeptimo rege hi odibunt fornicatoriam ſectam ſuam. prefecti q̄dem quia potius eligent xp̄ianos eā delere q̄ manere ſub ſeptimo preſenti rege. Chriſtiani vero licet heretici: tamen beſtiaꝫ naturaliter odio habent. Et ideo facient beſtialē illam ſectam deſolatam ab Imperio et nudā a dominio ⁊ manducabūt ſiue dilacerabunt et delebunt carnes ſiue ſectatores eius. et ipſam ſectam concremabunt igne homines et ciuitates ſubiciendo. Et quia Johānes mirabatur de tanta ꝓſperitate eoꝝ cōtra xp̄ianos idcirco angelus ei reſpondit dicēs: Hoc deus ꝑmiſit o Johānes vt caſtigata hereſi orientaliū hereticoꝝ: facile latinis cōſentirēt: et tandē Turcis ⁊ Saracenis rebellādo facilē xp̄ianis victoriaꝫ miniſtrarent. idcirco ſic legatur littera. Deus inſpirauit in corda eorum orientalium: vt ſuū Imperium

Cauſa quare thurci in ꝓſequendo ꝓſpernent̄ cōtra xp̄ianos.

dent beſtie: ⁊ ſubijciēt ſe ei ſine reſiſtentia. ⁊ facient qđ beſtie placet ſtati tradēdo ciuitates ⁊ regna vt cōſumant ⁊ cōpleāt vba ⁊ ordinatio dei de caſtigādis hereſib⁹ vſq₃ ad ſeptimum Turcie regē. Et mulier quā vidiſti ipa ē ciuitas ſiue ſocietas Turchomannorum: q̄ habet regnum ſiue Imperium ſuper reges et prefectos dictos europe.

Methodius

TUnc ſubito iſurgat ſup eos rex Romanoꝝ in furore magno ⁊ expergiſcet. Nota q̄ ex textu bti Methodij patet eūdē regē p quē vincendi ſūt Turci oriri de occidētali Romano impio ⁊ nō oriētali ſc₃ Cōſtātinopolitano qđ imperiū Turc⁹ occupat: q₂ dicit romanoꝝ qđ ē xpianorum. nō aūt xpiani nullū imperiū oriētis habēt ſed navicula Petri et religio xpianoꝝ ē latina ⁊ occidētalis eccl'ia q̄ ē romana p q̄ eccl'ia xps ſaluator prem ſuū celeſtē exorauit vt fides petri quā tenet romana eccl'ia nō deficeret ineternū. Et q₂ oratio xpi ſemp fuit exaudita: vt ipe atteſtat: Grās ago tibi pater qm̄ ſemp audiſti me. Hec inq̄₃ eccl'ia hab₃ iudicare de omnib⁹ alijs ⁊ nō iudicat ab aliq̄. hoc intellige ibi quātū ad fidē catholica₃. qm̄ fidelis fuit ⁊ pmanebit ineternū ex vbis xpi. Oriētalis aūt ⁊ greca eccl'ia ſuple Anthiocena ſeu Cōſtātinopolitana nō pmanſit ſ₃ multis hereſib⁹ eſt infecta. q₂ ſubeſſe ſūmo Romano pontifici quē ſaluator in pſona Petri omnibus alijs ptulit greci om̄ino recuſauerūt cū tamen ſub obedientia romane eccl'ie ſit vera religio fidei ⁊. ſal⁹ aiarum. ⁊ ſubeſſe romani pōtifici ē de neceſſitate ſalutis: vt deducit ſanct⁹ Thomas ↄtra errores grecoꝝ Oportebit autē romā eccl'iam etiā corrigere ppter exceſſum. vt in iiij. cap. dictū eſt de cauſis demeritorijs ablatōis publici ſacrificij q̊ ad tēpus āte deſtructionē turcie adepta aūt turcia p btm̄ regē Romanoꝝ renouabit eccl'ia in meli⁹ ⁊ religio latine eccl'ie extollet ⁊ cōuertet gētiles Turcos ⁊ Saracenos ad nr̄am religionē vt pat₃ ex vbis xpi cū dixit ad petrū in pſona romāe eccl'ie: Et tu aliquādo cōuerſus cōfirma fratres tuos. i. conuerte qui iam renegati xpiani ſunt. Dicit em̄ beat⁹ auguſtin⁹ in Encheridiō Adeo miſicors eſt oipotēs de⁹ vt nō ſineret malū fieri in vniuerſo: niſi etiā faceret de malo bonū. Hoc igit quintū flagellū eccl'ie illatū p turcos xpiano pp'lo veniet eccl'ie in meli⁹ bonū

Johānis. xj.

Thomas.

Luce. 22.

duplicitcr. Primo xpianis orientalibus ppter corrigere he-
reſes et etiam ppter correctione xpianorum in occidētali ec- Amos.iij.
cleſia ppter eorum exceſſum. vt patet p Amos pphetā Tā-
tūmodo vos cognoui ex omnibus cognationib⁹ terre. Jdcir
co viſitabo ſup vos omnes iniquitates veſtras vt ſupra. Se-
cundo ppter cōuerſionem eoꝝ ad noſtram fidē vt impleant
verba xpi q fiet vnū ouile et vn⁹ paſtor. cū dixit. Alias oues Johannes .x.
habeo q̄ nō ſunt de hoc ouili: quas oportet me adducere.

Q Ueſtio cuius puincie rex fiet iſte q̄ modo viuit et De rege q̄ de Thurcis triū phabit triplex oppinio.
triūphabit cōtra Turcos: deliberabitq̄ xpianos ꝛ
terrā pmiſſionis poſſidebit atq̄ ciuitates oppida ꝛ
caſtra Jſmahelitarum ſibi ſubiugabit: et breuiter
omnia recuperabit xpianitati et ppria eoꝝ dominia ſibi ſub-
ijciet videtur ex vbis bti Methodij q ſit quidā rex Alman⁹
cū Romanū imperiū ſtet iam in Almania cuius rex Roma- De rege Frā-cie.
norum eſt caput. Secundo videtur q ſit q̄dam rex Fran-
cie. quia legitnr in legēda Karoli magni regis Francie q de
ſtirpe eius ſucitabitur q̄dam in nouiſſimis temporibus noīe
P. qui erit princeps et monarcha totius Europe q̄ terraꝫ p-
miſſionis recuperabit et eccleſiaꝫ atq̄ clerū reformabit. poſt
illū nullus amplius imperabit. Tercio videt q preſēs ca-
lamitas Turcorum atq̄ recuperatio orientalis eccleſie fiet p De rege Ungarie.
quendam regē Ungarorum. Nam tali ſcribitur ī hec verba
in quibuſdam autēticis ſcriptis. Lapis quidā triangularis
ad modum ſilicis reprobatis fiet in caput anguli: licet ſue ex
terioris vite acerbitate ad tantum opus fidei irreputat⁹ exi
ſtat. Hinc pincerna aquilaq̄ illa vna cuꝫ rege Hunorū pluri-
mum preerit ſaluti xpianorum. Dicitur autem q Ladiſlaus
rex filius regis Caſemiri Polonie bene appellatur lapis tri-
angularis. quia natus rex Polonie a patre cui etiam ſucceſ-
ſit vt ſenior filius poſt obitum ſuū. M. cccc. xcj. in regēdo de
hereditario iure accipiens tantum titulū illius regni et pre-
fecit fratrem ſuum Albertum. Secundo dicitur rex Bohe-
morum quare pincerna dicitur cuius regalia regni ab antea
ſuſcepit poſt Georgium hereticum regis obitum Tertio di-
citur vnacum rege Ungarie. quia ipſe rex Ungarorum dici-
tur. et ſucceſſit in maiori electione a magnantibus Mathiaꝫ

quare triplex rex nuncupatur ideo bene dicitur triangularis Irreputatus dicit quia paucua pfecit huc vsq contra rebellionem suoꝝ subditorū tam contra Bohemos q̄ etiam cōtra Ungaros quorū dn̄s est. Item scribitur etiam de quodā rege Ungarie sic: Surget rex ex Almanie rupibus qui recuperabit Pragensem ecclesiam. deniq templum sancte Sophie in Constātinopoli restaurabit pius et misericors scādetq ad ardua inter catholicos: Solutio illarum obiectionū quāuis autentice pphetie ac scripture sint nobis obiecte de illis regibus illorum trium regnorū. vertit tamē in dubium de quo assertiue sit dicendū: et cōmittunt hec iudicio dei: abyssus cuius multa. Et ad auctoritatē beati Methodiū cum dicit Cū surget rex Romanorū Dicendū est q regem Romanoruz intellexit quendā regem xp̄ianorum de ritu Rome ecclesie occidentalis. et non fortassis ad gubernationem regiminis quāuis omnia laude digna dicantur de presenti rege Almanorū qui et romanorum existit. Paria laudabilis virtutis dicunt de filio: cuius nomē incipit a P. littera. et ex matre sit de stirpe regum Francie. et iam suscitatus est in nouissimis diebus Tertio omnia laudabilia dicuntur de moderno rege Ungarorum Ladislao: tamen hec sunt in iudicio dei sepulta Attamen iā est in vita qui hoc opus perficiet et cessare faciet quintum flagellum ecclesie. Et breuiter fortassis. qui magis refutabitur ab hominibus quē elegit deus ad tantum opus pficiendum et alios reges reijciet et reprobabit ppter tyrānidē et superbiam eoruz qui vocem domini nō audierunt. Unde habetur quedam figura. j. Regum. xv. capitulo de Saul cui dixit deus p Samuelem (q̄ vices summi pontificis tūc gerebat) pro eo q abiecisti sermonem dn̄i: abiecit te dn̄s ne sis rex quia dauid rexit pro eo quem accepit deus de ouibus ⁊ prefecit eum in regem pp̄lo Israhelitico. Sic de⁹ elegit minima vt confunderet fortia Qui rex Romanorū de quo dicit Methodius reformabit ecclesiam: et clerum dispersum liberabit de suis necessitatibus renegatos christianos castigabit: terrā infidelium sibi subijciet: nouos predicatores euangelij eliget et nouam reformationē ecclesie faciet. Et de illis reperitur in reuelationibus sancte Brigite et Hildegardis. Item per

Praga. Constantinopolis.

De regis Romanoꝝ cuius nomē qr Philippus a littera P. incipit.

j. Regū. xv.

Brigita. Hildegardis.

eundem magnificabitur cū auxilio chriſti regnum Romanorum ſuper omnia regna mundi. Ultimo vniuerſalem pacē in mundo et maximā faciet vt per preſentem pacem mereamur peruenire ad eternam: quod nobis preſtare dignetur ieſus xp̄us dominus noſter verus amator pacis Amen.

Tractatus continens in ſe quinqꝫ capitula de fine quinti flagelli eccleſie ſuper textum diuinarum reuelationū beati Methodij martyris cum prefatione ac cōcordantijs autenticis notabilibuſqꝫ diuerſis textui conformiter applicatis. hic cōpletur laborioſa cura et ingenio Wolffgangi Aytinger clerici ac incole Auguſtineñ. vindelicorum Artium magiſtri. necnon Juris vtriuſqꝫ promoti. qui motu cōpaſſionis orthodoxe fidelium modo mancipatorum in altera ſecundaqꝫ Babylonia videlicet Turcia qui in ſanguine agni nobiſcū redēpti ſunt: ac pro ſpeciali conſolamine deliberationis eorundē per magnum triumphum regis Romanorum et catholicos in proximo conflictu habendum cum Iſmaheliticis: ſicut libellus pn̄tis opuſculi vere delucidat: p q̄ feliciter orate.

Omnipotens genitor qui verbo cuncta creaſti:
Condignas laudes quis tibi ferre poteſt:
Tu pacem conferre velis per tempora noſtra:
Ne miſeros tangant ſeua futura: iuues.

Finit Baſilee per Michaelem Furter
opera et vigilantia Sebaſtiani Brant
Anno. M. ccccc. xvi. Kal. Martij.

Basel
Nov. 1941

MICHAEL FURTER

METHODIUS. Revelationes Divinae. February 15, 1500.

B.M.C. III, 786; Weisbach 61; Schreiber 4,649.

Printed with gothic types, in quarto form, 36 lines to a page. It has 68 leaves. The size of a leaf is 198 × 145 mm., and the printed text measures 157 × 96 mm. Bound by Bedford.

ST. METHODIUS, bishop of Olympus in Lycia, died a martyr's death about 311. He was passionately opposed to Origen, the great Alexandrian, against whom he directed his work *On Resurrection,* defending the doctrine that the risen body is identical with its former state. He wrote also an extensive treatise against the neo-Platonist Porphyrius, and composed commentaries on the Bible. His best known work, however, is the *Banquet of the Ten Virgins,* an imitation of Plato's *Symposium.* It begins with a dialogue between the virgin Gregorion and the author Eubulius, who is Methodius himself. Gregorion relates the story of a party held in the garden of Arete, the daughter of Philosophia, at which ten virgins — Marcella, Theophila, Thaleia, Theopatra, Thallousa, and the rest — glorified in lengthy discourses the virtue of chastity. It was Thekla, the eighth speaker, who bore off the palm, singing at the end a hymn to Christ and His Church. But Eubulius still wants to know who are more praiseworthy — those who are free from passions or those who are concupiscent and yet restrain themselves. Gregorion is obliged to admit the greater merit of the latter.

Unfortunately, the *Divine Revelations* contained in the present volume were not written by the martyr, but probably by Wolfgang Aitinger, an Augustinian, who claims merely to interpret the Saint's visions.

Sebastian Brant, as he states in his dedication to Johann Meder, author of a *Quadragesimale de Filio Prodigo,* saw to it that the text received suitable illustrations. "Beloved Father," he wrote, "you have often urged me to consider publishing in pictures the revelations of our most holy patron Methodius of Euboea and the holy virgin Hildegarde. Perhaps you were moved by the Constitution of Gregory which remarks, 'Pictures of things and events are necessary; for what writing is to those who can read, pictures are to the ignorant who merely look at them; for in them they behold what they should follow, and read though they know no letters.' Illustrations are especially for the use of the uneducated. Therefore, by your command and persuasion I have undertaken this popular work now before you. I have made arrangements for the pictures and their engraving, so that the revelations of the prophetic spirit may become known to many."

There are fifty-five woodcuts in the book, each about two-thirds of a page; five of them are repeated. The title-page shows the saint in prison at Chalcis, listening through the window to an angel who is reading from a book. After the Fall of the Evil Angels, the Temptation in the Garden, and the Expulsion follow the illustrations of the text. The first of these depicts three men, the inventors of the "bad arts." Then come Noah's Ark, the Tower of Babel, and scenes of battle against the sons of Ham and the Ishmaelites. The kings of Assyria, Persia, Greece, and Rome are shown next in various "historical" events. Alexander the Great penned up the people of Gog and Magog in the mountains by the Caspian Sea; but the captives broke forth and conquered the land of Israel. Many pictures present the cruelty of the Turks and Saracens against their Christian prisoners, ruining Christian churches and killing priests and monks. The misery will end when the Roman emperor finally leads a crusade against them; he will capture Jerusalem and cut down the tree of the Turks. But much grief will arise before this: the Church will be rent by schism, a false Pope will be elected, the honor of God will be blasphemed, and the clergy will be insatiable in their desire for worldly goods. The last pictures show the destruction of the Turks, as predicted by the prophets Ezekiel and Daniel. For Turkey and the Whore of Babylon are the same thing.

This is the second illustrated edition of the *Divine Revelations;* the first was published by Furter in 1498. Furter also printed two later editions, in 1504 and 1515. The second edition has sometimes been attributed to the year 1516, because the colophon gives the date as "MCCCCC.XVI. Kal.' Martii." The "XVI," however, means that the book was printed sixteen days before the Kalends of March — the usual manner of recording the date in terms of the Julian Calendar.

Bought in September 1939, from the Benton Fund.